

Jak financovat média veřejné služby:

Expertní analýza evropských modelů
a jejich fungování v praxi

13. 4. 2026

doc. Mgr. et Mgr. Mařina Urbániková, Ph.D., FSS MU a FSV UK

Mgr. Klára Smejkal, Ph.D., FSS MU

doc. PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D., FSV UK

doc. Mgr. Lenka Waschková Císařová, Ph.D., FSS MU

doc. Mgr. David Klimeš, Ph.D., FSV UK

doc. Mgr. Andrea Hanáčková, Ph.D., FF UP

FAKULTA
SOCIALNÍCH VED
Univerzita Karlova

MUNI
FSS

Filozofická
fakulta

Za komentáře a připomínky k textu děkuje autorský tým Filipu Rožánkovi, za expertní konzultace pak Carlovi Bertimu, Paulovi Faustinovi, Minně A. Horowitz, Valérie Jeanne-Perrier, Alexandru Joux, Ragne Kõuts-Klemm, Julii M. M. Lassen, Markovi Milosavljevićovi, Marii Michalis, Ragnhild Olsen, Martě Rodríguez Castro, Helen Sousa, Dominiku Speckovi a Ágnes Urbán.

Executive summary

- Tato analytická studie reaguje na aktuální debatu o změně financování médií veřejné služby v České republice, kterou otevřela vláda návrhem na zrušení televizních a rozhlasových poplatků, aniž by dosud představila konkrétní alternativu. Cílem studie je identifikovat hlavní modely financování v Evropě, zhodnotit jejich fungování v praxi a posoudit jejich přenositelnost do českého prostředí. Analýza vychází z komparace třinácti evropských zemí a ze strukturovaných konzultací s národními expertkami a experty na jednotlivé mediální systémy.
- Český model financování založený na poplatcích, nově doplněný o automatickou valorizaci navázanou na míru inflace, naplňuje požadavky na stabilitu, předvídatelnost a přiměřenost financování i na ochranu redakční nezávislosti, jež vyžaduje Evropský akt o svobodě médií (EMFA).
- V Evropě lze rozlišit dva hlavní modely financování médií veřejné služby: přímé financování veřejností a financování ze státního rozpočtu. Přímé financování má tři základní podoby – poplatek vázaný na vlastnictví zařízení, plošný poplatek na domácnost a samostatnou daň. Financování ze státního rozpočtu může probíhat buď na základě každoročního diskrečního politického rozhodování, nebo prostřednictvím zákonem stanoveného mechanismu, například navázaného na makroekonomický ukazatel (výnos DPH či HDP). Oba hlavní modely jsou v Evropě přibližně stejně rozšířené a ve většině zemí je doplňují příjmy z reklamy a dalších komerčních aktivit, které však mají pouze vedlejší význam.
- Pro hodnocení jednotlivých modelů lze použít osm analytických kritérií vycházejících ze zákonného rámce, zejména z EMFA, z mezinárodních doporučení k fungování médií veřejné služby a z odborné literatury: (1) nezávislost na politické moci; (2) adekvátnost a udržitelnost financování; (3) předvídatelnost; (4) spravedlnost (z hlediska vymezení okruhu plátců i výše příspěvku); (5) transparentnost; (6) odpovědnost a vztah k veřejnosti; (7) administrativní náročnost a náklady na správu systému; a (8) kompatibilita s digitálním mediálním prostředím. Komparativní analýza ukazuje, že jednotlivé modely financování a jejich varianty se z hlediska většiny kritérií významně liší.
- Přímé financování od občanů obecně dosahuje lepších výsledků v oblasti politické nezávislosti, adekvátnosti a předvídatelnosti financování (např. Německo, Velká Británie, Portugalsko), a to i díky vyšší transparentnosti a přímé vazbě mezi veřejností a financovanou institucí. Stabilitu tohoto modelu lze dále posílit nástroji, jako je automatická valorizace (Česko), stanovení výše poplatku nezávislým orgánem (Německo) nebo víceletý finanční rámec (Velká Británie). Jeho slabiny zůstávají vyšší administrativní náročnost a nižší míra sociální redistribuce.
- Financování ze státního rozpočtu naopak vykazuje v řadě dimenzí vyšší míru rizika a méně příznivé výsledky, zejména pokud jde o politickou nezávislost, transparentnost, adekvátnost a předvídatelnost financování i odpovědnost vůči veřejnosti, mimo jiné proto,

že oslabuje přímou vazbu mezi občany a médii veřejné služby. Je citlivější na politický kontext a výkyvy politického cyklu, což může negativně ovlivňovat nezávislost, dlouhodobé plánování i přiměřenost financování (např. Španělsko, Francie, Estonsko, Slovensko, Maďarsko). V zemích s vysokou mírou politického konsenzu a stabilní politickou kulturou respektující nezávislost médií veřejné služby může fungovat relativně efektivně (např. Norsko, Dánsko), avšak ani zde není zcela imunní vůči politickým zásahům. Jeho výhodou je naopak nižší administrativní náročnost a potenciálně vyšší míra sociální spravedlnosti v případě progresivního daňového systému.

- Analýza ukazuje, že argument o nutnosti změny českého poplatkového modelu kvůli jeho nespravedlnosti při vymezení plátců není přesvědčivý: žádný z alternativních modelů není založen na principu skutečného užívání médií veřejné služby a povinnost přispívat ve všech případech dopadá na širokou populaci. Přejít na financování ze státního rozpočtu by navíc nutně neodstranil ani nespravedlnost z hlediska výše platby, protože ta závisí na konstrukci daňového systému. Zatímco v progresivních systémech (např. v Norsku či Dánsku) je tento model spravedlivější než plošný poplatek, v českém kontextu je třeba zohlednit relativně vysoké zdanění nízkopříjmových zaměstnanců.
- Dvě identifikované slabiny současného českého modelu – administrativní náročnost výběru a vymáhání poplatků včetně s tím spojených nákladů a nižší míru sociální spravedlnosti v důsledku jejich plošného nastavení – lze řešit i dílčími úpravami bez nutnosti systémové změny.
- Z analytické studie nevyplývá, že by změna stávajícího modelu byla nezbytná. S ohledem na aktuální politickou diskusi přesto představuje tři možné alternativy – (a) plošný poplatek na domácnost, (b) samostatnou daň a (c) financování ze státního rozpočtu s formulovým mechanismem a posílením ústavních pojistek, aby jeho změna vyžadovala širší parlamentní konsenzus namísto pouhé většiny – jako analytické scénáře. Ty zároveň ukazují, že navrhnout a implementovat funkční náhradu poplatkového modelu bez vzniku nových významných rizik je institucionálně i politicky náročné.
- Případná reforma financování médií veřejné služby by měla být založena na jasně identifikovaných nedostatcích stávajícího systému, komplexním posouzení dopadů a realistickém zhodnocení přenositelnosti zahraničních modelů. Zahraniční zkušenosti nelze mechanicky přebírat a jejich úspěšnost je podmíněna specifickým institucionálním a politickým kontextem. Jakákoliv změna by proto měla být výsledkem dlouhodobé a inkluzivní diskuse, zahrnující vládu, opozici, dotčená média veřejné služby i odbornou veřejnost, a směřovat k co nejširšímu konsenzu.

Obsah

1. Úvod	5
2. Regulační rámec	7
2.1 Mezinárodní standardy a doporučení	7
2.2 Rámec Evropské unie	9
2.3 Současné naplňování regulačního rámce v ČR	10
3. Modely financování médií veřejné služby v Evropě a jejich proměna.....	13
3.1 Hlavní modely financování médií veřejné služby	13
3.2 Změny systému financování médií veřejné služby, jejich příčiny a důsledky	16
4. Kritéria pro hodnocení a srovnání modelů financování	18
5. Analýza existujících modelů financování na základě zvolených kritérií.....	20
6. Závěry a doporučení.....	28
Příloha: Případové studie vybraných zemí.....	34
Země využívající model plošných poplatků za domácnost	34
Země využívající model poplatků navázaných na vlastnictví přístroje/využívání televizních služeb	40
Země využívající model samostatné daně	47
Země využívající model financování ze státního rozpočtu (položka).....	49
Země využívající model financování ze státního rozpočtu (zákonem daný mechanismus)	59
Literatura	65

1. Úvod

Způsob financování médií veřejné služby (MVS) patří mezi klíčové faktory, které ovlivňují jejich fungování. Určuje nejen ekonomickou stabilitu médií veřejné služby a jejich možnost dlouhodobě plánovat programovou i technologickou strategii, ale také míru jejich institucionální nezávislosti na politické moci, legitimitu v očích veřejnosti a schopnost naplňovat zákonem stanovené veřejné poslání. Zároveň ovlivňuje i připravenost médií veřejné služby reagovat na technologické a společenské proměny mediálního prostředí, včetně digitalizace, fragmentace publika či nástupu online a streamingových služeb. Otázka jejich financování proto není pouze technickým nebo administrativním problémem.

I z těchto důvodů budí současná debata o možných změnách v oblasti financování médií veřejné služby v České republice pozornost odborné i širší veřejnosti. Vláda ve svém programovém prohlášení deklarovala záměr televizní a rozhlasové poplatky zrušit (Vláda České republiky, 2026), přičemž konkrétní podoba alternativního modelu financování zatím nebyla představena. Vzhledem k významu systému financování pro celkové fungování médií veřejné služby považujeme za důležité, aby se o možném nahrazení stávajícího modelu vedla široká, věcná a analyticky podložená diskuze. Tato analytická studie vznikla jako společný příspěvek do diskuze od akademického týmu z Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy univerzity v Brně a Univerzity Palackého v Olomouci.

Cílem zprávy je nabídnout systematický přehled hlavních modelů financování médií veřejné služby používaných v evropských zemích a zhodnotit jejich výhody, nevýhody a fungování v praxi. Zpráva mapuje jednotlivé modely financování, jejich institucionální nastavení a praktické zkušenosti s jejich uplatňováním v různých částech Evropy a opírá se přitom také o hodnocení národních expertů a expertek. Zvláštní pozornost věnuje tomu, jak jednotlivé systémy přispívají k ochraně nezávislosti médií veřejné služby a jak zajišťují stabilitu a předvídatelnost financování. Její ambicí není prosazovat konkrétní institucionální řešení, ale přispět k informované veřejné a politické debatě o budoucím nastavení financování médií veřejné služby v České republice prostřednictvím analytického přehledu evropských zkušeností.

Současná debata přichází v situaci, kdy byl systém financování médií veřejné služby v České republice teprve nedávno reformován. Předchozí vláda v roce 2025 po dvaceti letech zvýšila rozhlasové a televizní poplatky pro Českou televizi a Český rozhlas a zároveň zavedla mechanismus jejich automatické valorizace, který měl zajistit dlouhodobou stabilitu financování médií veřejné služby a zabránit opakování situace, kdy výše poplatků po dlouhou dobu nereflktuje inflaci ani proměny mediálního prostředí. Tato legislativní změna byla zároveň spojena s širší diskuzí o podobě a naplňování veřejné služby v českém mediálním systému, kterou organizovalo Ministerstvo kultury a jejímž výsledkem bylo zavedení nového nástroje – memorand o způsobu naplňování veřejné služby.

Možná změna financování médií veřejné služby v České republice zároveň zapadá do širší evropské diskuse o budoucnosti jejich financování v podmínkách digitální transformace mediálního prostředí. V Evropě se v průběhu času vyvinula široká škála přístupů k financování

médií veřejné služby. Některé země nahradily tradiční poplatek navázaný na vlastnictví příjemce univerzálním poplatkem na domácnost nebo zvláštní daní určenou k financování médií veřejné služby. Jiné státy přešly k financování prostřednictvím státního rozpočtu. Tyto reformy však zároveň vyvolávají debatu o tom, jak zajistit, aby změny systému financování neoslabil institucionální nezávislost médií veřejné služby ani jejich schopnost dlouhodobě plnit veřejné poslání. Komparativní zkušenosti z různých evropských zemí proto představují důležitý zdroj poznání při hledání vhodného institucionálního řešení.

Mezinárodní organizace i evropské regulační rámce zdůrazňují, že stabilní, transparentní a institucionálně chráněné financování je jedním ze základních předpokladů nezávislosti médií veřejné služby a jejich schopnosti plnit demokratické, kulturní a vzdělávací funkce. Tento princip se promítá jak do doporučení Rady Evropy, UNESCO a OBSE, tak do právního rámce Evropské unie, včetně pravidel veřejné podpory a Evropského aktu o svobodě médií (European Media Freedom Act, tedy EMFA), které zdůrazňují význam stabilního financování pro ochranu mediální plurality a demokratické debaty.

Důležitost debaty o financování médií veřejné služby souvisí také s rolí, kterou tato média hrají v českém mediálním prostoru. Představují jeden z pilířů duálního mediálního systému, v němž vedle sebe působí média veřejné služby a komerční média a společně vytvářejí pluralitní mediální prostředí. Jejich význam dokládá nejen vysoký dosah, ale také důvěra veřejnosti. Česká televize je podle dat ATO–Nielsen nejsledovanější televizní skupinou v zemi (divácká skupina 15+; Česká televize, 2026), Radiožurnál nejposlouchanější rozhlasovou stanicí (denní poslechnovost; STEM/MARK–MEDIAN–NIELSEN, 2026) a zpravodajství České televize i Českého rozhlasu patří podle Reuters Institute Digital News Report mezi dva nejdůvěryhodnější zdroje zpráv v České republice (Štětka, 2025).

Význam médií veřejné služby však nespočívá pouze v jejich dosahu, ale také v jejich funkci v mediálním ekosystému. Na rozdíl od komerčních médií, jejichž primárním cílem je generovat zisk pro soukromé majitele a která jsou proto přirozeně vystavena tlaku na ekonomickou návratnost obsahu, je posláním médií veřejné služby vytvářet veřejnou hodnotu. Jejich úkolem je tak systematicky nabízet programy a služby určené i pro méně komerčně atraktivní cílové skupiny a podporovat společensky hodnotné, avšak nákladné nebo méně populární typy obsahu. Současně v kontextu rostoucí koncentrace vlastnictví a oligarchizace mediálního trhu roste riziko instrumentalizace médií pro politické a ekonomické zájmy omezeného okruhu vlastníků. Média veřejné služby proto představují důležitou institucionální pojistku v podobě médií, jejichž fungování je pod veřejnou kontrolou.

Role médií veřejné služby je významná i vzhledem k současné fragmentaci mediálního trhu a individualizaci vzorců mediální konzumace, které mohou posilovat informační uzavřenost jednotlivých skupin publika. Média veřejné služby zde fungují jako platforma pro širší veřejnou diskuzi a plní integrační funkci. Zároveň přispívají k podpoře domácí audiovizuální a kulturní produkce v situaci rostoucí dominance globálních mediálních producentů a digitálních platforem. V neposlední řadě poskytují univerzálně dostupnou kvalitní žurnalistiku a další programovou nabídku v prostředí, které je stále více zaplaveno velkým množstvím slabě

regulovaného a často nekvalitního informačního obsahu a kde se část profesionální žurnalistiky i další produkce přesouvá za platební brány.

Plnění těchto rolí je přitom podmíněno stabilním, adekvátním a předvídatelným systémem financování, který zároveň zajišťuje maximální možnou nezávislost médií veřejné služby na politické moci. Pouze za těchto podmínek mohou média veřejné služby plnit svou specifickou roli v mediálním systému – poskytovat kvalitní zpravodajství, podporovat pluralitu názorů, rozvíjet kulturní a vzdělávací obsah, nabízet kultivovanou zábavu a sloužit různým skupinám obyvatelstva bez ohledu na jejich sociální nebo ekonomickou situaci.

Studie je strukturována následovně. Druhá kapitola představuje regulační rámec fungování médií veřejné služby, a to jak v mezinárodním kontextu (doporučení Rady Evropy, UNESCO a principy OBSE), tak v rámci Evropské unie, zejména s ohledem na pravidla veřejné podpory a Evropský akt o svobodě médií. Součástí kapitoly je také stručné zhodnocení současného naplňování tohoto rámce v České republice. Třetí kapitola přináší přehled hlavních modelů financování médií veřejné služby používaných v Evropě. Čtvrtá kapitola vymezuje analytická kritéria, která lze použít pro hodnocení a srovnání jednotlivých modelů financování a která by měla tvořit základ pro výběr nejvhodnějšího řešení. Pátá kapitola analyzuje praktické fungování jednotlivých modelů financování v různých evropských zemích na základě strukturované konzultace s národními expertkami a experty realizované přímo pro tuto analýzu. Závěrečná kapitola shrnuje hlavní zjištění zprávy, včetně hlavních výhod a nevýhod jednotlivých modelů, a formuluje doporučení pro tvůrce a tvůrkyně mediální politiky v České republice. V příloze je pak uveden podrobný popis nastavení a fungování systému financování médií veřejné služby ve 13 evropských zemích zahrnutých do analýzy, včetně jejich hodnocení národními experty a expertky (Velká Británie, Finsko, Norsko, Dánsko, Německo, Francie, Itálie, Španělsko, Portugalsko, Estonsko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko).

2. Regulační rámec

Následující kapitola představuje základní regulační rámec pro fungování (zejména s ohledem na řízení a financování) médií veřejné služby jak v mezinárodním, tak národním kontextu. Nejedná se v žádném případě o vyčerpávající přehled, připomínány jsou pouze standardy a doporučení relevantní pro tuto studii. V části, která se věnuje České republice, pak srovnáváme regulační požadavky s praxí.

2.1 Mezinárodní standardy a doporučení

Média veřejné služby považuje za zásadní řada významných mezinárodních organizací, které se dlouhodobě zasazují o jejich podporu a ochranu jejich nezávislosti, tedy Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO), Rada Evropy a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).

Doporučení Parlamentního shromáždění **Rady Evropy** z roku 2004 spolu s odpovědí Výboru ministrů (Doporučení k vysílání veřejné služby, 2004) i Parlamentního shromáždění z roku 2009 (Doporučení k financování vysílání veřejné služby, 2009) nesou dokonce významnou

českou stopu, protože se odvolávají na Rezoluci o budoucnosti vysílání médií veřejné služby přijatou na 4. ministerské konferenci na téma masových médií, která se uskutečnila v roce 1994 v Praze. Části dokumentů jsou přímo citovány ve vztahu k české situaci v podkapitole 2.3. Pro diskuze nejen v české společnosti o vymezení působnosti médií veřejné služby ve vztahu k rovným podmínkám hospodářské soutěže jsou pak **zásadní jednoznačně podpůrné argumenty pro působení médií veřejné služby v online prostředí.**

Doporučení přitom odkazují na publikum, které se právě na internet přesouvá, a pokud by tam média veřejné služby absentovala, ztrácela by svou relevanci (Doporučení k vysílání veřejné služby, 2004 a 2009). Aktuálnější doporučení pak **pracuje i se změnami chování publika** a jeho čím dál častějším vyhledáváním **služeb na vyžádání, „on-demand“**, na jejichž poskytování musí být média veřejné služby také odpovídajícím způsobem vybavena (Doporučení k financování vysílání veřejné služby, 2009).

Rada Evropy vnímá nezávislá média veřejné služby v současném prostředí jako **protiváhu vzrůstající koncentraci komerčního mediálního vlastnictví** (Doporučení k pluralitě médií a transparentnosti vlastnictví médií, 2018). Se společenskými riziky online prostoru, zejména nenávistnými projevy, se vypořádává doporučení Výboru ministrů z roku 2022 (Doporučení k boji proti nenávistným projevům, 2022) a ústřední roli médií veřejné služby vidí v tom, že by měla: „vzhledem ke svému poslání sloužit všem částem společnosti a **posilovat společenskou soudržnost**. Neměla by tedy používat ani šířit nenávistné projevy a v rámci svého veřejného poslání by měla **aktivně podporovat meziskupinový dialog a porozumění**, stejně jako vysílání obsahu, který pozitivním a podpůrným způsobem **zobrazuje rozmanitost hlasů** a zdrojů v komunitě, již slouží.“ Pro všechny tyto činnosti by pak měla mít **odpovídající financování.**

Pro něj **Rada Evropy** (2009) doporučuje **široké portfolio možností**, mezi které řadí poplatky, státní příspěvky, reklamu, sponzoring atd., zdůrazňuje však **jejich poskytování s ohledem na garanci nezávislosti rozhodování médií o produkovaném obsahu**. Po národních parlamentech chce, aby poskytly médiím veřejné služby „adekvátní **dlouhodobé možnosti financování**“ a zajištění „**udržitelné struktury** jejich vysílatelů veřejné služby, která poskytuje adekvátní ochranná opatření pro editoriaální a manažerskou nezávislost“ těchto médií (Doporučení k financování vysílání veřejné služby, 2009). Toto vše je důležité proto, aby ve stále více polarizujících se společnostech „měl každý přístup k rozmanité nabídce novinářského obsahu bez ohledu na úroveň příjmů a socioekonomické překážky“ (Doporučení k podpoře příznivého prostředí pro kvalitní žurnalistiku v digitální době, 2022).

Podobně jako Rada Evropy vnímá roli státu ve vztahu k médiím veřejné služby **UNESCO**. I ta považuje za **zásadní nezávislé fungování těchto médií a jejich finanční podpory** tak, aby mohla produkovat **kvalitní obsah, ke kterému budou mít přístup všechny skupiny obyvatel**. Za jeden z indikátorů, podle kterých posuzuje rozvoj médií v dané zemi, považuje UNESCO (2008) pluralitu a diverzitu médií, rovné ekonomické podmínky na mediálním trhu a transparentnost vlastnictví. Za **optimální** pro možnost občanů vytvářet si svobodně politické názory v tomto kontextu považuje **diverzifikovanou nabídku médií veřejné služby, stejně**

jako médií komerčních a komunitních. U financování pak věnuje **zvláštní pozornost** nutnosti **spravedlivého a transparentního zadávání státní inzerce a reklamy.**

V souvislosti s nejnovějšími technologickými trendy pak stojí za to na závěr této části doplnit **doporučení policy manuálu OBSE** (Schiffrin et al., 2025). Ten upozorňuje na nutnost **citlivých regulačních intervencí i smysluplné finanční podpory státu pro viditelnost obsahu nezávislých médií veřejné služby** v dobách velkých technologických platforem a algoritmického usměrňování zobrazování obsahu. „Neviditelnost“ kvalitního žurnalistického obsahu, který má být ve veřejném zájmu vidět, považuje OBSE (Schiffrin et al., 2025) za jeden z největších problémů pro dobrou informační obeznamenost občanů (nejen) evropských států.

2.2 Rámec Evropské unie

Regulační standardy Evropské unie, které jsou pro náš text klíčové a se kterými v něm dále pracujeme, jsou pravidla veřejné podpory ve vztahu k médiím veřejné služby a Evropský akt o svobodě médií.

Pravidla veřejné podpory ve vztahu k médiím veřejné služby

Základním předpisem, který etabloval duální mediální systém na evropském trhu a sjednotil pravidla tehdejšího Evropského hospodářského společenství pro audiovizuální vysílání byla směrnice Rady č. 89/552/EHS, o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání, známá pod názvem **Televize bez hranic**. Vytyčovala prostor pro provozovatele komerčního vysílání, reklamu i teleshopping, ale zakotvovala také podporu produkce a distribuce evropské tvorby (Ministerstvo kultury České republiky, n.d.).

Zásadní role veřejně financovaného vysílání jako celku a nutnosti jeho finanční podpory členskými státy, byla **uznána Protokolem č. 29** o systému vysílání veřejné služby v členských zemích, který byl **připojen k Amsterodamské smlouvě**, jež byla vydána v roce 1997 a vstoupila v platnost v roce 1999, proto se mu také říká **Amsterodamský protokol** (jeho znění se věnujeme dále v souvislosti s českou legislativou). **Vysílání veřejné služby** je v EU považováno za **službu obecného hospodářského zájmu**, proto je nutné, aby jeho podpora nebyla v rozporu s podmínkami hospodářské soutěže v rámci vnitřního trhu (Sdělení Komise, 2001).

Z toho důvodu byla státní podpora televizního vysílání přinášejícího veřejnou službu dále zpřesněna ve Sdělení Evropské komise v roce 2001, a to právě na základě stížností komerčních vysílatelů, že jsou v některých státech touto pomocí narušovány podmínky rovné hospodářské soutěže (Sdělení Komise, 2001). Na něj pak navázala **Evropská komise Sdělením z roku 2009** (Sdělení Komise, 2009), které předchozí nahradilo. Nové sdělení bylo vyvoláno i tím, že díky vysílání po internetu začala média veřejné služby zasahovat do dalšího konkurenčního prostoru, a sice komerčních tištěných médií provozujících online weby. Sdělení zdůrazňuje **nutnost jasně vymezené definice veřejné služby členskými státy** a také definuje, **kdy se u státní pomoci jedná o nadměrnou náhradu, kterou médium musí státu vrátit.** Zároveň ale

médiím veřejné služby přiznává možnost působit i se státní pomocí v online prostoru v rámci diverzifikace činností ve veřejném zájmu (Sdělení Komise, 2009). O vydání dalšího sdělení se od roku 2009 s dynamickým technologickým vývojem trhu opakovaně uvažovalo, ale dosud se tak nestalo.

Veškerý přístup k obsahu a fungování audiovizuálních médií (nejen) veřejné služby musí být v souladu s dalšími, navazujícími, předpisy, a sice se Směrnicí 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (Směrnice o audiovizuálních mediálních službách, 2010) a na ni návaznou směrnicí 2018/1808, která byla vydána s ohledem na měnící se mediální trh, zejména v souvislosti s rozvojem šíření audiovizuálního obsahu na velkých digitálních platformách a sociálních sítích (Směrnice o audiovizuálních mediálních službách, 2018).

Evropský akt o svobodě médií

Důvodem vzniku Evropského aktu o svobodě médií byly podle Evropské komise znepokojivé **trendy směřující k omezování nezávislosti médií**. Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (Evropský akt o svobodě médií, 2024), který vstoupil plně v platnost 8. srpna 2025, **má chránit pluralitu a nezávislost sdělovacích prostředků prostřednictvím ochrany svobody slova a informačních zdrojů novinářů a zvyšovat transparentnost vlastnictví i financování médií**, zejména v souvislosti s médií veřejné služby a se státem zadávanou reklamou nebo zakázkami.

Z hlediska fungování médií veřejné služby je zásadní článek 5 Záruky nezávislého fungování poskytovatelů médií veřejné služby (Evropský akt o svobodě médií, 2024). Ten hned v prvním odstavci požaduje, aby členské státy zajistily, že média veřejné služby budou redakčně nezávislá a poskytovat příjemcům „pluralitu informací a názorů nestranným způsobem“. Podle odstavce 2 pak dále musí zajistit „aby cílem postupů pro jmenování a odvolání nejvyššího řídicího pracovníka nebo členů nejvyššího řídicího orgánu poskytovatelů veřejnoprávních mediálních služeb bylo zaručit nezávislost poskytovatelů veřejnoprávních mediálních služeb“. Státy také musí určit nezávislý orgán či subjekt, nebo zavést mechanismy nezávislé na politickém vlivu vlád, které vše budou monitorovat a „výsledky monitorování zpřístupní veřejnosti“. Další klíčové části článku 5 pak představujeme v následujícím přehledu českého naplňování regulačních rámců přímo ve vztahu k realizované praxi.

2.3 Současné naplňování regulačního rámce v ČR

Financování ČT a ČRo v současné době určují především čtyři zákony, a to **Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích 348/2005 Sb.** (Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích, 2005), **Zákon o České televizi 483/1991 Sb.** (Zákon o České televizi, 1991), **Zákon o Českém rozhlasu 484/1991 Sb.** (Zákon o českém rozhlasu, 1991) a **Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání 231/2001 Sb.** (Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, 2001).

Zákon o poplatcích vymezuje **hlavní příjem obou médií veřejné služby**, a to je **výnos z rozhlasových a televizních poplatků**. K 1. květnu 2025 se po zhruba dvaceti letech televizní poplatek zvýšil na 150 Kč za měsíc, rozhlasový poplatek na 55 Kč za měsíc. Dále se **rozšířil okruh poplatníků** na všechny domácnosti se zařízením umožňujícím příjem rozhlasového či televizního vysílání, **změnila se pravidla pro právnické osoby a zavedla se automatická valorizace** umožňující navýšení poplatku o 6 % po překročení součtu inflace za předchozí roky od posledního zvýšení právě o 6 %.

Tzv. **velká mediální novela** (Zákon č. 119/2025 Sb.), která zvýšila poplatky, **zároveň snížila či omezila další zdroje financování obou médií veřejné služby**. ČT má sice stále umožněný sponzoring pořadů, ale nově byl zaveden jeho limit a televize povinně odvádí část výnosů z něj do Státního fondu kultury. V případě ČRo sloučila novela oddělené kategorie reklamy a sponzorských vzkazů pod nový pojem „obchodní sdělení“ a zároveň pro něj stanovila nižší časové limity, což znamenalo odhadovaný roční propad v rozpočtu cca 75 milionů Kč (více viz Vojtěchovská, 2025a). Ani ČT ani ČRo pak nemohou šířit žádná obchodní sdělení na svých internetových stránkách a v aplikacích (více viz Vojtěchovská, 2025b), příští rok navíc vyprší oběma institucím výjimka odpočtu DPH, což je potenciálně připraví o stovky milionů korun ročně.

Zákony o ČT a ČRo vymezují **doplňkové podnikatelské aktivity obou médií**, finanční příjmy získané podnikatelskou činností slouží pak médiím k financování její vymezené činnosti. **Zákon o provozování rozhlasové a televizního vysílání** v případě České televize **připouští určitý čas vyhrazený reklamě na programech ČT2 a ČT4** (dnes ČT sport), ten však nesmí přesáhnout 0,5 % denního vysílacího času na každém z těchto programů.

Tento **system financování médií** však není určen **pouze těmito čtyřmi zákony**. System financování médií veřejné služby **je povinen naplňovat širší národní i nadnárodní regulační rámec**. Předmětem této kapitoly je zdůraznit ty nejdůležitější normy, které financování médií veřejné služby určují, a posoudit, zda stávající system tento regulační rámec naplňuje.

Na nejobecnější úrovni je možné zmínit **doporučení Parlamentního shromáždění Rady Evropy**. Pro média veřejné služby jsou podstatná především doporučení k vysílání veřejné služby 1641 (Doporučení k vysílání veřejné služby, 2004) a v detailu pak doporučení k financování vysílání veřejné služby 1878 (Doporučení k financování vysílání veřejné služby, 2009).

Posledně zmíněný dokument doporučuje system financování, který je schopen „**zaručit alespoň jednu komplexní službu** s širokým záběrem zahrnující informace, vzdělávání, kulturu a zábavu, která je **přístupná všem členům veřejnosti**,” dále „**jasně definovat úlohu, poslání a odpovědnosti** rozhlasových a televizních **stanic veřejné služby** a **zajistit jejich redakční nezávislost** na politických a ekonomických zásadách,” stejně jako „**zajistit vysílatelům veřejné služby bezpečné a přiměřené prostředky nezbytné pro plnění jejich úkolů**.“ (Doporučení k financování vysílání veřejné služby, 2009).

V dalším bodu pak dokument přímo provazuje téma nezávislosti médií veřejné služby s jejich financováním: “S ohledem na to, že **vysílatelé veřejné služby** musí být nezávislí na vládě a **musí být schopni fungovat bez politického zasahování**, Shromáždění zdůrazňuje, že jejich model financování by měl tuto nezávislost odrážet.“ (Doporučení k financování vysílání veřejné služby, 2009).

Současná česká úprava financování ČT a ČRo tyto podmínky splňuje.

Dalším významným pilířem evropského regulačního rámce financování médií veřejné služby je již zmiňovaný **EMFA** (Evropský akt o svobodě médií, 2024). Ten v souvislosti s nezávislým fungováním médií veřejné služby přímo odkazuje na výše zmíněná doporučení Rady Evropy: „Je proto nezbytné, **aby členské státy** na základě mezinárodních norem, které v tomto ohledu vypracovala Rada Evropy, **zavedly účinné právní záruky nezávislého fungování poskytovatelů veřejnoprávních mediálních služeb v celé Unii** nezávisle na vládních, politických, hospodářských nebo soukromých zájmech, aniž je dotčeno vnitrostátní ústavní právo, které je v souladu s Listinou“ (Evropský akt o svobodě médií, 2024).

Nejzásadnější je článek 5(3), který stanovuje: „Členské státy zajistí, **aby postupy financování poskytovatelů veřejnoprávních mediálních služeb vycházely z předem stanovených transparentních a objektivních kritérií**. Tyto postupy financování zaručí, aby poskytovatelé veřejnoprávních mediálních služeb měli k dispozici **přiměřené, udržitelné a předvídatelné finanční zdroje** odpovídající plnění veřejné služby a možnosti se v rámci jejího plnění rozvíjet. Tyto finanční zdroje musí být takové, aby byla ochráněna redakční nezávislost poskytovatelů veřejnoprávních mediálních služeb“ (Evropský akt o svobodě médií, 2024).

Současná česká úprava financování ČT a ČRo tyto podmínky splňuje.

Pro vnitřní trh EU jsou důležitá ustanovení o (ne)přiměřenosti státní pomoci, pro média veřejné služby **specificky Amsterodamský protokol** z roku 1997, který deklaruje, že „**ustanovení Smluv se nedotýkají pravomocí členských států financovat veřejnoprávní vysílání**, pokud je takové financování poskytováno organizacím pro veřejnoprávní vysílání k plnění veřejných služeb, jak jsou svěřeny, vymezeny a organizovány v každém členském státě, a **pokud takové financování neovlivňuje obchodní podmínky a hospodářskou soutěž v Unii** v míře, která **by byla v rozporu se společným zájmem**, přičemž se přihlíží k plnění veřejné služby“ (Protokol o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech, 2008).

Systém českého rozhlasového a televizního poplatku a jeho průběžné navyšování nikdy nebylo shledáno v rozporu s unijním právem (Urbániková, 2026, s. 24–25). **Jistotu soukromníků na mediálním trhu** naopak od roku 2025 **posilují tzv. memoranda o způsobu naplňování veřejné služby** v oblasti (rozhlasového) televizního vysílání v období let 2026–2030, která určují podnikatelskou činnost ČT a ČRo v následujících letech, a posilují tak požadavek přiměřených, udržitelných a předvídatelných finančních zdrojů odpovídajících plnění veřejné služby.

Současná česká úprava financování ČT a ČRo tyto podmínky splňuje.

V České republice existuje soustava mediálních zákonů, které vytváří prostor pro duální systém vysílatelů ze zákona (ČT, ČRo) a soukromníků. **Zákony o ČT a ČRo pak blíže definují cíle a povinnosti, které předpokládají přiměřené, udržitelné a předvídatelné zdroje.**

Zákon o České televizi vedle jiných úkolů stanovuje povinnost na celém území ČR, a to pro potřeby celé společnosti v § 2(3): „výrobu a vysílání zejména zpravodajských, publicistických, dokumentárních, uměleckých, dramatických, sportovních, zábavných a vzdělávacích pořadů a pořadů pro děti a mládež“ (Zákon o České televizi, 1991). Stejná povinnost přináší i Českému rozhlasu (Zákon o Českém rozhlasu, 1991).

Vedle často debatované úrovně zpravodajství a publicistiky tedy zákon vyžaduje výrobu dalších druhů mediálních obsahů, které předpokládají stabilní financování.

Současná česká úprava financování ČT a ČRo tyto podmínky splňuje.

Novinkou v českém regulačním rámci jsou tzv. **memoranda o způsobu naplňování veřejné služby** v oblasti (rozhlasového) televizního vysílání v období let 2026–2030. Ta vznikla v rámci debaty o detailnějším vymezení mediální veřejné služby při projednávání navýšení rozhlasového a televizního poplatku. Obě normy tedy spolu úzce souvisí a **ČT a ČRo deklarují v memorandech určité závazky při zachování stávajícího modelu financování a výše poplatku.** Systém memorand také **dává soukromníkům na mediálním trhu výrazně větší jistotu chování médií veřejné služby v dalších letech.**

Memorandum o způsobu naplňování veřejné služby v rozhlasovém vysílání na období let 2025–2030 (Český rozhlas, 2025) tak například deklaruje maximální podíl hudby na jednotlivých stanicích, rozsah digitálních služeb či způsob zacházení s archivem.

Memorandum o způsobu naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání v období let 2026–2030 (Česká televize, 2025) zase deklaruje limitaci terestrických programů, maximální výdaje na sportovní práva, rozsah digitálních služeb, minimální poptávku po výrobě od nezávislých výrobců či transparentní přístup k archivu.

Současná česká úprava financování ČT a ČRo tyto podmínky splňuje.

3. Modely financování médií veřejné služby v Evropě a jejich proměna

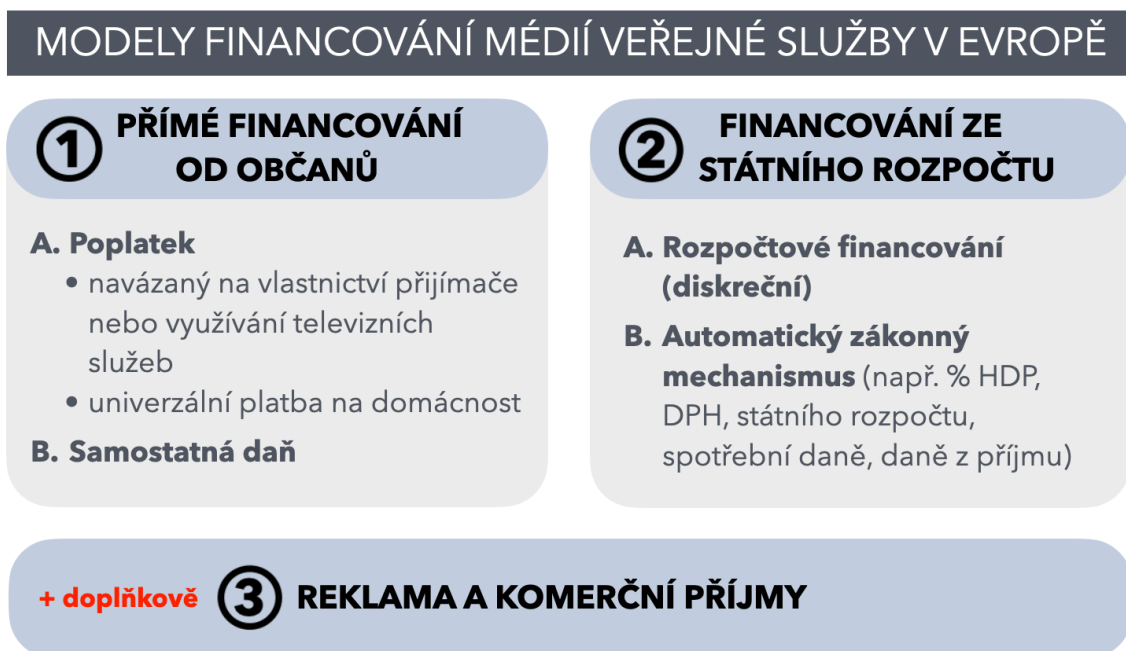
V Evropě existuje několik základních modelů financování médií veřejné služby. Tato kapitola nejprve představuje jejich hlavní typy (kap. 3.1) a následně se zaměřuje na jejich proměny v různých evropských zemích, včetně jejich příčin a důsledků (kap. 3.2).

3.1 Hlavní modely financování médií veřejné služby

V evropských zemích existuje několik základních modelů financování médií veřejné služby. Ačkoli se v různých zdrojích objevují odlišné kategorizace, pro účely této zprávy rozlišujeme dva hlavní modely: **(1) přímé financování od občanů** a **(2) financování ze státního rozpočtu** (viz Obr. 1). Ve většině zemí jsou tyto dva hlavní zdroje doplněny také **(3) příjmy z reklamy**

a dalších komerčních aktivit. Podle údajů Evropské vysílací unie (EBU) tvoří tento zdroj v průměru jen přibližně pětinu celkových příjmů médií veřejné služby, přičemž jeho podíl se mezi jednotlivými státy výrazně liší (EBU, 2026). V žádné zemi však reklama a komerční aktivity nepředstavují hlavní zdroj financování; vždy jde pouze o doplňkový příjem.

Obr. 1. Modely financování médií veřejné služby v Evropě

Jak dále ukazuje Obr. 2, oba hlavní modely jsou v Evropě zhruba stejně rozšířené a v některých zemích se překrývají (tj. příjmy z přímého transferu od občanů, například z poplatků, jsou doplněny státní dotací a případně také příjmy z reklamy). I vzhledem k rozšířenosti modelu financování ze státního rozpočtu a jeho dlouhodobému fungování v různých zemích proto nelze jednoduše tvrdit, že zrušení poplatků a zavedení financování ze státního rozpočtu automaticky vede k „zestátnění“ médií veřejné služby, jak se někdy objevuje ve veřejných diskusích. Zároveň je patrné, že neexistuje žádný jednotný „skandinávský“ model, který se také někdy objevuje v debatách: část skandinávských zemí financuje média veřejné služby prostřednictvím samostatné daně, která nevstupuje do státního rozpočtu (tj. formou přímého financování od občanů), zatímco jiné je financují přímo ze státního rozpočtu.

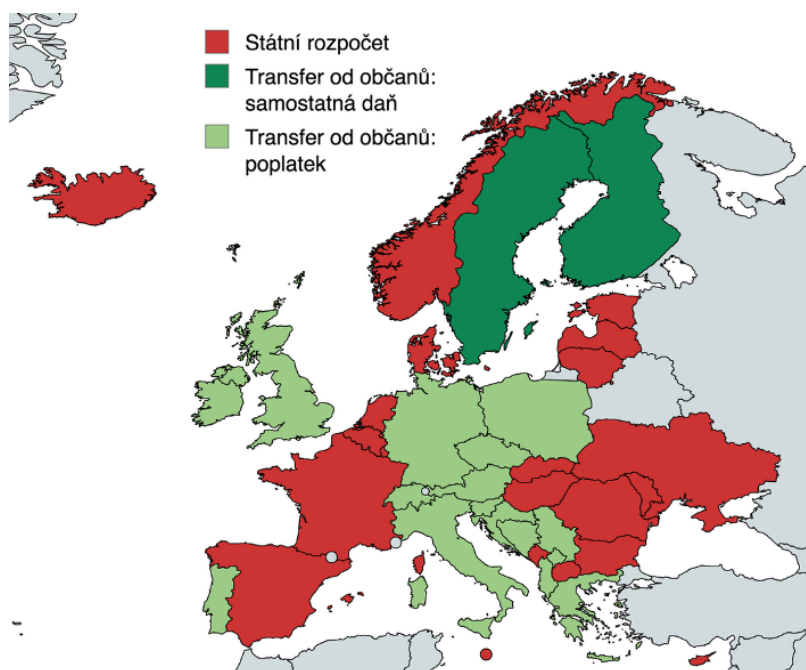
(1) Přímé financování od občanů je využíváno přibližně v polovině evropských zemí (Velká Británie, Irsko, Švýcarsko, Rakousko, Německo, Švédsko, Finsko, Itálie, Portugalsko, Řecko, Česko, Polsko, Slovinsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko a Albánie). Z hlediska celkového objemu prostředků zůstává tento model i nadále hlavním zdrojem příjmů médií veřejné služby v zemích sdružených ve Evropské vysílací unii (EBU, 2026).

Má tři základní podoby. Nejčastější je **(a) tradiční televizní a rozhlasový poplatek** (licence fee), který může být navázan buď na vlastnictví zařízení umožňujícího příjem vysílání (například v Česku), nebo obecněji na využívání televizních či audiovizuálních služeb (například ve Velké Británii; jde přitom o obecně o služby BBC nebo živé vysílání jakékoliv

televize, nikoli pouze BBC). Druhou variantou je **(b) plošný poplatek na domácnost** (household charge/levy), který platí každá domácnost bez ohledu na vlastnictví konkrétního zařízení; tento model funguje například v Rakousku, Německu a Švýcarsku.

Výše poplatku je obvykle stanovována politickým rozhodnutím, existují však i jiné mechanismy. Příkladem je Německo, kde výši financování posuzuje nezávislá expertní komise KEF (Kommission zur Überprüfung und Ermittlung des Finanzbedarfs der Rundfunkanstalten), která analyzuje finanční potřeby médií veřejné služby a předkládá doporučení vládám spolkových zemí. Ty se od jejího návrhu mohou odchýlit pouze ve výjimečných případech a pouze se souhlasem všech spolkových zemí (KEF, n.d.).

Obr. 2. Mapa modelů financování médií veřejné služby v Evropě

Zdroj: vlastní zpracování na základě EBU (2025, 2026) a European Audiovisual Observatory (2025)

Ve většině zemí zároveň existují výjimky nebo snížené sazby poplatku pro sociálně zranitelné domácnosti. Přibližně ve třetině zemí se poplatek platí také za druhou domácnost (například rekreační objekt) a téměř ve všech zemích – s výjimkou Albánie – jej hradí také právnické osoby (EBU, 2025). Samotný výběr poplatků je organizován různými způsoby: mohou jej zajišťovat přímo média veřejné služby, státní instituce (například daňové úřady), pošta, dodavatelé elektřiny nebo specializované soukromé společnosti; v některých zemích se využívá kombinace těchto mechanismů (EBU, 2025).

Pokud jde o výši poplatku, podle aktuální zprávy EBU (2025) založené na datech za rok 2024 činí průměrná roční výše poplatku v zemích Evropské unie přibližně 116 EUR (zhruba 2 830 Kč). Pro srovnání, po zvýšení televizního a rozhlasového poplatku v roce 2025 činí celková roční výše poplatku v České republice 2 460 Kč, tedy zhruba o 15 procent méně než je průměr EU.

Vedle tradičního poplatku a plošného poplatku na domácnost existuje také třetí varianta přímého financování od občanů, kterou zavedlo Finsko a později také Švédsko: **(c) zvláštní daň určená na financování médií veřejné služby**. Tato daň je navázána na příjem a platí ji fyzické i právnické osoby s příjmem nad stanoveným limitem, přičemž maximální roční částka je zastropována. Například ve Finsku jednotlivci platí 2,5 % z ročního příjmu přesahujícího 15 150 eur, přičemž maximální roční částka činí 160 eur na osobu (YLE, 2025).

(2) Vedle systému přímých poplatků využívá přibližně druhá polovina evropských zemí **model financování ze státního rozpočtu** (Norsko, Island, Lotyšsko, Litva, Estonsko, Dánsko, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Francie, Španělsko, Slovensko, Maďarsko, Ukrajina, Rumunsko, Bulharsko, Moldavsko, Severní Makedonie, Černá Hora, Kosovo, Kypr a Malta). Tento model má dvě základní varianty. Média veřejné služby mohou být financována **(a) ze státního rozpočtu na základě diskrečního rozhodnutí**, nebo může zákon stanovovat jejich **(b) navázání na určitý makroekonomický ukazatel**, například podíl na výběru daně z přidané hodnoty (Francie), podíl na hrubém domácím produktu (Slovensko), podíl ze státního rozpočtu (Kosovo), případně kombinaci podílu z daně z příjmů fyzických osob a ze spotřební daně (Litva).

3.2 Změny systému financování médií veřejné služby, jejich příčiny a důsledky

V posledních letech se v Evropě objevuje **trend odklonu od tradičního systému poplatků navázaných na vlastnictví přístroje**. V období mezi lety 2009 a 2024 k takové změně podle údajů Evropské vysílací unie (EBU, 2025) přistoupila řada zemí, například Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Černá Hora, Severní Makedonie, Francie, Dánsko, Norsko, Island, Švédsko či Finsko, stejně jako Valonsko v Belgii. Tyto reformy byly často zdůvodňovány technologickými a společenskými proměnami mediálního prostředí. Zároveň však **nutně neznamenaly přechod k financování ze státního rozpočtu**. Například Finsko a Švédsko zachovaly princip přímého transferu od občanů k médiím veřejné služby a zavedly zvláštní daň určenou k jejich financování. Kromě toho existují i země, které o změně uvažovaly, ale nakonec se rozhodly poplatek zachovat (například Švýcarsko jeho zachování potvrdilo v referendu v roce 2018 a v dalším referendu v roce 2026 odmítlo jeho snížení na polovinu), stejně jako země, které opustily financování ze státního rozpočtu a přešly na financování z poplatku (Portugalsko v roce 2003).

Mezi nejčastěji uváděné důvody reforem patří zejména **změny ve způsobech mediální konzumace**, které oslabují původní vazbu poplatků na vlastnictví televizního nebo rozhlasového přijímače. To však neznamená, že je nutné poplatky rušit. Většina zemí například upravila poplatkový systém navázaný na vlastnictví přístroje tak, aby zahrnoval také počítače, tablety, chytré telefony a další zařízení, prostřednictvím nichž dnes lidé mediální obsah konzumují.

Dalšími uváděnými faktory jsou **problémy s vyhýbáním se placení poplatků, složitost a nákladnost jejich výběru** nebo **argumenty o sociální nespravedlnosti** jednotné výše poplatku pro všechny domácnosti bez ohledu na majetkovou situaci. V některých případech

však hrály významnou roli také **politické motivace**, včetně snahy omezit nezávislost médií veřejné služby.

Konkrétní reformy byly často spojeny se specifickými národními okolnostmi. V Německu byla například změna systému v roce 2013 zdůvodněna tím, že poplatek navázaný na vlastnictví televizoru nebo rádia již neodpovídal realitě digitálního mediálního prostředí. Německo sice poplatkový model reformovalo, změna však spočívala pouze v nahrazení vazby na vlastnictví přístroje plošným poplatkem na domácnost. Ve Finsku vedl k reformě pokles ochoty veřejnosti platit poplatky kvůli technickým problémům spojeným s přechodem na digitální pozemní vysílání (Österlund-Karinkanta, 2016).

Na Slovensku byl systém poplatků dlouhodobě považován za nefunkční: jejich výše se nezvyšovala od roku 2003, postupně došlo k osvobození širokých skupin obyvatelstva od povinnosti je platit a vzniklé výpadky nahrazoval stát. Slovenské médium veřejné služby se tak postupně stávalo stále více závislým na státních dotacích. Zrušení poplatku bylo nakonec narychlo prosazeno v roce 2023 v kontextu předvolebních politických debat, přičemž svou roli sehrála i populistická snaha politiků těsně před volbami „osvobodit“ občany a firmy od poplatků (Urbániková, 2022).

V Irsku se o systému financování diskutuje v reakci na prudký pokles platební morálky po skandálu z roku 2023, kdy vyšlo najevo vyplácení tajných a nezveřejněných plateb prominentnímu moderátorovi. Tento případ přivedl tamní média veřejné služby do vážné finanční krize (Public Media Alliance, 2024).

Tento přehled naznačuje, že tak potenciálně závažný zásah do fungování médií veřejné služby, jakým je změna systému financování, obvykle vyžaduje pádný důvod, typicky nefunkčnost stávajícího systému. Nový model by měl identifikované nedostatky odstranit, aniž by vytvářel nová rizika. Význam stability systému financování zdůrazňuje také zpráva britského Parlamentního výboru pro digitální záležitosti, kulturu, média a sport, podle níž jsou

„otřesy spojené s přechodem na nový model financování odůvodněné pouze tehdy, pokud se zhroutí vnímaná legitimita stávajícího systému. V zemích s nízkou mírou vyhýbání se placení, s účinnými pojistkami proti politickému zasahování, přetrvávající veřejnou podporou a adekvátním financováním veřejnoprávního vysílání lze tvrdit, že přechod na nový model nepřináší významný přínos.“

House of Commons Digital, Culture, Media and Sport Committee, 2021, s. 41

Zkušenosti z některých zemí zároveň ukazují, že změna modelu financování může mít **významné institucionální i ekonomické dopady**. V řadě případů vedlo zrušení poplatků k **poklesu objemu financování médií veřejné služby** nebo ke **snížení stability jejich financování**. Například na Slovensku sice parlament původně schválil, že médium veřejné služby bude ročně dostávat 0,17 % HDP, po parlamentních volbách však nová vláda během několika měsíců změnila zákon a snížila tento podíl na 0,12 % HDP, čímž organizace přišla téměř o třetinu svého rozpočtu (Urbániková, 2025). V Dánsku bylo v souvislosti s postupným

prechodem od poplatkového modelu k financování ze státního rozpočtu oznámeno snížení rozpočtu pro tamní médium veřejné služby o 20 % (International Federation of Journalists, 2018), i když po protestech a změně vlády nakonec došlo k nižšímu, zhruba 10% poklesu (Schröder et al., 2021). Ve Finsku a Švédsku se po politických zásazích rozpočty médií veřejné služby již nezvyšují tempem odpovídajícím inflaci, jak tomu bylo dříve zvykem. Výsledkem je reálný pokles jejich příjmů, který vedl mimo jiné ke zrušení přibližně 300 pracovních míst ve Finsku a 200 ve Švédsku (Horowitz & Nieminen, 2025; Kaun & Biendara, 2026).

Vedle ekonomických dopadů upozorňují některé studie také na **možné oslabení institucionální nezávislosti** médií veřejné služby, protože jsou více závislá na rozhodování vlády nebo parlamentu o výši rozpočtových prostředků (House of Commons Digital, Culture, Media and Sport Committee, 2021; Trappel & Tomaz, 2025). V některých případech se změna systému financování projevila také **posílením příjmů z reklamy a dalších komerčních aktivit** jako způsobu, jak omezit závislost na politických rozhodnutích o financování. Příkladem je Belgie, kde vlámské médium veřejné služby VRT po nedávných změnách pokrývá z komerčních příjmů až 40 % svého rozpočtu (Belga News Agency, 2025).

4. Kritéria pro hodnocení a srovnání modelů financování

Pro posouzení různých modelů financování médií veřejné služby je užitečné nejprve stanovit analytická kritéria, která umožňují systematicky hodnotit jejich výhody a nevýhody. Námi navržených osm kritérií použitých v této zprávě vychází ze zákonného rámce, zejména z Evropského aktu o svobodě médií, z mezinárodních doporučení týkajících se fungování médií veřejné služby a z dalších dokumentů a odborné literatury o mediální politice (Born & Lewis, 2025; House of Commons Digital, Culture, Media and Sport Committee, 2021). Zaměřují se především na to, do jaké míry jednotlivé modely podporují nezávislost médií veřejné služby, zajišťují stabilitu financování, jsou spravedlivé vůči různým skupinám obyvatelstva a odpovídají proměňujícím se podmínkám mediálního prostředí.

1. Nezávislost na politické moci

Jedním z klíčových kritérií je míra institucionální ochrany systému financování před politickými zásahy, která je zároveň zákonným požadavkem vyplývajícím z EMFA. Důležité je zejména to, nakolik je systém zranitelný vůči účelovým změnám výše financování jako nástroji politického tlaku na média veřejné služby. Zvýšení či snížení celkového objemu financování lze politicky využívat jako formu odměny nebo trestu, případně jako prostředek k udržování médií veřejné služby v nejistotě a pod tlakem. Hodnocena je celková náchylnost, nebo naopak odolnost systému vůči rychlým a snadným politicky motivovaným změnám, včetně existence institucionálních pojištění, které omezují možnost svévolných zásahů do financování, například prostřednictvím víceletých finančních rámců nebo zapojením nezávislých odborných orgánů do rozhodování o výši financování. V systémech založených na financování ze státního rozpočtu může být tato otázka obzvláště citlivá, protože výše prostředků je častěji předmětem politických rozhodnutí.

2. Adekvátnost a udržitelnost

Adekvátnost a udržitelnost financování jsou dalšími požadavky vyplývajícími z EMFA. Vztahují se k tomu, zda objem dostupných finančních prostředků odpovídá rozsahu poslání médií veřejné služby a jejich zákonným povinnostem a zda je systém financování schopen tuto úroveň financování dlouhodobě zajistit. Systém by měl umožňovat nejen základní fungování těchto institucí, ale také investice do technologického rozvoje, tvorby obsahu a inovací. Nedostatečné financování může omezovat schopnost médií veřejné služby plnit jejich veřejné poslání nebo reagovat na proměny mediálního prostředí.

3. Předvídatelnost

Požadavek předvídatelnosti financování rovněž vyplývá z EMFA. Týká se především toho, nakolik systém financování umožňuje médiím veřejné služby dlouhodobě plánovat programovou, investiční i technologickou strategii. Posuzuje se zejména to, zda je vývoj financování relativně stabilní a předvídatelný, zda systém umožňuje víceleté plánování a zda obsahuje mechanismy, které omezují závislost financování na krátkodobých politických rozhodnutích. Důležitou roli mohou hrát například automatické valorizační mechanismy, jako je navázání financování na inflaci nebo jiné ekonomické ukazatele. Takové mechanismy mohou přispívat k větší stabilitě a předvídatelnosti financování a usnadňovat dlouhodobé plánování činnosti médií veřejné služby.

4. Spravedlnost

Spravedlnost systému financování lze posuzovat ve dvou rovinách. První se týká toho, kdo systém financuje – zda jsou náklady rozděleny rovnoměrně mezi různé skupiny obyvatelstva, domácnosti a případně také právnické osoby. Druhá rovina se týká výše příspěvku, tedy zda systém zohledňuje rozdílnou ekonomickou situaci domácností a zda není pro některé skupiny obyvatelstva nepřiměřeně zatěžující. Některé modely pracují s jednotnou výší příspěvku, jiné využívají progresivní mechanismy nebo výjimky pro sociálně zranitelné skupiny. Z hlediska spravedlnosti je proto důležité posuzovat nejen samotnou konstrukci systému, ale i jeho praktické dopady na různé skupiny obyvatelstva a právnických osob.

5. Transparentnost

Transparentnost se týká především srozumitelnosti systému financování pro veřejnost. Jde o to, zda je pro občany jasné, jakým způsobem jsou média veřejné služby financována a jaká je výše jejich příspěvku. V systémech založených na přímém příspěvku občanů a organizací je vazba mezi plátcem a financováním médií veřejné služby zřetelnější, protože je zřejmé, kolik na jejich fungování přispívají. Naproti tomu v systémech financovaných ze státního rozpočtu je tato vazba méně viditelná, protože financování je součástí širšího systému veřejných výdajů. Míra transparentnosti může zároveň ovlivňovat i míru nezávislosti na politické moci. Pokud občané přesně vědí, kolik médiím veřejné služby přispívají, jsou případné změny financování politicky viditelnější a pro politiky nákladnější, protože mohou vyvolat veřejnou reakci. Naproti tomu

v systémech financovaných ze státního rozpočtu mohou být změny financování méně zřetelné a rychlejší, protože jsou součástí širších rozpočtových rozhodnutí.

6. Odpovědnost a vztah k veřejnosti

Dalším kritériem je otázka institucionální odpovědnosti a legitimacy systému financování. Způsob financování může ovlivňovat, vůči komu média veřejné služby vnímají svou primární odpovědnost – zda především vůči občanům jako plátcům systému, nebo vůči politickým institucím, které rozhodují o jeho parametrech, například o výši financování. V systémech založených na přímém příspěvku od občanů a organizací je legitimita financování úzce spojena s mírou veřejné podpory médií veřejné služby: ta musí dlouhodobě přesvědčovat veřejnost o hodnotě a kvalitě svých služeb, protože oslabení veřejné podpory může ohrozit legitimitu samotného modelu financování. Naproti tomu v systémech založených na financování ze státního rozpočtu je vztah mezi veřejností a financováním méně přímý a rozhodující roli při určování objemu prostředků hrají politické instituce. Tento model může poskytovat stabilní zdroj financování, zároveň však může zvyšovat citlivost médií veřejné služby na politická rozhodnutí o rozpočtu a oslabovat přímou vazbu mezi veřejností a financováním těchto médií.

7. Administrativní náročnost a náklady na správu systému

Toto kritérium se týká administrativní náročnosti systému financování a nákladů spojených s jeho správou. Posuzuje se zejména náročnost výběru poplatků nebo alokace prostředků, náklady na jejich výběr a případné vymáhání a celková efektivita systému. Modely založené na přímém financování od občanů a organizací obvykle vyžadují rozsáhlejší aparát pro evidenci plátců a kontrolu placení, zatímco modely založené na financování ze státního rozpočtu jsou zpravidla spojeny s nižšími administrativními náklady.

8. Kompatibilita s digitálním mediálním prostředím

Posledním kritériem je schopnost systému financování reagovat na proměny mediálního prostředí, zejména na rostoucí význam online služeb, streamovacích platform a mobilní konzumace médií. Důležité je proto posoudit, zda je daný model financování kompatibilní s technologickými změnami a zda nevyžaduje zásadní reformy v důsledku proměny způsobů mediální konzumace. Modely, které byly historicky navázány na vlastnictví konkrétních technických zařízení, jako jsou televizní nebo rozhlasové přijímače, jsou v digitálním prostředí obtížněji udržitelné než systémy založené na širší definici mediálních služeb nebo obecnějších formách veřejného financování.

Tato kritéria slouží jako analytický rámec pro srovnání jednotlivých modelů financování v následujících kapitolách.

5. Analýza existujících modelů financování na základě zvolených kritérií

Následující kapitola nabízí analýzu jednotlivých variant dvou základních modelů financování médií veřejné služby v Evropě a zkušeností s jejich fungováním na základě výše vymezených analytických kritérií. Porovnává varianty přímého financování ze strany veřejnosti (poplatek

vázaný na vlastnictví přístroje; plošný poplatek na domácnost; samostatná daň) a varianty financování ze státního rozpočtu (diskreční financování ze státního rozpočtu; navázání na makroekonomický ukazatel) s důrazem na jejich praktické fungování a možný přínos nebo nevýhody pro české prostředí.

Pro účely komparativní analýzy byla Evropa rozdělena do čtyř regionů (západní, střední a východní, severní a jižní Evropa), aby bylo možné zachytit variabilitu institucionálních a politických kontextů. Pro každou z identifikovaných variant financování byla následně z každého regionu vybrána alespoň jedna země, která danou variantu uplatňuje. Konečný výběr 13 zemí tak umožňuje ilustrovat nejen obecné výhody a nevýhody jednotlivých modelů, ale i jejich fungování v různorodých institucionálních, kulturních a politických kontextech. Přehled analyzovaných zemí uvádíme v Tabulce 1.

Pro každou z vybraných zemí byl pak osloven alespoň jeden expert nebo expertka na fungování tamních médií veřejné služby (viz Tabulka č. 1). Následně byly se všemi oslovenými výzkumníky a výzkumnicemi realizovány expertní rozhovory (buď formou e-mailové komunikace, nebo prostřednictvím online setkání), v rámci kterých reagovali na dopředu zasláné otázky týkající se fungování tamních médií veřejné služby:

- **Silné a slabé stránky**
 - Jaké jsou hlavní silné stránky současného systému?
 - Jaké jsou jeho hlavní slabiny a rizika (např. politické tlaky, finanční nestabilita)?
- **Vývoj:**
 - Jak dlouho je současný model financování médií veřejné služby v platnosti? Došlo v posledních letech k jeho změnám?
 - Pokud ano, co bylo důvodem/motivací těchto změn?
 - Jak dlouho proces změny trval?
 - Jak probíhala veřejná debata kolem změn (např. minimalistická, extenzivní, polarizovaná)?
 - Jaké jsou praktické dopady změny, zejména v oblasti adekvátnosti, předvídatelnosti, stability a nezávislosti?
- **Doporučení a přenositelnost modelu**
 - Jaká zlepšení stávajícího modelu byste doporučil/a?
 - Do jaké míry byste stávající model fungující ve vaší zemi považoval/a za vhodný pro Českou republiku? Jaké jsou klíčové institucionální, politické nebo společenské podmínky pro to, aby tento model mohl fungovat úspěšně (např. úroveň důvěry veřejnosti v MVS, úroveň důvěry ve veřejné instituce, stabilita politického prostředí, kvalita regulace, kapacita státní správy)?

Tabulka 1. Přehled analyzovaných zemí a oslovených expertů a expertek

	Plošné poplatky na domácnost	Poplatky navázané na vlastnictví přístroje / konzumaci obsahu	Samostatná daň	Státní rozpočet (položka)	Státní rozpočet (zákonem daný mechanismus)
Západní Evropa	<p><u>NĚMECKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dominik Speck (University of Dortmund) 	<p><u>VELKÁ BRITÁNIE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maria Michalis (University of Westminster) 		<p><u>DÁNSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Julie M. M. Lassen (Aarhus University) 	<p><u>FRANCIE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Valérie Jeanne-Perrier (Sorbonne University) • Alexandre Joux (Aix Marseille University)
Střední a východní Evropa		<p><u>SLOVINSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Marko Milosavljevič (University of Ljubljana) 		<p><u>ESTONSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ragne Kõuts-Klemm (University of Tartu) <p><u>MAĎARSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ágnes Urbán (Corvinus University of Budapest) 	<p><u>SLOVENSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Marína Urbániková (Masarykova univerzita)
Severní Evropa			<p><u>FINSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minna A. Horowitz (University of Helsinki) 	<p><u>NORSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ragnhild Olsen (Oslo Metropolitan University) 	
Jižní Evropa	<p><u>PORTUGALSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Paulo Faustino (University of Porto) • Helen Sousa, (University of Minho) 	<p><u>ITÁLIE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Carlo Berti (Univerzita Karlova) 		<p><u>ŠPANĚLSKO</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Marta Rodríguez Castro (University of Santiago de Compostela) 	

Všechny rozhovory se uskutečnily v průběhu března 2026. Získané odpovědi byly následně zpracovány do popisů fungování jednotlivých systémů vytvořených autorským kolektivem analytické studie. Zpracované případové studie za jednotlivé země (jejich kompletní popis je Přílohou 1 tohoto textu) tak obsahují nejen přehled toho, jak je model v dané zemi nastaven, ale zároveň i zachycují praktické zkušenosti s jeho uplatňováním, hodnotí dopady jeho implementace i potenciální přenositelnost do českého prostředí.

Srovnání modelů financování médií veřejné služby ukazuje, že jednotlivé varianty se liší napříč téměř všemi klíčovými dimenzemi – s výjimkou spravedlnosti z hlediska povinnosti platit a kompatibility s digitálním prostředím. Rozdíly se projevují v oblasti transparentnosti, spravedlnosti z hlediska nákladů pro občana, nezávislosti na politické moci, adekvátnosti, udržitelnosti a předvídatelnosti financování, odpovědnosti vůči veřejnosti i administrativní náročnosti (Obr. 3). Širší evropská zkušenost přitom potvrzuje, že volba konkrétního modelu má přímé dopady na institucionální odolnost médií veřejné služby.

Obr. 3. Srovnání výhod a nevýhod modelů financování médií veřejné služby podle klíčových dimenzí

	ČR	Poplatek na domácnost	Samostatná daň	Státní rozpočet
Transparentnost (pro veřejnost)	Vysoká	Vysoká	Vysoká	Nízká
Spravedlnost: kdo platí	Ten, kdo může využívat služby	Všichni	Všichni	Všichni
Spravedlnost: výše	Střední (plošně; ale: osvobození)	Střední (plošně; ale: osvobození)	Vysoká (dle příjmu)	Střední
Nezávislost na politické moci	Vysoká (aut. indexace)	Vysoká	Střední až vysoká	Nízká až vysoká (dle pol. kultury)
Adekvátnost, udržitelnost a předvídatelnost	Vysoká	Střední až vysoká	Střední až vysoká	Nízká až vysoká (dle pol. kultury)
Odpovědnost a vztah k veřejnosti	Vysoká	Vysoká	Střední až vysoká	Nízká
Administrativní náročnost a náklady na výběr a vymáhání	Střední	???	???	Nízká
Kompatibilita s digitálním prostředím	Vysoká	Vysoká	Vysoká	Vysoká

Z hlediska **spravedlnosti při vymezení okruhu plátců** (tedy určení osob s platební povinností) jsou jednotlivé modely do značné míry srovnatelné. V současném českém systému, kde je poplatek navázán na vlastnictví zařízení, umožňující reprodukci vysílání, a to bez ohledu na způsob příjmu, jej hradí všichni, kdo mohou alespoň potenciálně využívat služeb České televize a Českého rozhlasu. Argument, že současný český systém je třeba změnit, protože je nespravedlivý a zatěžuje i ty, kteří média veřejné služby nesledují, proto neobstojí. Žádný z alternativních modelů totiž není založen na principu faktického užívání; všechny v konečném důsledku dopadají na celou populaci a navíc – na rozdíl od českého modelu – bez ohledu na to, zda mají domácnosti alespoň teoretickou možnost tyto služby využívat.

Podobně lze konstatovat, že jednotlivé modely jsou dnes srovnatelné i z hlediska **kompatibility s digitálním prostředím**. Novela z roku 2025 odstranila v českém systému vazbu na tradiční televizní a rozhlasové přijímače a rozšířila povinnost platby na domácnosti disponující jakýmkoliv zařízením technicky způsobilým k příjmu vysílání, včetně počítačů, tabletů či chytrých telefonů. Současný model tak reflektuje proměnu mediální konzumace a v tomto ohledu se neliší od alternativních způsobů financování, které rovněž nejsou navázány na konkrétní typ zařízení ani na sledování lineárního vysílání, ale dopadají plošně na domácnosti či občany. Je třeba nicméně dodat, že v evropském kontextu minoritně stále existují i modely, které si zachovávají vazbu na vlastnictví televizního, či rádiového přijímače, např. ten v Irsku. Tato situace je vnímána jako problematická, protože způsobuje nesoulad mezi typem financování a reálnými způsoby konzumace médií. V Irsku proto v současné době probíhá intenzivní debata o tom, jak tento model překonat a nastavit financování způsobem, který bude technologicky neutrální (Michalis, 2026; Department of Culture, Communications and Sport, 2025).

Ve zbývajících šesti dimenzích se mezi modely financování médií veřejné služby projevují významné rozdíly. Následující část proto jednotlivé modely systematicky analyzuje prizmatem těchto dimenzí.

(1) Model poplatku vázaného na vlastnictví přístroje, který dlouhodobě funguje v Česku, dosahuje z hlediska **transparentnosti** vysoké úrovně: občané přesně vědí, kolik platí, a změny výše poplatku jsou bezprostředně viditelné. Česká zkušenost ukazuje, že tato transparentnost funguje jako účinná institucionální pojistka, protože jakýkoliv zásah do výše poplatku je politicky nákladný. Dlouhodobá stabilita výše poplatku mezi lety 2005 (v případě ČRo), resp. 2008 (v případě ČT) a 2025 tuto funkci empiricky potvrzuje. **Spravedlnost z hlediska výše platby** je naopak spíše střední. Plošně stanovený poplatek nereflektuje ekonomickou situaci jednotlivých domácností, ačkoli tento deficit je částečně zmírněn výjimkami pro nízkopříjmové skupiny. Nedávná novela navíc odstranila dřívější nerovnost mezi uživateli tradičních a digitálních zařízení, a posílila tak vnitřní koherenci systému.

Klíčovou předností modelu je **vysoká míra nezávislosti na politické moci**, kterou ilustruje právě dlouhodobá stabilita výše poplatků, nezávislá na střídání vlád. Tato nezávislost vyplývá jak z transparentnosti systému, tak nově i ze zavedení automatické valorizace, která dále omezuje prostor pro politické zásahy. Výše poplatků tak již není závislá na diskrečním rozhodování politických aktérů, kteří ji jinak mohou využívat jako nástroj odměny (zvýšení), trestu (nezvýšení) či tlaku (příslib zvýšení).

Model zároveň vykazuje vysokou míru **adekvátnosti, udržitelnosti a předvídatelnosti**. Platební morálku hodnotí obě česká média veřejné služby jako stabilně vysokou a po nedávném mírném navýšení poplatků model generuje dostatečné příjmy pro plnění jejich zákonných povinností a úkolů. Stablní a relativně autonomní příjmová základna snižuje rozpočtovou nejistotu a umožňuje dlouhodobé plánování, což je zásadní zejména u kapitálově a časově náročné televizní produkce. Automatická valorizace navíc posiluje odolnost modelu vůči inflačním tlakům a přispívá k udržení reálné hodnoty prostředků v čase. Model zároveň vytváří silný **vztah odpovědnosti vůči veřejnosti**. Přímá vazba mezi plátcí a financovanými

organizacemi nutí média veřejné služby obhajovat svou kvalitu a přínos primárně před občany, nikoli před politickými aktéry. Potenciální pokles ochoty veřejnosti poplatky hradit by mohl vést k oslabení, případně narušení samotného modelu financování, jak ukazují zkušenosti z některých evropských zemí (např. Irsko nebo Finsko). Tento mechanismus tak funguje jako důležitý korektiv: média veřejné služby jsou motivována přesvědčovat o své hodnotě především veřejnost, nikoli politickou reprezentaci. Hlavní slabinou tak zůstává **administrativní náročnost**. Náklady na výběr a vymáhání poplatků v českém případě dosahují dle odhadů přibližně 250 milionů Kč ročně. Ačkoli jde o relativně malý podíl na celkovém rozpočtu (zhruba 2,2 %), představují ve srovnání s jinými modely, zejména financováním ze státního rozpočtu, strukturální nevýhodu.

Celkově lze shrnout, že současný český poplatkový model maximalizuje nezávislost na politické moci, transparentnost, předvídatelnost, adekvátnost, udržitelnost a odpovědnost vůči veřejnosti. Jeho slabiny, které lze hodnotit jako středně závažné, se soustředí v oblasti redistribuční spravedlnosti a administrativní efektivity.

(2) Model plošného poplatku na domácnost bez vazby na zařízení, uplatňovaný v Německu, Rakousku či Švýcarsku, zachovává vysokou míru **transparentnosti**, protože výše platby je pro občany jasně identifikovatelná. **Spravedlnost z hlediska výše platby** zůstává, podobně jako v českém případě, spíše střední, jelikož poplatek je stanoven plošně bez ohledu na příjmovou situaci domácností, byť nízkopříjmové skupiny bývají osvobozeny. Výhodou je však širší okruh plátců, který umožňuje nižší individuální zátěž. **Nezávislost na politické moci** je obecně vysoká, neboť model zachovává přímou vazbu mezi občany a médii veřejné služby a současně i vysokou transparentnost, která zvyšuje politické náklady případných změn. V některých zemích je navíc posílena specifickými institucionálními mechanismy – například v Německu výši poplatku posuzuje a navrhuje nezávislá expertní komise KEF, složená ze 16 odborníků, jejíž členy jmenují předsedové vlád spolkových zemí a která hodnotí finanční potřeby médií veřejné služby. Takové řešení, které dále omezuje prostor pro přímé politické zásahy, však není v evropském kontextu standardem. Zkušenost Švýcarska, kde byl systém potvrzen v referendu v roce 2018 a návrh na výrazné snížení poplatku odmítnut v roce 2026, zároveň ukazuje, že tento model může mít silnou veřejnou legitimitu a značnou odolnost vůči politickým tlakům.

V dimenzi **adekvátnosti, udržitelnosti a předvídatelnosti** dosahuje tento model střední až vysoké úrovně. Stabilní příjmy podporují dlouhodobé plánování a snižují rozpočtovou nejistotu. Pokud však chybí mechanismus automatické valorizace nebo úprava výše poplatku může být snadno blokována na úrovni zapojených politických aktérů, může to oslabovat adekvátnost i dlouhodobou udržitelnost modelu, zejména v období vyšší inflace. Jak se totiž ukázalo v případě Německa, nesouhlas pouhé jedné spolkové země s výší poplatku může rozhodnutí o přidělení prostředků výrazně prodloužit, případně přispět k jejich zmrazení. **Odpovědnost vůči veřejnosti** je, stejně jako v českém případě, silná, protože financování je založeno na přímých platbách. **Administrativní náročnost** je nižší než u modelu vázaného na zařízení, neboť odpadá kontrola vlastnictví příjemců při identifikaci neplátců. Podle výroční zprávy za rok 2024 tak výběr poplatku v Německu stál 2,18 % příjmů. Naopak ve Velké

Británii, kde přetrvává tradiční model vázaný na sledování živého vysílání a využívání služeb médií veřejné služby, náklady na výběr za rok 2024 činily 4,3 %, což je téměř dvakrát tolik.

Celkově tak lze model plošného poplatku na domácnost chápat jako evoluční variantu českého systému, která zachovává jeho klíčové přednosti, zejména pokud je doplněna o automatickou valorizaci nebo jiný mechanismus úpravy výše poplatku omezující politický vliv. Zároveň odstraňuje jeho praktické nedostatky, protože snižuje administrativní náročnost a díky širšímu okruhu plátců může vést k nižší individuální zátěži.

(3) Model samostatné daně (Finsko, Švédsko) kombinuje vysokou míru **transparentnosti** s vysokou **sociální spravedlností** a zároveň zachovává princip přímého financování od občanů, který obě severské země považují za klíčový z hlediska ochrany nezávislosti. Výše příspěvku na média veřejné služby je pro občany srozumitelná a zároveň navázaná na jejich příjem, obvykle s definovanými minimy a stropy, což umožňuje diferencovanější a z redistribučního hlediska spravedlivější rozložení finanční zátěže mezi občany i právnické osoby.

Nezávislost na politické moci lze hodnotit jako střední až vysokou. Ve Finsku i Švédsku je výnos této daně oddělen od státního rozpočtu a přerozdělován prostřednictvím zvláštního institucionálního mechanismu. Ve Švédsku navíc parlament stanovuje objem financování v rámci víceletých cyklů (přibližně 6–8 let), což omezuje možnosti aktuální politické moci vyvíjet tlak na média veřejné služby prostřednictvím náhlých změn rozpočtu. Zkušenosti z posledních let však ukazují, že tato nezávislost není absolutní. V posledních letech navíc v obou zemích dochází k odklonu od dlouhodobé praxe, kdy byl rozpočet médií veřejné služby pravidelně valorizován o inflaci, což vede k poklesu jeho reálné hodnoty. Ve Finsku navíc v minulých letech došlo ke zvýšení minimální výše příjmů, od kterého vzniká povinnost daň platit, a zvýšila se sazba DPH, kterou musí médium veřejné služby zaplatit z přidělených prostředků, z 10 % na 14 %. Výsledkem těchto kroků je přibližně patnáctiprocentní pokles rozpočtu a propouštění zhruba tří set zaměstnanců ve Finsku (Horowitz & Nieminen, 2025, s. 31), zatímco ve Švédsku dochází ke stagnaci rozpočtu a redukci pracovních míst zhruba o dvě stovky. Tyto příklady ukazují, že i při formálním oddělení od státního rozpočtu může být objem financování nepřímou ovlivňován politickými rozhodnutími, například prostřednictvím úprav parametrů systému (stropy, sazby, indexace, výše daně z příjmu), které jsou pro veřejnost méně viditelné než změny přímých poplatků.

Z hlediska **adekvátnosti, udržitelnosti a předvídatelnosti** dosahuje tento model obecně střední až vysoké úrovně, neboť příjmy jsou relativně stabilní a navázané na ekonomickou výkonnost, i když závisí na stabilitě institucionálního rámce. Tato vazba může být významně oslabena politickými zásahy do parametrů systému, jak ukazují výše uvedené příklady. **Odpovědnost vůči veřejnosti** je ve srovnání s poplatkovými modely mírně slabší, protože možnosti veřejnosti reagovat na nespokojenost s výkonem médií veřejné služby prostřednictvím omezení své finanční participace jsou zde podstatně menší než v případě přímých poplatků. Významnou výhodou modelu je ale jeho **nižší administrativní náročnost**, neboť výběr probíhá prostřednictvím existujícího daňového systému a odpadá potřeba

samostatného vymáhání plateb. Ve Finsku si však tento systém vyžádal vytvoření samostatné institucionální struktury v podobě Státního televizního a rozhlasového fondu, který zajišťuje oddělení prostředků od státního rozpočtu a jejich distribuci veřejnoprávnímu vysílateli.

Celkově tak tento model představuje kompromis mezi spravedlností a efektivitou, jehož klíčovým předpokladem je důsledné institucionální oddělení financování od státního rozpočtu a ochota politické reprezentace dlouhodobě respektovat nastavená pravidla. Zkušenosti z Finska a Švédska – dvou zemí s rozvinutou politickou kulturou a tradičně vysokou mírou respektu ke svobodě médií – zároveň ukazují, že ani tento model není plně imunní vůči politickému vlivu, zejména pokud jde o průběžné úpravy jeho parametrů, které pak mají významný dopad na celkový objem rozpočtu i jeho adekvátnost a stabilitu.

(4) Model financování ze státního rozpočtu (např. Slovensko, Maďarsko, Francie, Dánsko, Norsko) se z pohledu občanů vyznačuje **nízkou transparentností**, neboť náklady na média veřejné služby jsou „rozpuštěny“ v celkových veřejných výdajích, a nejsou tak pro občany přímo viditelné ani snadno identifikovatelné. **Spravedlnost z hlediska výše platby** je sporná, protože závisí na celkové konstrukci daňového systému. Zatímco v Norsku a Dánsku je daňový systém nastaven progresivně, takže financování médií veřejné služby z daní může představovat spravedlivější alternativu k plošnému poplatku, v českém kontextu je nutné zohlednit, že Česko ve srovnání se západními zeměmi vykazuje relativně vysoké zdanění nízkopříjmových zaměstnanců (Vilím et al., 2024).

Zásadní slabinou modelu je jeho potenciální snadná zranitelnost vůči politickému vlivu; míra faktické **nezávislosti na politické moci** se v praxi výrazně liší – od nízké (např. Maďarsko, Slovensko) až po vysokou (např. Norsko) v závislosti na tom, jakou hodnotu přisuzuje médiím veřejné služby politická reprezentace a veřejnost, jaká je úroveň politické kultury a nakolik v dané zemi existuje respekt k jejich nezávislosti. Například v Norsku, kde jsou média veřejné služby vnímána jako důležitá demokratická instituce, tak financování ze státního rozpočtu nemusí nutně vést k oslabení jejich politické nezávislosti. Naopak v zemích, jako je Maďarsko a Slovensko, kde se prosazuje tendence využívat média veřejné služby jako nástroj politické komunikace, se tento model snadno může stát problematickým a zvyšovat riziko narušení jejich nezávislosti. Tuto zranitelnost nicméně může alespoň částečně zmírnit zavedení formálně stabilizačních mechanismů, například navázání financování na některou z makroekonomických veličin, jako je hrubý domácí produkt (Slovensko) nebo daň z přidané hodnoty (Francie). Odstranit ji však nedokáže, neboť i tyto parametry lze relativně snadno změnit. To ilustruje slovenský příklad, kdy nová vláda jen několik měsíců po volbách snížila zákonem stanovený podíl určený pro financování média veřejné služby z 0,17 % na 0,12 % HDP, čímž dané médium přišlo o téměř třetinu rozpočtu. Automatické mechanismy tak mohou na papíře zvyšovat stabilitu a vytvářet dojem posílené nezávislosti, jejich účinnost je však v praxi podmíněna ochotou politických aktérů tato pravidla respektovat. Bez dalších ochranných mechanismů poskytují spíše zdání ochrany než plnohodnotnou institucionální garanci.

Adekvátnost, udržitelnost a předvídatelnost financování jsou v tomto modelu potenciálně problematické a silně závislé na aktuální politické vůli. Příjmy jsou vystaveny rozpočtovým

cyklům a politickým prioritám, což může vést nejen k jejich snižování či zvyšování jako formy trestu nebo odměny, ale i k vysoké míře nejistoty a s ní spojenému tlaku na média veřejné služby. Zkušenosti napříč Evropou zároveň ukazují, že tato rizika lze částečně zmírnit vhodným institucionálním nastavením. K vyšší stabilitě a předvídatelnosti systému může například přispět zavedení víceletých finančních rámců, jako je tomu například v Dánsku nebo Norsku. Dánská zkušenost nicméně ukazuje, že ani existence tohoto rámce sama o sobě nezaručuje stabilitu systému, protože při jeho aktualizaci stále může dojít k politickému rozhodnutí o výrazném snížení rozpočtu, jako se to stalo například v roce 2018, kdy byl rozpočet DR snížen o 20 %, což bylo později korigováno na 10 %. Podobně může tato rizika snížit i zavedení víceletého minima, jeho účinnost je však podmíněna konkrétním nastavením. Pokud je minimum stanoveno příliš nízko, může být médium veřejné služby systematicky odkázáno na politickou přízeň při schvalování dodatečných prostředků, jak ukázala slovenská zkušenost. Zároveň platí, že pokud víceletý rámec není chráněn silnějšími institucionálními zárukami a existuje pouze na úrovni běžného zákona, může jej parlamentní většina relativně snadno ad hoc změnit.

Odpovědnost vůči veřejnosti je oslabena, protože klíčovým adresátem legitimizace se stávají politické elity, nikoliv občané. Média veřejné služby se tak dostávají do situace, kdy jsou v otázce svého financování v rozhodující míře závislá na politických aktérech, ne na veřejnosti, což může ovlivňovat jejich chování i obsahovou orientaci. Výhodou modelu zůstává nízká **administrativní náročnost**, neboť není potřeba samostatný výběr a vymáhání prostředků.

Celkově tento model minimalizuje administrativní náklady, avšak za cenu zvýšené zranitelnosti vůči politickému vlivu a oslabení stability. Jeho fungování je do značné míry podmíněno úrovní politické kultury, v níž je nezávislost médií veřejné služby dlouhodobě respektována a stabilně zakotvena v politické praxi. Přestože je administrativně efektivní, z hlediska transparentnosti, adekvátnosti, předvídatelnosti, odpovědnosti vůči veřejnosti a zejména nezávislosti na politické moci tím pádem vykazuje významné limity. Ani zavedení stabilizačních mechanismů, jako je navázání výše rozpočtu na vybranou makroekonomickou veličinu či stanovení víceletého rozpočtového rámce, tuto zranitelnost zásadně neodstraňuje.

6. Závěry a doporučení

Kontext, cíl a metodologický přístup

Tato analytická studie reaguje na aktuální debatu o změně financování médií veřejné služby, kterou současná vláda otevřela ve svém programovém prohlášení (Vláda České republiky, 2026). To počítá se **zrušením televizních a rozhlasových poplatků, ale konkrétní podoba ani základní obrysy navrhované náhrady dosud nebyly zveřejněny**. V průběhu března 2026 pak zástupci vládní koalice oznámili, že ještě před změnou modelu financování připravují poslanecký návrh zákona, který má zrušit povinnost platby televizních a rozhlasových poplatků pro firmy, osoby starší 75 let, nezaopatřené osoby do 26 let a osoby se zdravotním postižením

(Mediaguru, 2026). Podle České televize a Českého rozhlasu by uvedení této změny do praxe znamenalo ztrátu 30 % současných příjmů z poplatků (Český rozhlas, 2026).

Cílem této studie bylo **identifikovat a srovnat hlavní modely financování médií veřejné služby v Evropě, analyzovat jejich praktické fungování a zhodnotit jejich výhody, rizika a možnou přenositelnost do českého kontextu**. Na tomto základě studie v závěru formuluje tři možné alternativy současného českého poplatkového modelu a vymezuje podmínky, za nichž by mohly být funkční, aniž by došlo k oslabení současné vysoké úrovně garance politické nezávislosti a stability financování.

Přidaná hodnota studie spočívá ve třech vzájemně provázaných krocích: zaprvé v identifikaci hlavních modelů financování využívaných v Evropě, zadruhé ve vymezení osmi analytických kritérií vycházejících z Evropského aktu o svobodě médií, mezinárodních doporučení i odborné literatury, a zatřetí v detailní analýze fungování těchto modelů, která čerpá z praktických zkušeností 13 zemí napříč různými evropskými regiony (západní, severní, jižní a střední a východní Evropa). Pro každou z nich byl osloven národní expert nebo expertka na daný mediální systém, s nimiž byly realizovány strukturované konzultace vedené podle předem připraveného souboru otázek; jejich poznatky byly následně integrovány do případových studií. Výsledkem je **nejen typologický přehled modelů, ale také zachycení jejich reálných dopadů, institucionálních podmínek a potenciální přenositelnosti do českého prostředí**.

Normativní rámec pro hodnocení jednotlivých modelů vychází z mezinárodních doporučení a evropské regulace. Podle doporučení UNESCO, Rady Evropy a OBSE jsou média veřejné služby vnímána jako klíčová instituce pro udržení zdravého fungování demokracie, plurality a společenské soudržnosti, která mají být dostupná všem skupinám společnosti, a to v místech, kde se tyto skupiny nacházejí, tedy i v online prostředí. Aby ale mohla svou roli efektivně plnit, musí být zajištěna jejich nezávislost na politickém vlivu a odpovídající výše financování. Tomu odpovídá i podoba regulace na úrovni Evropské unie, reprezentovaná zejména EMFA. Ten explicitně stanovuje povinnost členských států zajistit redakční nezávislost médií veřejné služby a garantovat jim přiměřené, stabilní a předvídatelné finanční zdroje, které budou odpovídat jejich veřejnému poslání. Jak přitom ukazuje analýza provedená v kapitole 2, **současný český model financování médií veřejné služby založený na poplatcích, nově doplněný o automatickou valorizaci, tato kritéria stanovená EMFA splňuje**.

Modely financování médií veřejné služby v Evropě: zkušenosti a trendy

Srovnávací analýza ukazuje, že v Evropě lze rozlišit **dva hlavní modely** financování médií veřejné služby: přímé financování ze strany veřejnosti (17 evropských zemí) a financování ze státního rozpočtu (22 evropských zemí), přičemž oba jsou v Evropě **zhruba stejně rozšířené**. **Model přímého financování od občanů (a ve většině zemí také právnických osob)** má tři základní podoby: (a) tradiční televizní a rozhlasový poplatek, obvykle navázaný na vlastnictví zařízení umožňujícího příjem vysílání; (b) plošný poplatek na domácnost, který hradí každá domácnost bez ohledu na vlastnictví konkrétního zařízení nebo využívání služeb; a (c) zvláštní daň určenou na financování médií veřejné služby, oddělenou od státního rozpočtu. **Model financování ze státního rozpočtu** může být založen buď na (a) pravidelném (obvykle

každoročním) diskrečním politickém rozhodování, nebo (b) na zákonem stanoveném mechanismu navázaném na makroekonomické ukazatele. Tyto dva hlavní modely jsou ve většině zemí doplněny **omezenými příjmy z reklamy a dalších komerčních aktivit**, které však zpravidla nepředstavují hlavní zdroj financování, ale pouze doplňkový příjem.

V posledních letech lze v Evropě pozorovat **trend odklonu od tradičních poplatků navázaných na vlastnictví přijímače**, motivovaný zejména problémy s jejich výběrem a otázkami spravedlnosti, ale také proměnou mediální konzumace a technologickým vývojem. Reformy jsou někdy ovlivněny nejen funkčními důvody, ale i politickými motivacemi, včetně snahy posílit kontrolu nad médii veřejné služby či populistických apelů na snižování finanční zátěže občanů. Tento trend však nemá jednotnou podobu: některé země přešly k financování ze státního rozpočtu, jiné zachovaly princip přímého financování od občanů a nahradily poplatky vázané na vlastnictví přístroje plošným poplatkem nebo zvláštní daní. Další státy sice o zrušení tradičního poplatku uvažovaly, ale nakonec se rozhodly jej zachovat. Obecně platí, že zejména v západoevropských zemích **byla reforma zpravidla výsledkem několikaleté diskuze** a hledání optimálního řešení, do níž byly zapojeny nejen vládní a opoziční strany, ale také odborná veřejnost. Zkušenosti z jednotlivých zemí zároveň ukazují, že změna modelu financování může mít významné důsledky, včetně poklesu objemu či stability financování, oslabení nezávislosti na politické moci a posílení komerčních příjmů. Z toho plyne, že **reforma financování vyžaduje jasně identifikovaný důvod a pečlivé zvážení důsledků; přechod na nový model je opodstatněný především tehdy, pokud stávající systém ztrácí svou legitimitu nebo přestává plnit svou funkci.**

Jako hlavní východisko pro srovnání kladů a limitů jednotlivých modelů financování médií veřejné služby tato studie navrhuje osm analytických kritérií vycházejících z EMFA, z mezinárodních doporučení týkajících se fungování médií veřejné služby a z odborné literatury o mediální politice: **nezávislost na politické moci; adekvátnost a udržitelnost; předvídatelnost; spravedlnost (z hlediska vymezení okruhu plátců i výše příspěvku); transparentnost; odpovědnost a vztah k veřejnosti; administrativní náročnost a náklady na správu systému; a kompatibilitu s digitálním mediálním prostředím.**

Podrobná analýza financování médií veřejné služby ve 13 evropských zemích ukazuje, že zkušenosti s **jednotlivými hlavními modely se liší napříč většinou klíčových kritérií.** Relativně srovnatelné jsou pouze v oblasti **spravedlnosti z hlediska povinnosti platit a kompatibility s digitálním prostředím.** Argument, že současný český systém je nutné změnit kvůli jeho údajné nespravedlnosti vůči těm, kteří média veřejné služby nevyužívají, proto není přesvědčivý. **Žádný z alternativních modelů totiž není založen na principu faktického užívání; všechny v konečném důsledku dopadají na širokou populaci a – na rozdíl od českého modelu – zpravidla bez ohledu na to, zda mají domácnosti alespoň teoretickou možnost tyto služby využívat.** Z hlediska kompatibility s digitálním prostředím narážejí na limity ty poplatkové systémy, které jsou vázány výhradně na vlastnictví televizoru či rádia (např. Itálie), kde v důsledku proměny mediální spotřeby dochází k situaci, kdy část uživatelů obsah médií veřejné služby využívá, aniž by se na jejich financování podílela. Tento problém se však českého modelu netýká.

Modely založené na **přímé platbě od občanů a obvykle i právnických osob** – ať již ve formě tradičního poplatku (vázaného na zařízení či domácnost), nebo samostatné daně – dosahují obecně lepších výsledků v oblasti **transparentnosti a odpovědnosti vůči veřejnosti**, neboť vytvářejí přímou a viditelnou vazbu mezi veřejností a financovanými institucemi. Tato vazba zároveň působí jako významný ochranný mechanismus proti politickým zásahům a podporuje **vyšší míru předvídatelnosti, adekvátnosti a politické nezávislosti** (viz např. zkušenosti z Velké Británie, Německa nebo Portugalska). Samotná přímá vazba mezi občany a institucemi ale sama o sobě pro nezávislost na politické moci nestačí, jak ukazuje příklad Itálie. Aby byl tento model stabilnější, je vhodné jej ošetřit dalšími bezpečnostními zárukami. V případě varianty založené na **poplatech** může pomoci **automatická valorizace** výše poplatku, jako je tomu například v Česku, případně zřízení **nezávislého orgánu**, který se na určování výše poplatku bude podílet a bude přitom brát v potaz rozsah služeb, které mají média veřejné služby veřejnosti doručovat, jako je tomu v Německu. V obou variantách, poplatkové i daňové, může být přínosné zavedení **víceletého finančního rámce a plánování**, které může omezit tlak politických představitelů, kteří jsou právě u moci (jako například ve Velké Británii). Rozdíly mezi poplatkovou a daňovou variantou modelu přímého financování se pak koncentrují zejména v oblasti **sociální spravedlnosti a administrativní náročnosti**: zatímco poplatkové modely jsou méně redistribučně citlivé a administrativně náročnější, model samostatné daně tyto slabiny částečně překonává za cenu méně přímé vazby mezi plátcem a médiem a mírně vyšší zranitelnosti z hlediska politické nezávislosti, jak aktuálně ukazuje příklad Finska.

Model **financování ze státního rozpočtu** naproti tomu vykazuje v řadě sledovaných dimenzí méně příznivé výsledky a vyšší míru rizika, zejména pokud jde o **nezávislost na politické moci, předvídatelnost, adekvátnost, transparentnost a odpovědnost vůči veřejnosti**. Jeho fungování je ve značné míře podmíněno širším institucionálním a politickým kontextem. V zemích se silnou politickou kulturou, jako jsou Norsko a Dánsko, může tento model fungovat relativně stabilně. V Norsku je stabilita dále posílena čtyřletým finančním rámcem, zatímco v Dánsku národní expertka zdůrazňuje klíčovou roli širokého politického konsenzu, bez něž by stabilita systému nebyla zajištěna; i tak ale považuje za vhodnější přechod k přímému financování formou samostatné daně (Lassen, 2026). Naopak v řadě zemí tento model vykazuje významné slabiny, zejména silnou finanční závislost na politické moci, s ní spojenou nestabilitu a riziko náhlého poklesu rozpočtu (viz zkušenosti ze Španělska, Francie, Estonska, Maďarska a Slovenska). Praxe na Slovensku a ve Francii dále ukazuje, že ani formální stabilizační mechanismy, jako je zákonné navázání financování na podíl z makroekonomického ukazatele (např. HDP nebo DPH), samy o sobě nezaručují stabilitu, pokud nejsou doplněny silnými institucionálními zárukami a politickou kulturou respektující nezávislost médií veřejné služby. I tyto mechanismy lze totiž ad hoc měnit a jejich účinnost zůstává závislá na politické vůli a postojích politické reprezentace k médiím veřejné služby. **Spravedlnost z hlediska výše platby** zároveň závisí na konstrukci daňového systému: zatímco v progresivních systémech (např. Norsko, Dánsko) může být financování z daní spravedlivější než plošný poplatek, v českém kontextu je však nutné zohlednit relativně vysoké zdanění nízkopříjmových zaměstnanců (Vilím et al., 2024). Výhodou tohoto modelu je ale nižší **administrativní náročnost**, protože odpadají náklady na výběr a vymáhání poplatku.

Možné alternativy současného českého poplatkového modelu

Současný český model financování založený na poplatcích, nově doplněný o automatickou valorizaci, naplňuje požadavky evropské regulace na stabilní, předvídatelné a přiměřené financování i na ochranu redakční nezávislosti. Dosavadní diskuze o jeho transformaci proto naráží na zásadní limit: **postrádá jak přesvědčivé věcné zdůvodnění potřeby změny, tak ucelenou a konzistentní koncepci náhradního řešení.**

Optikou osmi zvolených analytických kritérií lze v českém modelu identifikovat pouze **dvě potenciální slabiny**. První z nich představuje **administrativní náročnost systému** a s ní spojené náklady na výběr a vymáhání poplatků, které podle dostupných odhadů dosahují přibližně 250 milionů Kč ročně, tj. zhruba 2,2 % souhrnného rozpočtu České televize a Českého rozhlasu. Významná část těchto prostředků přitom směřuje České poště jako státnímu podniku. V této oblasti by proto bylo možné zvážit dílčí úpravy stávajícího modelu směřující k efektivnějšímu a levnějšímu způsobu výběru. Zajímavou inspiraci nabízí například Portugalsko, kde je poplatek vybírán prostřednictvím účtů za elektřinu, což přispívá k vysoké míře výběru a nízkým transakčním nákladům. Druhou potenciální slabinou je nižší míra **sociální spravedlnosti** vyplývající z plošného nastavení výše poplatku. I v tomto případě lze uvažovat o parametrických úpravách, které by tuto nevýhodu zmírnily, aniž by bylo nutné měnit samotný princip financování.

Následující **tři varianty nahrazení stávajícího modelu** proto nepředstavují preferované řešení ani normativní doporučení autorského kolektivu, který považuje stávající český model financování za funkční. Jsou výsledkem analytické reflexe evropské praxe a pokusem nalézt cesty, jak i v odlišném regulačním rámci zachovat stabilitu, předvídatelnost a politickou nezávislost financování médií veřejné služby na úrovni, kterou zajišťuje současný český model. Zároveň ukazují, jak komplexní by bylo navrhnout a prosadit adekvátní náhradu poplatkového modelu, která by nevedla k novým významným rizikům či nevýhodám. Předložené varianty proto slouží především jako podklad pro další odbornou a politickou diskuzi.

První alternativou je přechod na **plošný poplatek za domácnost** (*household charge* místo současného *licence fee*), který funguje v Německu, Rakousku či Švýcarsku. Tento model by odstranil vazbu na vlastnictví zařízení, jež je u části veřejnosti nepopulární a označována za „daň z internetu“. Rozšíření okruhu plátců na všechny domácnosti by zároveň umožnilo efektivněji rozložit finanční zátěž, což by vytvořilo prostor pro snížení nominální výše poplatku při zachování celkového objemu vybraných prostředků, jak se ukazuje například ze zkušeností s německým modelem financování. Klíčovým přínosem tohoto modelu by bylo možné administrativní zjednodušení při současném zachování přímého finančního vztahu mezi občanem a médií veřejné služby. Pokud by byl navíc tento systém doplněn o mechanismus automatické valorizace, umožnil by také zachování současné vysoké míry garance politické nezávislosti, transparentnosti, adekvátnosti, předvídatelnosti a udržitelnosti.

Druhou možností by byl přechod na **samostatnou daň**, k níž se přiklonilo Finsko a Švédsko. Tento model nahrazuje tradiční poplatek přímým odvodem, jehož výše je odvozena od zdanitelného příjmu poplatníka. Výnosy z daně přitom nejsou součástí běžného státního

rozpočtu. Hlavním přínosem je sociální spravedlnost systému – na rozdíl od paušálního poplatku, který dopadá stejnou měrou na všechny příjmové skupiny, tato daň zohledňuje ekonomickou sílu jednotlivců a firem, a u těch s nízkými příjmy počítá s osvobozením od platby. Tento model zároveň odstraňuje administrativní zátěž spojenou s výběrem a vymáháním poplatků, aniž by došlo k nežádoucímu provázání financování s běžným státním rozpočtem nebo k narušení přímého vztahu mezi občany a médii veřejné služby. I zde však platí, že pro zachování politické nezávislosti a stability musí být parametry daně fixovány ochrannými mechanismy, aby je aktuální politická reprezentace nemohla snadno změnit. Ke zvýšení stability může přispět například automatická valorizace výše daně, jejíž účinnost však závisí na míře ochrany před snadnými legislativními změnami.

Kdyby se vláda navzdory všem výhodám přímého transferu rozhodla přejít na **financování ze státního rozpočtu**, bylo by v zájmu zachování stability, adekvátnosti, předvídatelnosti, udržitelnosti, a zejména politické nezávislosti vhodné přiklonit se k modelu zákonného stanovení podílu na určité makroekonomické veličině (např. HDP). Tento přístup je bezpečnější než zařazení médií veřejné služby mezi běžné položky státního rozpočtu, které podléhají každoročnímu politickému vyjednávání. Zcela zásadní by však bylo zabezpečit odolnost takto nastaveného systému vůči náhlým politickým zvratům, jaké lze sledovat například v Maďarsku nebo na Slovensku. V úvahu připadá rozšíření článku 40 Ústavy, čímž by se zajistilo, že ke změně zákona upravujícího financování médií veřejné služby nebude vládě stačit prostá většina v Poslanecké sněmovně, ale bude nezbytný souhlas obou komor Parlamentu. Právě tato nutnost komplexních právních záruk ilustruje, že nahradit současný model bez vzniku nových systémových rizik je náročný legislativní i politický úkol. Zároveň je třeba zdůraznit, že argument „úspory pro občany“ jako odůvodnění přechodu z poplatkového na rozpočtový model je zavádějící. Stát totiž nedisponuje vlastními prostředky; jde pouze o technickou změnu, při níž občané namísto přímých poplatků financují média prostřednictvím daní. Náklady se tak pouze přesouvají buď do státního dluhu, nebo na úkor jiných veřejných výdajů, zatímco kontrola nad těmito prostředky se posouvá od veřejnosti směrem k politické reprezentaci.

Závěrem lze konstatovat, že pokud by se vláda přesto rozhodla opustit stávající model poplatků vázaných na vlastnictví zařízení – v programovém prohlášení nepřesně označovaných jako „koncesionářské“ – musí být tato změna opřena o **jasně identifikované nedostatky stávajícího systému a realistickou představu jejich odstranění, aniž by současně vytvářela nová systémová rizika**. Zároveň je nezbytné posuzovat dopady alternativního modelu komplexně napříč všemi osmi analytickými kritérii a opírat se přitom o empirické zkušenosti z jiných zemí. Zahraniční řešení však nelze mechanicky přenášet: vedle samotného fungování modelu je nutné zohlednit i specifické institucionální a politické podmínky, které v těchto zemích jeho úspěšnost umožňují. Klíčovou otázkou proto je, zda jsou tyto podmínky – například míra politického konsenzu, stabilita institucionálního prostředí či úroveň důvěry ve veřejné instituce – naplněny i v českém kontextu. Současně platí, že případná reforma by neměla být přijímána jako rychlé řešení, ale jako výsledek dostatečně dlouhé a otevřené **diskuze se zapojením širokého okruhu relevantních aktérů, včetně opozice a odborné veřejnosti, a ideálně usilující o co nejširší politický konsenzus**.

Příloha: Případové studie vybraných zemí

Tato příloha podrobně rozpracovává třináct vybraných případů financování médií veřejné služby v Evropě, které sloužily jako empirický základ pro komparativní analýzu představenou v hlavním textu. Jednotlivé případové studie jsou strukturovány do skupin podle toho, jaký model financování daná země uplatňuje. U každého případu zmiňujeme základní popis systému financování, jeho silné a slabé stránky, jakým způsobem a zda se systém v posledních letech vyvíjel, případná doporučení pro zlepšení jeho fungování a míru jeho přenositelnosti do českého prostředí. Všechny případové studie jsou doplněny o hodnocení ze strany expertů a expertek na média veřejné služby v daném státě.

Země využívající model plošných poplatků za domácnost

Německo

1. Popis systému financování

Německý systém financování médií veřejné služby je do velké míry odrazem federální struktury země. Fungují zde celkem čtyři veřejně financované mediální instituce – ARD (médiu veřejné služby sdružující 9 regionálních televizních organizací a několik celostátních televizních kanálů), ZDF (národní televizní organizace), Deutschlandradio (národní rozhlasová organizace) a Deutsche Welle. Poslední zmíněné médium přitom nebude předmětem této podkapitoly, protože narozdíl od ostatních třech organizací je financováno přímou dotací od německé spolkové vlády a jeho cílem je přispívat k německé veřejné diplomacii, podobně jako například BBC World Service (Sehl, 2024).

Od roku 2013 jsou stanice ARD, ZDF a Deutschlandradio financovány prostřednictvím plošného poplatku za domácnost (tzv. *Rundfunkbeitrag*). Povinnost k platbě tedy nevyplývá z vlastnictví zařízení schopného přijímat signál. Poslání německých médií veřejné služby, systém financování a postup pro stanovení výše finančních prostředků jsou upraveny v Mezystátní smlouvě o médiích veřejné služby, kterou schválilo všech 16 spolkových zemí. Výpočet, výše a způsob výběru poplatku je pak stanovena v samostatné Mezystátní smlouvě o financování rozhlasového a televizního vysílání. Kromě poplatku, který tvoří 85 % rozpočtu ARD a 84 % rozpočtu ZDF, mohou obě organizace získávat omezené prostředky z reklamy, sponzoringu a prodeje práv. Deutschlandradio reklamu vysílat nesmí.

Aktuální výše poplatku činí 18,36 € měsíčně za všechny tři instituce dohromady. Od platby poplatku jsou osvobozeni lidé s kombinovaným postižením zraku a sluchu a lidé pobírající sociální dávky, či dávky v nezaměstnanosti. O snížení poplatku si pak mohou požádat lidé s vysokou mírou invalidity, případně lidé s těžkým zrakovým nebo sluchovým postižením (Beitragsservice, 2026). V současné době je od platby poplatku osvobozeno 6 % domácností, 1 % pak platí sníženou sazbu. Firmy jsou povinny platit poplatky na základě počtu zaměstnanců a vozidel v jednotlivých provozovnách (Speck, 2026).

Výše poplatku za média veřejné služby je stanovena každé čtyři roky za pomoci několika stupňového procesu. V prvním kroku jsou média veřejné služby vyzvána, aby spočítala své náklady a předložila je speciální Komisi pro stanovování finančních potřeb rozhlasových a televizních stanic (KEF). Tato komise má celkem 16 členů a je složena z nezávislých expertů a expertek nominovaných spolkovými státy. V druhém kroku procedury komise KEF zhodnotí oprávněnost těchto požadavků, navrhne jejich konečnou výši a tu následně zkonzultuje se všemi třemi institucemi. Konečný návrh poté předloží premiérům všech spolkových zemí, kteří určí konečnou výši poplatku. V třetím kroku pak parlamenty všech šestnácti spolkových zemích schvalují konečnou výši poplatku. Pokud se částka navržená předsedy vlád liší od doporučení KEF, musí případné změny splňovat podmínky stanovené Spolkovým ústavním soudem. Ten například umožňuje zohlednit přiměřenou finanční zátěž pro domácnosti, a naopak neumožňuje zasahovat do financování za účelem změny programu nebo mediální politiky. V důsledku toho mají premiéři a parlamenty pouze omezený prostor pro odchýlení se od poplatku navrženého komisí KEF. Pokud je výše poplatku nebo obnovená Mezistátní dohoda o financování vysílání schválena všemi spolkovými státy, může se přistoupit k dělení financí mezi všechna média veřejné služby, část příspěvku jde také zemským mediálním autoritám a službě Beitragsservice, která je za výběr poplatků zodpovědná (Sehl, 2024). Podle výroční zprávy Beitragsservice za rok 2024 připadla největší část finančních prostředků sdružení regionálních vysílatelů ARD (6,09 miliardy Eur), následované ZDF (2,23 miliardy) a Deutschlandradio (256,5 milionu Eur).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Podle experta na německá média veřejné služby Dominika Specka (2026) systém financování médií veřejné služby v Německu vykazuje několik významných silných stránek, přičemž klíčovou z nich je vysoká míra nezávislosti na politické moci, která je zajištěna tím, že výši poplatku stanovuje nezávislá expertní komise KEF, jejíž členy nominují spolkové státy. Doporučení komise by měly státy respektovat a pokud tak neučiní, může do situace zasáhnout Spolkový ústavní soud, což už v několika případech udělal. Systém zároveň zajišťuje vysokou míru předvídatelnosti a stability, neboť poplatek je stanoven na čtyřleté období a není tak předmětem každoročních jednání, což médiím umožňuje lépe plánovat své investice. Jeho další výhodou pak je, že do značné míry eliminuje problém neplatičů, jelikož platba poplatku je povinná pro všechny německé domácnosti.

Určitou slabinu tohoto modelu nicméně představuje fakt, že je do schvalování konečné výše poplatku zapojeno velké množství aktérů – konečné rozhodnutí musí nejprve schválit předsedové vlád všech spolkových zemí a poté všechny jejich parlamenty, přičemž podle platného právního rámce k tomuto schválení musí dojít jednomyslně, aby poplatek nabyl účinnosti (Speck, 2026). Parlamenty však nemají pravomoc upravovat jednotlivé parametry poplatku ani o takových úpravách diskutovat. Celková stabilita modelu tak do velké míry stojí na ochotě politiků respektovat komisi, soud i celý systém. Dalším problémem systému pak může být jeho omezená schopnost reagovat na občanské iniciativy v této oblasti. Přestože se otázka výše poplatku pravidelně stává předmětem veřejné debaty (Sehl, 2024),

v institucionálním uspořádání chybí jasně definovaný kanál, prostřednictvím něhož by občané mohli vyjádřit svůj názor (Speck, 2026).

3. Vývoj systému financování

Do roku 2013 byla německá média veřejně financována z poplatků vázaných na vlastnictví přijímacího zařízení. Již na počátku nového tisíciletí však spolkové země zřídily pracovní skupinu, jejímž úkolem bylo přezkoumat systém financování a navrhnout možné alternativy – například financování prostřednictvím daní nebo paušálního poplatku na osobu. Klíčovou rolí v tomto procesu sehrálo právní stanovisko bývalého soudce Spolkového ústavního soudu Paula Kirchhoffa, který podporoval zavedení paušálního poplatku na domácnost (Herzog a Karppinen, 2014). Přejít od modelu financování založeného na poplatcích vázaných na vlastnictví zařízení k systému paušálních poplatků byl schválen v rámci patnácté novely Mezinárodní smlouvy o rozhlasovém a televizním vysílání v roce 2010 a ratifikován všemi šestnácti zemskými parlamenty v roce 2011. Nový systém plně vstoupil v platnost v roce 2013 (Sehl, 2024).

Podle Dominika Specka (2026) byla snaha o reformu financování primárně reakcí na prostředí, v němž je k obsahu médií veřejné služby možné přistupovat prostřednictvím různých (digitálních) zařízení. Zavedení poplatku za domácnost umožnilo tuto překážku odstranit a zároveň zajistit, že částka vybraná prostřednictvím poplatků zůstane stabilní, i kdyby se počet vlastníků rozhlasových nebo televizních zařízení snížil, nebo dokonce vzrostl v důsledku většího počtu domácností, které měly povinnost poplatek platit.

Reforma tak výrazně zjednodušila výběr poplatků a zvýšila příjmy, nedokázala však zcela zabránit politickým sporům. Zvláště problematická se ukázala podmínka, že navrhovanou výší poplatku musí schválit parlamenty všech spolkových zemí (Speck, 2026). Konkrétně se tato slabina plně projevila v roce 2020, kdy parlament spolkové země Sasko-Anhaltsko odmítl schválit navrhované zvýšení poplatku, na což všechny tři veřejně financované vysílací společnosti reagovaly podáním stížnosti ke Spolkovému ústavnímu soudu, který v roce 2021 rozhodl ve prospěch zvýšení poplatku s tím, že úroveň financování médií veřejné služby musí odpovídat jejich poslání a nemůže být svévolně blokována politickými rozhodnutími (Sehl, 2024). O tři roky později nastala podobná situace při schvalování mírného zvýšení poplatků – tentokrát se však premiéři všech spolkových zemí rozhodli doporučení KEF neuposlechnout, a to i přes rozhodnutí soudu z roku 2021. Výsledkem byla nová stížnost německých médií veřejné služby ke Spolkovému ústavnímu soudu a dočasné zmrazení výše poplatků do roku 2027 (Public Media Alliance, 2024). Toto soudní řízení stále probíhá.

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Pokud jde o možné úpravy současného modelu, podle Specka (2026) se jeví jako vhodné doplnit stávající systém o automatickou valorizaci, což by umožnilo pravidelné úpravy poplatku bez nutnosti každoročního schvalování zemskými parlamenty. V reakci na zkušenosti z posledních let se rovněž jeví jako žádoucí nahradit požadavek na schválení výše poplatku všemi spolkovými zeměmi schválením prostou většinou. Další doporučení zahrnují propojení

předběžného stanovení poplatků s následným hodnocením výkonu, které by posuzovalo, do jaké míry média veřejné služby splnila svůj veřejný mandát během předchozího čtyřletého období.

Pokud jde o přenositelnost do českého prostředí, německý model je inspirativní svým důrazem na institucionální nezávislost. Jako vhodné se tedy jeví především zavedení obdobného nezávislého expertního orgánu, který by určoval výši poplatku místo Poslanecké sněmovny. Pro jeho efektivní fungování by však bylo nezbytné zajistit, aby jeho rozhodnutí nebylo snadno blokovatelné parlamentem a zároveň aby proces jmenování jeho členů byl dostatečně odolný vůči politickým zásahům.

Portugalsko

1. Popis systému financování

Média veřejné služby v Portugalsku reprezentuje společnost Rádio e Televisão de Portugal (RTP), akciová společnost plně vlastněná státem, která poskytuje rozhlasové a televizní služby na základě zákona a koncesní smlouvy se státem. Základ financování je stanoven zákonem č. 30/2003, který stanovuje, že je veřejná služba financována kombinací audiovizuálního poplatku (*Contribuição para o Audiovisual*, CAV) a komerčních příjmů RTP. Tento mechanismus nahradil předchozí systém, v němž byla RTP financována především z přímých transferů ze státního rozpočtu a z příjmů z reklamy (Faustino, 2026).

CAV je povinný příspěvek vybíraný prostřednictvím účtů za elektřinu – dodavatelé jej inkasují jako samostatně uvedenou položku na faktuře a odvádějí státu, který následně prostředky alokuje RTP. Výše audiovizuálního poplatku činí v současnosti 2,85 EUR měsíčně (bez DPH), resp. přibližně 3,02 € měsíčně včetně 6% snížené sazby DPH. To odpovídá zhruba 36 EUR ročně. Mechanismus výběru tak v sobě kombinuje velmi širokou výběrovou základnu, prakticky univerzální pokrytí domácností a odběrných míst, a nízké náklady na výběr.

Podle výročních zpráv RTP 2024 (tedy ještě před novelou zákona z prosince 2025) tvoří dlouhodobě asi 75–80 % příjmů poplatek (CAV) a 20–25 % komerční zdroje (reklama a další aktivity) (Relatório e Contas, 2024).

Stabilita a předvídatelnost financování jsou zajišťovány víceúrovňovým rámcem, konkrétně koncesní smlouvou mezi státem a RTP a konceptem nadměrné kompenzace. Koncesní smlouva stanovuje čtyřletý horizont pro plánování nákladů veřejné služby a způsobu jejího financování, jehož součástí jsou i roční rozpisy rozpočtů. Smlouva zdůrazňuje principy přiměřenosti, proporcionality, transparentnosti a efektivity a vyžaduje kontrolní mechanismy, které ověřují, zda finanční toky odpovídají rozsahu veřejné služby.

Koncept nadměrné kompenzace označuje situaci, kdy veřejná kompenzace převyšuje skutečné čisté náklady poskytování veřejné služby (po započtení komerčních příjmů). Právo EU v oblasti veřejné podpory vyžaduje, aby byla taková nadměrná kompenzace identifikována a případně vrácena nebo započtena v budoucích obdobích. V portugalském modelu je tento

mechanismus zakotven ve smluvním a kontrolním rámci; v praxi zahrnuje auditované posouzení nákladů veřejné služby a jejich krytí.

Klíčovou otázkou je indexace CAV na inflaci. Formálně může být výše příspěvku upravována v rámci rozpočtového procesu; v praxi však v posledních letech dochází k rozhodnutím CAV neindexovat, tedy ponechávat jeho nominální výši beze změny. To posiluje politickou kontrolu nad reálnou hodnotou financování: při vyšší inflaci se totiž kupní síla příjmů RTP snižuje, aniž by docházelo k „viditelnému“ zvýšení příspěvku. Lze konstatovat, že částka, kterou portugalská MVS získávají, není adekvátně vysoká. Diskuze probíhá především v kontextu státního rozpočtu a fiskální politiky (Cádima et al., 2023; Faustino, 2026).

Kontrola financování RTP a plnění její veřejné mise je v Portugalsku víceúrovňová a rozdělena mezi několik institucí. Veřejná diskuze se pak ve vztahu k financování objevuje pouze sporadicky, obvykle ve formě izolovaných komentářů v médiích nebo příležitostných politických vyjádření zpochybňujících legitimitu či efektivitu audiovizuálního poplatku. Tyto diskuze se však nepřetavily v ucelenou a dlouhodobou politickou agendu směřující k reformě systému financování. Celkově lze proto debatu charakterizovat jako minimalistickou a epizodickou, nikoli jako rozsáhlou či polarizovanou (Faustino, 2026).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Celkově lze portugalský model hodnotit jako relativně stabilní a institucionálně ukotvený, s vysokou mírou předvídatelnosti díky existenci audiovizuálního poplatku a víceletému plánování. Jeho silné stránky spočívají v univerzálním a administrativně efektivním systému výběru, relativně jasném oddělení příjmů z poplatků od veřejnosti a komerčních příjmů a ve formálních pojistkách proti nadměrné kompenzaci (Sousa, 2026).

Mezi jeho slabiny naopak patří závislost na každoročních rozpočtových rozhodnutích ohledně (ne)indexace CAV. Z hlediska udržitelnosti je klíčovou otázkou, zda nominální stabilita CAV dlouhodobě odpovídá reálným nákladům digitální transformace, produkce obsahu a technologické infrastruktury.

3. Vývoj systému financování

Současný model financování médií veřejné služby (výběr povinného audiovizuálního poplatku vybíraného prostřednictvím účtů za elektřinu) byl zaveden v roce 2003 a nahradil předchozí systém, v němž byl vysílatel veřejné služby financován především přímými transfery ze státního rozpočtu a příjmy z reklamy.

Přechod na audiovizuální poplatek podle zákona č. 30/2003 měl za cíl vytvořit stabilnější a předvídatelnější mechanismus financování a snížit finanční nejistotu. V rámci předchozího modelu byly státní platby často opožděné nebo podléhaly politickým a fiskálním omezením, což působilo obtíže při finančním plánování a operativním řízení RTP. Zavedení poplatku tak usilovalo o depolitizaci a stabilizaci financování a zároveň o sladění Portugalska s řadou evropských zemí, které využívají k financování médií veřejné služby poplatky nebo účelově vázané daně.

CAV nadále představuje hlavní zdroj financování RTP a je doplňován omezenými komerčními příjmy, zejména z reklamy na kanálech RTP1 a RTP Internacional (Dragomir, 2025). V posledních letech však nedošlo k žádným významným strukturálním reformám, což má za následek mimo jiné to že výše audiovizuálního poplatku nebyla po více než deset let upravována s ohledem na inflaci. Přestože celkové příjmy z poplatků mírně vzrostly v důsledku zvýšení počtu odběrných míst elektřiny (domácností i podniků), tento nárůst nedokázal kompenzovat snížení reálné hodnoty způsobené inflací. Ta například v roce 2023 činila 8,2 %, ve výši poplatku se ale nijak nepromítla (Cádima et al., 2023). V důsledku toho se finanční kapacita systému v reálném vyjádření postupně snižuje.

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Od svého zavedení zůstala celková struktura tohoto modelu financování z velké části nezměněna, což přispívá k jeho stabilitě. Vybraný poplatek představuje hlavní zdroj financování. Stabilita je založena na kombinaci široké výběrové základny (prostřednictvím poplatku) a relativně slabé politické kontroverze kolem samotného principu financování. V českém prostředí by mohl být inspirativní zejména princip univerzálního, administrativně nenáročného výběru prostředků prostřednictvím existující infrastruktury (např. energetické sítě), který zajišťuje vysokou míru výběru a nízké transakční náklady.

Na rozdíl od některých jiných evropských zemí, kde reformy poplatků vyvolaly intenzivní politické kontroverze, je portugalský systém obecně vnímán jako relativně stabilní a politicky ustálený.

Zároveň ale portugalský model i tak vykazuje významná rizika, která jsou pro českou debatu klíčová. Zásadním problémem je absence automatické indexace příspěvku na inflaci a s tím spojená závislost na legislativní (politické) změně sazby. Tento prvek posiluje politickou kontrolu nad reálnou výší financování a může vést k jeho postupné erozi bez nutnosti explicitních politických zásahů. Po sobě jdoucí vlády se zdráhaly poplatky navyšovat, zejména z obav z reakce veřejnosti. Portugalské domácnosti již čelí relativně vysokému zatížení povinnými poplatky a daněmi zahrnutými v účtech za služby, a tvůrci politik proto postupují obezřetně, aby nepřijali opatření, která by mohla vyvolat sociální či politickou nevoli (Sousa, 2026).

Tato politická zdrženlivost vysvětluje, proč nominální výše poplatku zůstává po mnoho let nezměněna navzdory rostoucím nákladům v mediálním sektoru. V důsledku toho, ačkoli samotný model financování zůstává stabilní, jeho reálná hodnota se postupně oslabuje. Pokud by tedy měl být portugalský model v českém prostředí uvažován jako inspirace, bylo by nezbytné jej doplnit o institucionální pojistky, které by omezily vliv aktuální politické reprezentace na výši a stabilitu zdrojů. To by mohlo zahrnovat zejména, víceletý finanční rámec s omezenou možností jeho ad hoc změn a procedurální bariéry proti jeho politickému zneužití (např. kvalifikovanou většinu pro zásadní změny financování).

Země využívající model poplatků navázaných na vlastnictví přístroje/využívání televizních služeb

Spojené království Velké Británie a Severního Irska

1. Popis systému financování

Britské největší médium veřejné služby, British Broadcasting Corporation (BBC), provozuje celkem osm celostátních televizních kanálů a několik kanálů regionálních, deset celostátních rozhlasových stanic a 39 regionálních a řadu digitálních služeb, včetně streamovacích platform iPlayer a Sounds. Vedle BBC pak v mediálním systému působí několik dalších vysílatelů, kteří mají alespoň částečně za úkol naplňovat veřejnou službu. Je jimi především veřejně vlastněný, ale komerčně financovaný Channel 4, plně komerční kanál “5” (vlastněný společností Paramount), veřejně obchodovatelná společnost ITV a konečně S4C – velšská televizní stanice, která je od roku 2022 plně financovaná z poplatků. Role a povinnosti BBC jsou stanoveny v takzvané Královské chartě, která představuje hlavní formální dokument, určující její poslání, financování a regulaci (Královská charta, 2016). Platnost charty je obvykle na deset let. Současná Charta platí od roku 2017 do roku 2027. Role ostatních vysílatelů je definována v zákoně z roku 2003 (Zákon o komunikacích, 2003).

Financování BBC (a zároveň i S4C) je založeno na systému poplatků. Proces jejich výběru ustavuje Rámcová dohoda mezi BBC a britským Ministerstvem kultury, médií a sportu (Rámcová dohoda, 2016). Podle aktuální Dohody jsou příjmy z poplatků shromažďovány ve státním fondu, z nich se následně odečtou náklady na jejich výběr, a poté jsou převedeny na účet BBC. Dohoda zároveň umožňuje BBC v omezené míře získávat prostředky i z komerčních zdrojů, například z koprodukcí, pronájmu prostor či grantů a darů. Výnos z poplatků podle BBC (2026) představuje 65 % příjmů, zbývajících 35 % pochází z komerčních příjmů.

Proces stanovování výše poplatku je rámcově stanoven Královskou chartou. Podle současné charty se financování nastavuje vždy minimálně na pětileté období. O konečné výši poplatku rozhoduje britský ministr kultury, médií a sportu, a to prostřednictvím ministerského nařízení. Při svém rozhodování přitom musí zohlednit, kolik prostředků BBC potřebuje k naplňování svého veřejného poslání stanoveného chartou, zohlednit její možné komerční příjmy a návrh předem projednat s BBC, která ministrově zároveň musí dát přístup k relevantním údajům o svých finančních potřebách a příjmech. Poplatek je vybírán centrálně a do 1. dubna 2026 je jeho výše stanovena na £174.50 ročně (£58.50 pro černobílá zařízení) pro domácnost i podniky. Od 1. dubna 2026 se poplatek zvedl na £180.

Poplatek mají podle Nařízení o televizních poplatcích z roku 2004 povinnost platit ty domácnosti, které jejich obyvatelům umožňují příjem živého vysílání a konzumaci služeb BBC (včetně iPlayeru). Pokud jedinci žijí ve spolubydlení a každý má svou vlastní nájemní smlouvu, platí každý poplatek zvlášť. Podniky provozující ubytování platí poplatek za každých 15 pokojů (The Communications (Television Licensing) Regulations, 2004). Od roku 2020 jsou od platby osvobozeny osoby starší 75 let, kteří pobírají tzv. Pension Credit, tedy speciální dávku pro nízkopříjmové seniory (BBC, 2019). Náklady na výběr poplatků v letech 2023 až

2024 činily přibližně 4 % celkových příjmů (House of Commons, 2025). Podle odbornice na britská média veřejné služby Marie Michalis se v roce 2024/25 přibližně 12,5 % domácností vyhýbalo placení poplatku (Michalis, 2026).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Současný model financování BBC je podle Marie Michalis (2026) považován za vhodný zejména proto, že jeho cílem je chránit BBC před politickým a komerčním tlakem a tím posílit její nezávislost. Jeho další výhodou je, že je univerzální a vytváří přímý vztah mezi institucí a britskými občany, čímž posiluje její odpovědnost vůči veřejnosti. Další výhodou systému je pak jeho relativní stabilita. Díky ní se ostatní účastníci trhu mohou opírat o komerční modely financování, jako je reklama a předplatné, a BBC tím zároveň získává jistotu, že může investovat do domácího kreativního průmyslu a podstupovat tvůrčí rizika. Základní podoba systému financování je navíc dána na 10 let dopředu prostřednictvím Královské charty a výše financování může být upravována jednou za 5 let prostřednictvím dokumentu Funding settlement. Na druhou stranu má ale i tento model financování své limity, a to zejména s ohledem na citlivost vůči politickým zásahům – výše poplatku je totiž rozhodována britskou vládou, nikoliv celým parlamentem a vyjednávání s BBC často probíhají za zavřenými dveřmi. Druhou slabou stránkou systému je pak skutečnost, že poplatek je regresivní – nezohledňuje tím pádem ekonomickou situaci domácností a zároveň je povinný jen pro ty, kteří mají přístup k živému vysílání, nikoli k on-demand obsahu.

3. Vývoj systému financování

Systém financování založený na poplatcích ve Spojeném království funguje od roku 1946. Za posledních 16 let se reálné příjmy BBC z veřejných zdrojů výrazně snížily – podle Marie Michalis (2026) od roku 2010 asi o 40 %. Důvodem bylo nejen to, že poplatky neodrážely inflaci, ale i jejich částečné využití na jiné účely – např. BBC World Service mezi lety 2014 a 2016, rozšíření širokopásmového připojení či provoz stanice S4C. Po část roku 2020 byl pak BBC způsoben výpadek zdrojů tím, že vláda zrušila státní kompenzaci za bezplatné licence pro osoby starší 75 let.

BBC na tento vývoj reagovala úspornými opatřeními a zvyšováním efektivity, což se mimo jiné projevilo omezením produkce o více než tisíc hodin ročně (VLV, 2024). Podle analýzy organizace VLV (2024), která zastupuje zájmy diváků a posluchačů britských vysílacích médií, byly tyto odklony prostředků výsledkem opakovaných vyjednávání mezi vládou a BBC, která probíhala převážně neveřejně a podle kritiků nebyla dostatečně transparentní ani ve prospěch plátců poplatku. Nejnovější zásah do financování proběhl v roce 2022, kdy bylo rozhodnuto o zmrazení výše poplatku na částku 159 liber, a to až do roku 2024. V období 2024–2028 byl poplatek následně navázán na inflaci. Tehdejší ministryně kultury, médií a sportu tento krok odůvodnila finančními tlaky, kterým čelí domácnosti i společnost jako celek (Dorries, 2022).

Otázka budoucího nastavení financování BBC a S4C je ve Velké Británii v současné době vysoce aktuální, protože platnost současné Královské charty končí 31. prosince 2027. V prosinci 2025 proto vláda oficiálně zahájila proces její revize, jehož cílem je mimo jiné

zajistit dlouhodobě udržitelné financování BBC v kontextu technologických změn. V rámci tohoto procesu byl zveřejněn tzv. green paper, který představuje možné směry budoucí reformy (Department of Culture, Media, and Sport, 2025). Do března 2026 probíhaly veřejné konzultace, do nichž se mohli zapojit různí aktéři – od občanů přes akademiky a experty až po samotnou BBC. V následující fázi plánuje vláda konzultace vyhodnotit a během roku 2026 publikovat tzv. white paper, jenž by měl formulovat preferované řešení budoucí podoby BBC (Department for Culture, Media & Sport, 2025). Následně by měla být nová Charta projednána a schválena parlamentem ještě před vypršením té stávající. Oficiální příprava nové Charty tak trvá minimálně dva roky, přičemž podle Marie Michalis (2026) neformální debaty o jejím obsahu začínají téměř ihned po přijetí předchozí verze.

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Podle Marie Michalis (2026) by měl být současný systém financování BBC revidován tak, aby snížil počet neplatičů a zároveň lépe reflektoval současnou podobu mediálního trhu a způsoby mediální konzumace. Michalis (2026) proto doporučuje, aby byl poplatek nově povinný pro všechny domácnosti bez ohledu na to, zda sledují živé vysílání a využívají služby BBC nebo ne. Současně by však měl zahrnovat pečlivě zacílené progresivní prvky, které budou lépe reflektovat socioekonomické rozdíly mezi plátcí a za předpokladu, že tato opatření nebudou mít negativní dopad na celkovou finanční stabilitu BBC. Takto rozšířený okruh plátců by podle ní umožnil stabilizovat příjmy BBC bez nutnosti dalšího zvyšování poplatku. Dále Marie Michalis (2026) doporučuje, aby vedle redefinice plátců nová Charta nově nastavila také transparentnější pravidla pro určování výše poplatku na jednotlivá období – ideálním řešením by bylo zřízení nezávislého expertního orgánu, který by měl odpovědnost za stanovení jeho výše.

Podle Marie Michalis (2026) je model financování BBC výsledkem specifického historického a institucionálního vývoje, který je jen omezeně přenositelný do jiných národních kontextů. Přímé převzetí jeho konkrétní podoby proto není realistické ani žádoucí. Přenositelné jsou však základní principy, na nichž je financování BBC založeno – zejména jeho snaha o zajištění stability skrze existenci Charty, která je uzavírána zpravidla na 10 let a která dopředu stanovuje, na jak dlouhé období bude výše poplatku stanovena. Za inspirativní je také možné považovat šíři debaty a transparentnost procesu, která provází vznik Charty nové.

Slovensko

1. Popis systému financování

Slovenská veřejnoprávní média jsou reprezentována institucí Radiotelevizija Slovenija (RTV Slovenija), která je regulována zákonem z roku 2005 (Zákon o rozhlase a televizi Slovenska, 2005). Instituce poskytuje veřejné rozhlasové, televizní a multimediální služby.

RTV Slovenija získává finanční prostředky z těchto zdrojů: poplatek tvoří 67–73 % celkových příjmů RTV, (v roce 2024 to bylo 68 % celkových příjmů), komerční příjem tvoří cca 20 % (v roce 2024 to bylo za reklamu cca 12 % celkových příjmů a ostatní komerční příjmy tvořily

cca 9 %), dále RTV Slovenija čerpá prostředky ze státního rozpočtu na vymezené agendy: menšinové programy, specifické projekty, digitalizaci atd (Výroční zpráva – Letno poročilo, 2024). Na tyto činnosti jsou vyčleňována konkrétní procenta z celkového vybraného koncesionářského poplatku, přičemž podle novely zákona činí tento podíl 10 % pro menšinové programy a 4 % pro hudební produkci (Radiotelevizija Slovenija, 2026). Kromě toho může RTV Slovenija získávat prostředky díky sponzoringu a dalším zákonem umožněným zdrojům.

Přehled ukazuje, že RTV Slovenija má významnou komerční složku, kterou představuje zejména reklama (televizní, rozhlasová, online) a další komerční příjmy (zejména pronájem vysílací infrastruktury a vybavení, stejně jako jiné tržně založené služby). Podíl státního financování po novele, která byla přijata v roce 2025 (viz dále), poroste spíše o jednotky procentních bodů, nikoli tak, aby vytlačil poplatek jako hlavní zdroj (Milosavljević, 2026). Výroční zpráva za rok 2025 potvrzuje, že příspěvek RTV zůstal dominantní položkou s podílem 69,3 % celkových příjmů.

Poplatek je vybírán přímo RTV Slovenija prostřednictvím faktur. V roce 2025 RTVS upravila svou administrativní praxi tak, že plátcí poplatku dostávají faktury dvakrát ročně (šest předvyplněných platebních složenek), samotné platby zůstávají měsíční – toto opatření je odůvodňováno efektivitou a administrativní udržitelností. Povinnost platit se vztahuje na každého, kdo má na území Slovinska rozhlasový nebo televizní přijímač, nebo jakékoli jiné zařízení umožňující příjem rozhlasových a televizních programů, a to za předpokladu, že je technicky možné přijímat alespoň jeden program RTV Slovenija (Zákon o rozhlase a televizi Slovinska, 2005).

V praxi jsou využívány evidence odběratelů elektřiny jako administrativní indikátor k identifikaci potenciálních plátců poplatku. Právní konstrukce je sice stále formálně navázána na přijímač, ale v praxi je systém zaměřen téměř na všechny domácnosti, protože při dnešní online dostupnosti obsahu je velmi obtížné prokázat, že domácnost nemá žádné relevantní zařízení (Milosavljević, 2026). Seznamy odběratelů elektřiny slouží jen jako identifikační báze, peníze nejdou přes distributory ani přes státní rozpočet, ale přímo RTV Slovenija.

Právnícké osoby (firmy, organizace) jsou rovněž povinny platit, pokud spotřebovávají elektřinu. Výše poplatku se přitom může lišit podle počtu přijímačů v daném objektu.

Vláda může zavést omezenou úpravu výše poplatku ($\pm 10\%$), pokud pro ni doloží ekonomické důvody. V praxi se to projevilo v roce 2024 rozhodnutím vlády zvýšit poplatek z 12,75 EUR na 14,02 EUR od roku 2025, což bylo první zvýšení od roku 2012 (Výroční zpráva RTV, 2025).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Mezi hlavní silné stránky patří realizovaná reforma poplatku z roku 2025, stejně jako převážné financování prostřednictvím poplatku, které posiluje strukturální nezávislost na reklamním trhu. Vymezené financování ze státního rozpočtu je sice omezené na specifické veřejné úkoly (menšiny, digitalizace), a působí tak jako vstřícný nástroj odlehčující zákonnou zátěž slovinského média, zároveň ale tvoří zásadní slabinu systému.

Mezi jeho hlavní rizika a výzvy patří roční rozpočtový cyklus, který omezuje víceletou předvídatelnost. Další riziko systému pak představuje politická citlivost úprav poplatku a absence automatické indexace, stejně tak jako potenciální napětí mezi institucionální autonomií a projekty financovanými ze státního rozpočtu. Diskuze o zvýšení koncesionářského poplatku bývají často rámovány jako napětí mezi sociální dostupností a udržitelností veřejnoprávních médií. Širší narativ se týká obnovy důvěry v RTV Slovenija a zajištění depolitizované a profesionální správy (Milosavljević, 2026).

3. Vývoj systému financování

Pro změny ve vnímání, financování a kontrolu médií veřejné služby jsou podstatné dvě nedávné novely zákona o slovinské televizi a rozhlasu. První novela zákona sloučila dříve fragmentovaný systém dozorčích a programových rad a zavedl jednotnou radu, Svet RTV Slovenija (Zákon o změnách zákona o rozhlasu a televizi Slovinska, 2022). Druhá novela zákona výslovně stanovila, že stát se podílí na spolufinancování menšinových programů částkou odpovídající 10 % poplatků vybraných od domácností a firem v předchozím roce (Zákon o změnách zákona o rozhlasu a televizi Slovinska, 2025). Zároveň tato novela upravuje financování menšinového vysílání a Big Bandu a jasněji vymezuje rozdělení kompetencí mezi vedením, Radou a finančním výborem.

Systém financování Slovinské televize a rozhlasu byl až do roku 2024 relativně stabilní. V roce 2024 pak bylo rozhodnuto o zvýšení poplatku s účinností od roku 2025, což představovalo, jak již bylo uvedeno, první zvýšení od roku 2012. To samo o sobě ukazuje na hlavní strukturální problém celého systému, totiž dlouhodobé zmrazení poplatku. Výroční zpráva RTV navíc uvádí, že kdyby se příspěvek od roku 2012 průběžně valorizoval podle inflace, činil by ke konci roku 2025 cca 17,30 EUR (Výroční zpráva RTV, 2025).

Novela z roku 2025 pak upravila financování menšinového vysílání a hudební produkce. Ve stejném roce RTVS navíc změnila administrativní režim fakturace tak, že plátcí dostávají vyúčtování dvakrát ročně se šesti předvyplněnými složenkami, ačkoli samotná úhrada zůstává měsíční. Státní financování přitom nadále zůstává doplňkové a účelově vázané, zatímco komerční složka si zachovává významnou roli. Dlouhodobá udržitelnost systému závisí na veřejné akceptaci poplatku a na vnímané legitimitě RTV Slovenija jako veřejné instituce (Milosavljević, 2026).

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Slovinský model lze charakterizovat jako institucionálně robustní, avšak politicky citlivý, přičemž financování je založeno především na poplatku vybíraném přímo institucí, doplněném cílenou státní podporou a tržní příjmy. Z hlediska využitelnosti v českém systému médií veřejné služby se jako přenositelné jeví zejména zachování modelu poplatků hrazených veřejností bez průchodu státním rozpočtem.

Naopak jako problematické se jeví prvky založené na ročním rozpočtovém cyklu státní podpory, který snižuje předvídatelnost financování, a model, v němž významnější část příjmů

pochází z ad hoc státních zdrojů, protože ten může být v českém kontextu snadno politicky zneužitelný. Stejně tak je třeba počítat s tím, že jakékoli zvyšování poplatku zůstává politicky citlivé a veřejně kontroverzní, nicméně bez jeho systematické valorizace dochází k reálnému oslabování finanční stability médií služby. Z expertní perspektivy (Milosavljević, 2026) proto není smysluplné rozšiřovat roční státní dotace, ale naopak posílit stabilní a přímý poplatkový mechanismus, jako ideál lze zmínit i automatickou indexaci nejen podle inflace, ale také podle kupní síly.

Itálie

1. Popis systému financování

Radiotelevisione Italiana (RAI), italská veřejnoprávní společnost zaštiťující rozhlasové a televizní vysílání, je financována kombinací poplatků a komerčních příjmů, zejména z reklamy. Zákon 208/2021, který stanovuje podmínky pro rozhlasové a televizní vysílání, určil od roku 2023 maximum 6 % reklamy za hodinu a maximum 12 % za celé období od 6 do 18 hodin a od 18 do 24 hodin (Apa & Foca, 2022).

Poplatek představuje hlavní zdroj financování (jeho výši schvalují v rámci zákona o rozpočtu obě komory parlamentu), platí se v rámci účtů za elektřinu a aktuálně je ve výši 90 eur ročně (standardně se platí v 10 měsíčních splátkách od ledna do října). Platba poplatku jako takového byla v Itálii ustanovena královským dekretem č. 246 už v roce 1938 a momentálně ho nemusejí platit lidé, kteří například nevlastní rádio nebo televizi, které přijímají digitální terestrický signál, jsou starší 75 let a zároveň je roční příjem jejich domácnosti méně než 8000 EUR, nebo příslušníci armády s jiným než italským občanstvím (Enel, n.d.).

Mediální expert Carlo Berti (2026) vysvětluje, že poplatek byl do účtu za elektřinu zahrnut od roku 2016 (do té doby se platil jako samostatný poplatek za držení přijímače vysílání) s cílem snížit míru jeho neplacení, která byla před reformou poměrně vysoká. Tento cíl reforma splnila. V roce 2016 byla míra vyhýbání se platbě 5–10 %, zatímco v předchozích letech to bylo 25–30 % (Public Media Alliance, 2016).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Italský mediální systém vykazuje zásadní slabiny. Klíčovým problémem je dlouhodobý a strukturální politický vliv na fungování RAI. Podle Bertiho (2026) současný legislativní rámec, kdy je volba správní rady i generálního ředitele úzce provázána s politickými institucemi, negarantuje autonomii veřejné služby vůči politické moci. Výběr vedení instituce je silně ovlivněn politickými aktéry, což oslabuje nezávislost veřejnoprávního média.

S tím souvisí i problematičnost financování (není stabilní, jen omezeně předvídatelné a závislé na politickém rozhodování, protože je do něj možné zasáhnout z roku na rok). Přestože poplatky tvoří hlavní zdroj příjmů, nejsou vždy dostatečné k zajištění stabilního fungování systému, zejména proto, že je lze každý rok změnit zákonem o rozpočtu schváleným parlamentem, jako tomu bylo pro rok 2024, což vyvolalo ekonomické problémy uvnitř RAI

(Public Media Alliance, 2023). Finanční otázky jsou navíc často předmětem politických debat a volebních kampaní, což dále zvyšuje jejich nepředvídatelnost (Berti, 2026).

3. Vývoj systému financování

Současný model kombinující poplatky a reklamu funguje v Itálii dlouhodobě, byť prošel dílčími úpravami. Jak již bylo zmíněno dříve, zásadní změna nastala v roce 2016, kdy byl poplatek zahrnut do účtů za elektřinu, přičemž jeho výše v posledních letech kolísala – ze 100 eur byla snížena v roce 2017 na 90 eur, v roce 2024 dočasně na 70 eur a následně se v roce 2025 vrátila na 90 eur (Berti, 2026).

Proces přijetí reformy výběru trval přibližně jeden rok a vyžadoval schválení oběma komorami parlamentu. Veřejná debata byla poměrně rozsáhlá a často měla polemický charakter, což souviselo s nepopularitou poplatku i s širšími otázkami řízení RAI (Berti, 2025). Navzdory změnám ve způsobu výběru poplatku však podle Bertiho (2026) nedošlo k zásadnímu zlepšení nezávislosti médií veřejné služby. Politický vliv na řízení RAI zůstává i nadále významný a představuje strukturální problém systému. Nedůvěra v politickou nezávislost veřejné služby není, jak uvádí Berti (2026), jen otázkou akademických výzkumů typu Media Pluralism Monitor (Vigevani et al., 2025), ale vyplynula i z výzkumu přímo zadaném společností RAI (RAI, 2023).

Berti (2026) upozorňuje, že shodou okolností je momentálně v parlamentu diskutován návrh legislativní reformy, který se ale netýká financování RAI, nýbrž jejího řízení. A to proto, že ta stávající podle názoru části zákonodárců neodpovídá EMFA vzhledem k výběru správní rady i generálního ředitele, na který mají výrazný vliv v té které době vládnoucí politici, což bylo systému opakovaně vyčítáno. Současná diskuze však není podle Bertiho (2026) nijak zvlášť polarizovaná nebo výrazná.

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Současný italský model není podle Bertiho (2026) vhodný jako inspirace pro jiné země. Jeho slabiny, zejména vysoká míra politického vlivu a nedostatečná důvěra veřejnosti v nezávislost médií, představují zásadní rizika, která nejsou v souladu s EMFA.

Fungování systému je navíc ovlivněno širšími institucionálními faktory, jako je nízká důvěra v politické strany a relativní nestabilita politického systému. Tyto faktory dále komplikují schopnost médií veřejné služby plnit roli nezávislého a důvěryhodného zdroje informací (Berti, 2026).

1. Popis systému financování

Ve Finsku jsou média veřejné služby reprezentována vysílací společností Yleisradio Oy (Yle), která provozuje celkem čtyři televizní stanice, osm rádiových stanic (z toho dvě digitální), mobilní aplikaci a několik webových portálů, včetně streamovací služby Yle Areena. Role a povinnosti Yle jsou definovány v Zákoně o provozování rozhlasového a televizního vysílání (Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, 1998).

Od roku 2013 je tato společnost financována prostřednictvím zvláštní mediální daně (tzv. Yle tax), která je vázána na osobní příjem jednotlivce a oddělena od státního rozpočtu. Podle zákona o dani z vysílání (Zákon o televizním a rozhlasovém poplatku, 2012) musí daň ve Finsku platit každá osoba starší 18 let, která podléhá obecné dani z příjmu. V zákoně je dále stanoveno, že výše daně z vysílání činí 2,5 % z celkového čistého příjmu jednotlivce, který přesahuje 15 150 EUR ročně, přičemž maximálně může jedna osoba platit 160 EUR ročně. Osoby s příjmem nižším než je 15 150 EUR jsou od platby daně osvobozeny. Kromě jednotlivců platí daň i firmy a organizace s příjmem vyšším než 50 000 EUR ročně. Jejich roční poplatek činí 140 EUR + 0,35 % z části, která tento limit přesahuje, maximálně však 3000 EUR (Yle, 2026). Kromě prostředků z daně může Yle získávat finance například z programových aktivit, prodeje práv, či pronájmu vybavení. Tyto doplňkové příjmy činily v roce 2024 zhruba 1,6 % ročních příjmů organizace (Yle, 2025). Podle Zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání Yle není umožněno generovat zisk skrze inzerci.

Proces převodu prostředků od daňových poplatníků na účet Yle je specifikován v Zákoně o státním televizním a rozhlasovém fondu (1998) a jeho novele z roku 2012 (Zákon, kterým se mění zákon o Státním televizním a rozhlasovém fondu, 2012). Podle něj financování Yle probíhá prostřednictvím mimorozpočtového Státního fondu pro televizi a rozhlas, který spravuje Finská agentura pro dopravu a komunikace. Prostředky vybírané v rámci daňového příznání jsou nejprve formálně zahrnuty do státního rozpočtu a následně převedeny do tohoto fondu. Výše přidělu, kterou z fondu Yle obdrží, je určena na základě indexu, který z jedné třetiny vychází z indexu životních nákladů a ze dvou třetin z indexu mezd a platů, přičemž jeho výše je v rámci parlamentních úprav rozpočtu každoročně přehodnocována tak, aby odpovídala změnám v růstu nákladů. V principu by tak index měl fungovat automaticky, tato praxe ale není příliš důsledně uplatňována – parlament totiž může aplikaci indexu každoročně legislativně změnit, či pozastavit, jak se v minulosti již několikrát stalo (Österlund-Karinkanta, 2016).

Prostředky, které ve Fondu po převedení peněz na účet Yle zbudou, mohou být opět využity primárně k financování činnosti vysílatele, hodnocení veřejné služby, správě samotného fondu, či na podporu televizního a rozhlasového vysílání obecně. Nemohou tedy být alokovány na běžné výdaje státu. O jejich konkrétním využití nicméně rozhoduje vláda, která zároveň každoročně schvaluje plán jejich čerpání na příslušný kalendářní rok.

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Podle odbornice na finská média veřejné služby Minny Aslama Horowitz (2026) mezi výhody finského systému financování patří jeho proporční nastavení výše plateb. Výše poplatku je tak pro občany stanovena spravedlivěji, než kdyby byl určen plošně, protože zohledňuje ekonomickou situaci jednotlivých domácností a osvobozuje od platby osoby s nízkými příjmy. Druhou výhodou tohoto modelu je jeho transparentnost pro občany – díky tomu, že občané částku odvádí v rámci každoročního daňového přiznání, mají relativně jasnou představu o tom, kolik na financování médií veřejné služby přispívají. V neposlední řadě pak výhodou modelu je, že omezuje možnost vlády využívat financování médií veřejné služby jako nástroj politického tlaku. Prostředky získané z mediální daně totiž nejsou přímou součástí státního rozpočtu a mohou být využity jen na účely k tomu určené.

Na druhou stranu se ale podle Horowitz (2026) ukazuje, že ani tento model není vůči zásahům politické moci imunní, stejně tak jako nemusí být stabilní, protože výše prostředků, které Yle každý rok obdrží, může být ovlivněna nepřímo, například skrze zmrazení indexu životních nákladů, případně změnou parametrů samotné mediální daně – typicky zvýšením hranice minimálního ročního příjmu, od níž vzniká povinnost tuto daň platit. Na tato rozhodnutí přitom stačí rozhodnutí prosté parlamentní většiny.

3. Vývoj systému financování

Systém financování finských médií veřejné služby prostřednictvím speciální daně byl zaveden v roce 2013. Do té doby bylo Yle financováno primárně z poplatků. Podle Herzoga a Karpinnena (2014) však již od počátku tisíciletí probíhala debata o adekvátnosti tohoto modelu. Za problematické bylo považováno především to, že poplatek byl navázán na vlastnictví televizního přijímače i v době, kdy sledování audiovizuálního obsahu již nevyžadovalo vlastnictví televize (Horowitz, 2026), stejně tak jako jeho omezená vymahatelnost a rostoucí počet neplatičů (Österlund-Karinkanta, 2016). Zavedení speciální daně tak mělo mimo jiné signalizovat, že Yle už zdaleka není jen vysílací společnost, ale mediální instituce, která poskytuje služby napříč různými platformami.

Změna modelu financování se začala ve finském parlamentu připravovat už v roce 2008, kdy pro tyto účely vznikla pracovní skupina zřízená Ministerstvem dopravy a komunikací (Herzog a Karppinen, 2014). Součástí skupiny byly zástupci všech tehdejších parlamentních stran a experti z mediálního sektoru. Po zvážení různých variant skupina nakonec dospěla k závěru, že nejlepší variantu financování představuje plošný poplatek bez ohledu na vlastnictví přijímače. Po zveřejnění návrhu se však tento návrh stal předmětem politických sporů a tlaku komerčních médií. Nová dohoda o podobě financování tak byla oznámena až na konci roku 2011. Jejím jádrem byla kompromisní varianta, která původně navrhovaný plošný poplatek transformovala do specifického typu daně vázané na příjem jednotlivce. Tento model měl být sociálně spravedlivější a zároveň umožňovat každoroční revizi prostředků prostřednictvím úpravy indexu vývoje životních nákladů. Zákon byl schválen v roce 2012 a nabyl účinnosti 1. ledna 2013.

Model vydržel v nezměněné podobě necelé dva roky. Už v roce 2014 bylo oznámeno, že pro rok 2015 bude index životních nákladů zmrazen, a ačkoliv bylo rozhodnutí prezentováno jako mimořádné opatření související s všeobecnou ekonomickou situací (Karppinen a Alla-Fossi, 2017), jeho platnost byla postupně prodlužována až do roku 2019 (Finské ministerstvo financí, 2019). Rozpočet Yle tak zůstal nominálně stabilní, jeho reálná hodnota však postupně klesala. Mezi lety 2020 a 2024 byla indexace opět uplatňována. Další zásah do mechanismu financování přišel až v roce 2025, kdy finská vláda opět navrhla zmrazení indexu životních nákladů na období mezi lety 2025 a 2027, čímž de facto snížila rozpočet Yle o 15 %. Zmrazení indexu bylo odůvodněno širšími úspornými opatřeními ve veřejné správě a iniciováno parlamentním výborem ustaveným pravicovou vládou. V současnosti tak Yle čelí řadě úsporných opatření a je nucena snižovat počty zaměstnanců (Horowitz, 2026).

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Podle Minny Aslama Horowitz (2026) je současný model problematický zejména svou zranitelností vůči politickým změnám a pro svou funkčnost potřebuje zákonem zaručenou provozní a redakční nezávislost a stabilní politické prostředí založené na konsenzuálním parlamentním procesu. Podmínka konsenzuálního procesu je nicméně i ve Finsku v současné době poměrně křehká – parlamentní většinu zde totiž nově tvoří strany, které se k závazku o dosažení konsenzu nepřipojily. Podobně expertka upozorňuje na to, že by součástí modelu měla být i snaha veřejnost co nejtransparentněji informovat o vynaložených nákladech, ideálně ale na základě dopředu definovaných kritérií a s cílem zodpovědně sloužit veřejnosti, nikoliv odpovídat na požadavky politiků nebo komerčních médií (Horowitz a Nieminen, 2025; Horowitz, 2026).

Přenositelnost finského modelu do českého prostředí je možná jen do určité míry – důvodem je zejména větší míra konfliktnosti v politickém prostředí, které může vést k častějším snahám o změny zákonů v momentě, kdy dojde k výměně vládnoucí většiny. Pro jeho funkčnost by tedy bylo třeba do právní úpravy vtělit mechanismy omezující krátkodobé politické zásahy – typicky tedy zavedením automatické valorizace.

Země využívající model financování ze státního rozpočtu (položka)

Dánsko

1. Popis systému financování

V Dánsku je největší veřejnou vysílací institucí Danmarks Radio (DR), které provozuje celkem tři televizní kanály, sedm rozhlasových stanic, streamovací službu a několik online služeb pro děti. Dále je v Dánsku z veřejných peněz financováno osm regionálních kanálů TV 2, dvě další rozhlasové stanice a v neposlední řadě také obsah, který sice naplňuje veřejnou službu, ale je vysílán mimo instituce médií veřejné služby (Lassen, 2025).

Od roku 2022 je financování médií veřejné služby zajištěno prostřednictvím obecného daňového systému. Rozpočet dánských médií veřejné služby je tak součástí Zákona o rozpočtu a není pro něj stanovena specifická daň (Lassen, 2026). Výše prostředků, které média veřejné

služby každý rok obdrží, se určuje vždy na čtyři roky dopředu, což umožňuje větší předvídatelnost celého systému. Přesná částka je transparentně uvedena v Mediální dohodě, tzv. Mediaaftale (Dohoda o vymezení činnosti DR, 2018), která je uzavřena mezi vládou a ostatními parlamentními stranami. Kromě financování médií veřejné služby upravuje tato dohoda také další oblasti mediální politiky, například podporu tištěných médií nebo pravidla fungování globálních streamovacích platforem na dánském trhu.

Aktuálně platná dohoda byla uzavřena 14. června 2023 a vztahuje se na období mezi lety 2023 a 2026. Ve smlouvě je stanoveno, že DR obdrží v roce 2023 3,661 miliardy dánských korun a následně každý rok o několik desítek milionů dánských korun více (Mediální dohoda, 2023). Kromě prostředků z rozpočtu pak může DR získávat peníze provozováním velmi omezené obchodní činnosti (typicky z prodeje programů nebo dividend), nemůže ale vysílat reklamu a umisťovat obchodní sdělení na své internetové stránky (Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, 2010).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Podle expertky na dánská média veřejné služby Julie Mejse Münter Lassen (2026) lze za silnou stránku současného systému financování považovat především jeho předvídatelnost, která je daná víceletými Mediálními dohodami a Dohodou o veřejné službě. Jejich existence médiím veřejné služby umožňuje dopředu plánovat investice a nemuset se obávat, že na ně v dalších letech nezbydou ve státním rozpočtu prostředky. Další výhodou systému je jeho relativní stabilita – Mediální dohody jsou totiž postaveny na širokém politickém konsenzu napříč všemi parlamentními stranami. I při změnách vlád by tedy mělo být zajištěno, že se způsob jejich financování nezmění, protože role médií veřejné služby i výše prostředků byla stranami vyjednána dopředu. Na druhou stranu se ale ukazuje, že úspěšnost tohoto vyjednávání do velké míry závisí na ochotě politických stran média veřejné služby nadále podporovat (Lassen, 2026).

Mezi další slabiny současného modelu pak patří nižší viditelnost nákladů na média veřejné služby pro veřejnost. Zatímco poplatek představoval jasně identifikovatelný výdaj domácností, financování prostřednictvím obecného zdanění tyto náklady „rozpouští“ mezi ostatní veřejné výdaje (Lassen, 2026). Kritici tohoto modelu podle Lassen (2026) zároveň upozorňují, že model založený na financování ze státního rozpočtu může vést i ke zvýšené citlivosti médií veřejné služby vůči politickému tlaku a autocenzuře. I když je totiž částka, kterou média veřejné služby obdrží, dopředu stanovena v Mediální dohodě, státní rozpočet se stále vyjednávan každým rokem. Tato situace tak dává politikům, v porovnání s předchozím modelem financování, častější příležitost k politickým tlakům a kritice.

3. Vývoj systému financování

Až do roku 2018 byl provoz médií veřejné služby v Dánsku financován prostřednictvím poplatků, které platila každá domácnost vlastníci rádia, televizi, či mající přístup k internetu (DR, 2021). Zhruba dvě třetiny (67 %) z poplatku obdrželo DR, zbytek byl rozdělen mezi regionální stanice TV 2, Radio24syv (vysílající mezi lety 2011 a 2019) a na výrobu dánských

celovečerních filmů a televizních seriálů (DR, 2016). V roce 2018 nicméně dánský parlament rozhodl o zrušení licenčních poplatků a jejich nahrazení financováním prostřednictvím obecného daňového systému. Po schválení změny následovalo čtyřleté přechodné období během kterého se postupně snižoval poplatek, které domácnosti každý rok platily, až na nulu. Současně s tím se ale snižovala i základní daňová sleva na poplatníka, aby bylo možné pro financování médií veřejné služby uvolnit prostředky (Zákon č. 1548/2018, 2018).

Podle Lassen (2026) byla hlavním důvodem změny snaha zajistit sociálně vyvážené financování, které by na rozdíl od plošného poplatku lépe odráželo ekonomickou strukturu společnosti. Občané s nižšími příjmy tak měli začít přispívat méně než občané s vyššími příjmy, protože dánský daňový systém do velké míry stojí na progresivním zdanění. Zároveň s tím měla být odstraněna nerovnost způsobená tím, že jednočlenné domácnosti platily poplatek ve stejné výši jako domácnosti vícečlenné. Druhým důvodem zavedení financování ze státního rozpočtu byla snaha omezit problém neplatičů, kteří obsah médií veřejné služby využívali, aniž by na jejich provoz přispívali. V květnu 2018 odhadovala dánská Agentura pro digitální správu jejich počet přibližně na 270 tisíc (Dánská agentura pro digitální správu, 2018).

Společně se změnou zdroje financování byly nicméně v původní dohodě o zrušení poplatků (2018) oznámeny i 20% škrty v rozpočtu těchto médií, požadavek na zrušení tří ze šesti kanálů a omezení působnosti DR na obsah, který neposkytují komerční stanice. Reforma byla součástí širší mediální dohody prosazované tehdejší pravicovou vládou, která dlouhodobě kritizovala rozsah aktivit DR a usilovala o omezení její velikosti i tržního vlivu (Mapping media freedom, 2018). Podle pravidelné zprávy Reuters institutu pro studium žurnalistiky (Schrøder, Blach-Ørsten, & Eberholst, 2021) byly nicméně tyto škrty v roce 2019 částečně zmírněny novou sociálně-demokratickou vládou – z původně avizovaných 900 milionů dánských korun na 420. Ani to ale nezabránilo ukončení třech lineárních programů a snížení počtu zaměstnanců. Podle Lassen (2026) od té doby příjmy DR mírně rostou. Tento růst však zatím nestačí k tomu, aby plně vykompenzoval dopad dřívějších škrťů.

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Stávající model financování médií veřejné služby v Dánsku má své nezpochybnitelné klady (zejména relativní stabilitu a předvídatelnost). Na druhou stranu ale může být problematický z hlediska transparentnosti a nezávislosti. Podle Lassen (2026) se tak jako vhodnější model jeví financování skrze specifický typ daně, které umožňuje vydělit prostředky pro média veřejné služby ze státního rozpočtu. Stejně tak je dle ní užitečné, když politici nerozhodují přímo o členech mediálních rad, a to obzvlášť v obdobích, kdy je podpora existence těchto médií nejistá nebo nestálá. Právě toto by se mělo brzy změnit – v současné době totiž členy rady DR přímo volí parlament, nicméně od roku 2027 by největší politické strany měly volit členy orgánu, který následně zvolí členy rad.

Přenositelnost dánského modelu financování médií veřejné služby do českého prostředí je pak třeba posuzovat s ohledem na širší politický kontext. Jeho stabilita je totiž do značné míry podmíněna existencí širokého konsenzu napříč politickými stranami o roli a významu médií veřejné služby ve společnosti. V českém prostředí, které je typické vyšší mírou politického

konfliktu, by proto zavedení podobného modelu bylo vhodné zvažovat pouze v momentě, kdy by byl doplněn o mechanismy, které by zajistily stabilitu zdrojů i v případě změn politické reprezentace – například zavedením mechanismu automatické valorizace a požadavkem na schválení změny oběma komorami parlamentu.

Estonsko

1. Popis systému financování

Estonské veřejnoprávní médium, *Eesti Rahvusringhääling (ERR)* (Estonské veřejnoprávní vysílání), je rozhlasovou a televizní organizací založenou v roce 2007. ERR převzala úlohu dříve odděleného Estonského rozhlasu a Estonské televize v souladu s *Estonským zákonem o vysílání veřejné služby* (2007).

Je financována z ročních prostředků ze státního rozpočtu na základě smlouvy mezi médiem veřejné služby a Ministerstvem kultury, která stanovuje výši podpory nezbytné pro plnění funkcí uvedených v zákoně. Na základě této smlouvy nelze ERR přidělovat žádné nové úkoly. O roční dotaci rozhoduje parlament při schvalování státního rozpočtu podle návrhu ministra kultury (Estonský zákon o veřejnoprávním vysílání, 2007). ERR nemá příjmy z reklamy ani z předplatného (Jõesaar, 2025).

Zákon nestanovuje žádné záruky, které by zajistily přiměřenost financování média veřejné služby vzhledem k přiděleným úkolům, nebo které by zabránily svévolnému krácení financí (Estonský zákon o veřejnoprávním vysílání, 2007).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Vzhledem k vágnosti zákona o vysílání veřejné služby je nastavený systém považovaný za zranitelný (Jõesaar, 2025), protože postrádá záruku přiměřeného financování, což vyvolává obavy o jeho nezávislost. Analytici navíc považují snížení rozpočtu pro ERR na rok 2025 (ze 44,1 milionu eur v roce 2024 klesl na 42,3 milionu eur v roce 2025) za negativní faktor pro celý mediální sektor, za ohrožení existence média veřejné služby a jeho schopnosti plnit všechny zákonné povinnosti (Jõesaar, 2025).

Obavy z nedostatku peněz pro fungování média veřejné služby potvrzuje estonská expertka Ragne Kõuts-Klemm (2026), která dodává, že podle *Evropské vysílací unie* (EBU) patří estonské financování médií veřejné služby k nejnižším mezi členskými státy. Navíc existují obavy, že tím Estonsko nesplňuje kritéria EMFA. Podle Kõuts-Klemm (2026) však v současné době neexistuje politická vůle posílit postavení médií veřejné služby – snaha o zavedení nové regulace, která by měla zajistit financování média veřejné služby na tři roky, uvízla na mrtvém bodě.

Hlavními slabými stránkami stávajícího systému financování tak je nestabilita v plánování, zranitelnost organizace a jejich zaměstnanců, nedostatek prostředků na inovace a příliš velká závislost na schopnostech konkrétního ministra kultury při vyjednávání o rozpočtu

ministerstva. Mezi silné stránky pak patří trvalý zájem veřejnosti i politiků o média veřejné služby, když se každý rok znovu diskutuje jejich financování (Kõuts-Klemm, 2026).

3. Vývoj systému financování

Současný model pochází z roku 2007, kdy došlo ke sloučení estonského veřejnoprávního rozhlasu a televize, od té doby byl aktualizován pouze kosmeticky kvůli harmonizaci Estonského zákona o vysílání veřejné služby s evropskou legislativou. Jak podotýká Kõuts-Klemm (2026), jedním z hlavních důvodů sloučení byl vysoký rozpočtový deficit estonské televize veřejné služby v roce 1999. Rozhodnutí o sloučení televize a rozhlasu tedy vláda přijala v lednu 2000, financování a správní rada byly sjednoceny rychle a organizace začaly ve skutečnosti fungovat jako jedna už od začátku roku 2001.

Legislativní úpravy však trvaly až do roku 2007: postupně byly provedeny změny ve starém zákoně o vysílání, souběžně s tím byla zahájena práce na novém zákoně a ministerstvo kultury postupně připravilo několik návrhů, které byly projednány ve vládě nebo v parlamentu. Proces nebyl snadný kvůli různým protichůdným zájmům a složitým potřebám reorganizace v rozličných oblastech – řešily se například otázky, kolik kanálů bude v provozu, zda je potřeba nová budova, jak zajistit autonomii od politických vlivů, či jak vyjmout média veřejné služby z reklamního trhu, aby se zajistily příjmy pro soukromá média (Kõuts-Klemm, 2026).

4. Doporučení a přenositelnost modelu

V současné době se v Estonsku pracuje na novém zákoně, který by měl zajistit médiím veřejné služby dostatečné financování, jak předpokládá EMFA. Je v plánu také změna ve složení *Estonské rady pro rozhlasové a televizní vysílání* (Eessti Ringhäälingunõukogu, RHN), která by měla vést ke větší rovnováze mezi počtem politiků a odborníků. V současné době se RHN skládá ze zástupců všech politických stran zastoupených v parlamentu a čtyř odborníků z oblasti médií. A poslední klíčovou změnou zákona by měla být možnost schválit financování na delší dobu, nejméně tři roky, což by zajistilo větší stabilitu při plánování (Kõuts-Klemm, 2026).

Kõuts-Klemm (2026) také dodává čtvrtý, vlastní námět pro změnu zákona – je podle ní potřeba se dohodnout na nových způsobech, jak by média veřejné služby měla prokazovat svou veřejnou hodnotu a jak by mohla flexibilněji reagovat na změny ve společnosti. Jako příklad uvádí období koronaviru, kdy estonská veřejnost očekávala, že média veřejné služby podpoří vzdělávací systém poskytováním vzdělávacích programů.

Expertka Kõuts-Klemm (2026) shrnuje, že navzdory obtížím se současný model v estonském společenském kontextu osvědčil, protože politická kultura i vnímání veřejnosti zajišťuje, že jsou tato média nezávislá. Média veřejné služby nabízejí několik kvalitních rozhlasových (5) a televizních (3) kanálů pro různé cílové skupiny a těší se vysoké důvěře ve společnosti. Vedení médií veřejné služby je odpovědné a transparentní a obecná vůle, jak se odráží v politických rozhodnutích, spíše upřednostňuje jejich nezávislý provoz. Je však podle ní klíčové, aby byl

model fungování médií veřejné služby projednán a odsouhlasen na co nejširším základě a aby se na diskusích a rozhodování mohly podílet různé zájmové a cílové skupiny.

Maďarsko

1. Popis systému financování

Maďarským vysílatelem veřejné služby pro rozhlas, televizi a nová média je *Duna Médiaszolgáltató* (Poskytovatel mediálních služeb Duna). Společnost, která provozuje šest televizních kanálů, sedm rozhlasových stanic, zpravodajskou agenturu a online služby, byla založena v roce 2015. Společnost Duna vznikla sloučením rozhlasu Magyar Rádió a televizí Magyar Televízió a Duna Televízió.

Důvodem pro změnu organizace médií veřejné služby bylo formálně odstranění duplicitních struktur v médiích veřejné služby a fakticky převedení centrální správy pod vládu vedenou Viktorem Orbánem. Jak podotýkají maďarští výzkumníci (Bleyer-Simon, Polyák, & Urbán, 2025), média veřejné služby jsou kontrolována vládou a slouží k útokům na její kritiky. Expertka Ágnes Urbán (2026) dodává, že neexistují žádné záruky stability, přiměřenosti a předvídatelnosti financování médií veřejné služby, celý systém je naopak postaven na závislosti a nedostatečné transparentnosti.

Nejasnosti začínají už při popisu odpovědných organizací a jejich vztahu: společnost Duna je nezisková společnost s ručením omezeným ve vlastnictví *Fondu na podporu mediálních služeb a správu majetku* (MTVA nebo Fond). Fond podle zákona podporuje fungování poskytovatele médií veřejné služby, Duna, a je přímo zapojen do produkce, akvizice a nákupu programů, jakož i do dalších činností považovaných za nezbytné pro veřejně financované mediální služby (Zákon č. CLXXXV o mediálních službách a masové komunikaci, 2010). Jak však podotýká Urbán (2026), v právním smyslu je Duna médiem veřejné služby, ale ve skutečnosti je pouhou „fasádou“ – její rozpočet je velmi omezený a nevytváří ani nenakupuje mediální obsah. Obsah vytváří Fond, takže je skutečným poskytovatelem mediálních služeb. Rozdělení odpovědností je tak nejasné: společnost Duna je zodpovědná za obsah, který produkuje Fond (viz také Kovács, Polyák, & Urbán, 2021).

Národní regulační orgán, *Rada pro média*, musí podle zákona udělit souhlas s přerozdělením finančních prostředků, pokud to má dopad na rozpočet Fondu, je odpovědný za stanovení podrobných pravidel pro využívání a správu státního majetku, k němuž má Fond vlastnická práva, a schvaluje politiku Fondu v oblasti finančních zdrojů, obchodní plán a roční účetní závěrku (Zákon č. CLXXXV o mediálních službách a masové komunikaci, 2010). Navíc je generální ředitel Fondu jmenován a odvoláván předsedou Rady pro média bez nutnosti uvedení důvodů pro odvolání a jeho činnost nepodléhá kontrole žádnému veřejnému orgánu; členové Rady pro média jsou delegováni vládnoucí stranou Fidesz (Bleyer-Simon, Polyák, & Urbán, 2025).

Roční rozpočet Fondu schvaluje parlament. Na média veřejné služby a Fond se však vztahují osvobození od daní a poplatků (Zákon CLXXXV o mediálních službách a masové komunikaci,

2010). Maďarský stát každoročně hradí ze státního rozpočtu příspěvek na služby médií veřejné služby na základě počtu domácností využívajících zařízení vhodné pro příjem lineárních audiovizuálních mediálních služeb. Příspěvek hradí stát ve dvanácti splátkách každý měsíc (Zákon CLXXXV o mediálních službách a masové komunikaci, 2010).

Jak shrnují analytici (Bleyer-Simon, Polyák, & Urbán, 2025), média veřejné služby v Maďarsku jsou finančně závislá na vládě většinou v parlamentu, jsou ovládána politickými zájmy a jejich zpravodajství je vnímáno jako extrémně zaujaté. Média veřejné služby jsou také považována za nadměrně financovaná, jejich rozpočet se každým rokem zvyšuje: v roce 2024 činil 142 miliard HUF, v roce 2025 165,6 miliardy HUF (Bleyer-Simon, Polyák, & Urbán, 2025). Nicméně tyto položky nás opět vrací k netransparentním odpovědnostem společnosti Duna a Fondu – zatímco rozpočet Fondu činil v roce 2025 výše uvedených 165 miliard HUF (415 milionů EUR), rozpočet společnosti Duna činil 2,44 miliardy HUF (6,1 milionu EUR) (Urbán, 2026).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Urbán (2026) dochází ke striktnímu závěru, že ve stávajícím systému financování médií veřejné služby v Maďarsku nevidí žádnou silnou stránku a dodává: „Z pohledu médií veřejné služby je finanční stabilita samozřejmě silnou stránkou, ale z pohledu maďarské společnosti to znamená nadstandardně financovaný propagandistický stroj.“ Slabých stránek, které vycházejí také z kritiky výše, vidí expertka (Urbán, 2026) výrazně více: nedostatek transparentnosti; nejasné odpovědnosti; nestandardní redakční praxe: nevyvážené a zaujaté zpravodajství; či šíření ruské propagandy (viz také Kovács, Polyák, & Urbán, 2021).

3. Vývoj systému financování

Maďarská média veřejné služby jsou financována ze státního rozpočtu, systém poplatků hrazených veřejností byl zrušen v roce 2002. Nicméně po nástupu vlády premiéra Viktora Orbána v roce 2010 došlo k dílčí změně – zatímco předtím byla média veřejné služby vždy podfinancována, premiér Orbán je začal financovat nadměrně. Podle Urbán (2026) si tak Orbánova vláda koupila loajalitu vedení i zaměstnanců médií veřejné služby.

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Vzhledem k popsáním specifickým systémům financování médií veřejné služby v Maďarsku lze dojít k závěru, že takový model není následováníhodný či přenositelný. Urbán (2026) konstatuje, že současný model médií veřejné služby funguje velmi špatně, nemá smysl jej jakkoliv vylepšovat, ale je potřeba ho zcela změnit, přestavět od základů a navrhnout model nový.

1. Popis systému financování

Norská rozhlasová a televizní společnost (Norsk Rikskringkasting, NRK) je státní norská korporace financovaná z veřejných zdrojů. Existuje také komerčně provozovaná televizní stanice *TV 2* s omezenějšími povinnostmi a financováním. Jelikož se však zajímáme o model financování médií veřejné služby, zaměříme se na NRK. Na fungování NRK dohlíží Rada jmenovaná částečně Ministerstvem kultury a rovnosti a částečně volená zaměstnanci (Norský zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, 2023; viz také Sjøvaag, 2025).

Činnost NRK je financována především ze státních dotací, naopak reklamy či teletextové služby jsou na kanálech, které tato společnost provozuje, zakázané. O výši dotace rozhoduje vláda a parlament každé čtyři roky, tedy na stejné období jako o úkolech médií veřejné služby. Formálně však probíhá také každoroční rozhodnutí o výši příspěvku parlamentem, které zohledňuje očekávaný vývoj indexu spotřebitelských cen a mzdového indexu. NRK každoročně předkládá vládě dokument, v němž je popsána potřeba financování na základě povinností vycházejících z veřejného poslání (Norský zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, 2023).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Podle expertky Ragnhild Olsen (2026) je právě vytvoření dlouhodobého, čtyřletého politického a finančního rámce pro činnost NRK zárukou předvídatelnosti a podmínkou k tomu, aby vysílatel plnil své demokratické a kulturní poslání:

- **Předvídatelnost:** Namísto toho, aby se rámcové podmínky a finance NRK měnily z roku na rok podle ročních státních rozpočtů, jsou hlavní podmínky stanovovány vždy na čtyři roky.
- **Vazba na parlamentní volby:** Pravidla jsou obvykle předkládána v návrhu rozpočtu v roce následujícím po parlamentních volbách, aby se mediální politika sladila s většinovou vůlí stávajícího parlamentu.
- **Finanční rámec:** Čtyřletý plán naznačuje očekávaný finanční vývoj NRK, včetně vývoje nákladů a efektivity.
- **Požadavky na obsah:** Parlament může stanovit požadavky na produkci obsahu, jako je jazyk, kultura, hudba a regionální pokrytí.
- **Zásada politické nezávislosti:** Ačkoli politici stanovují celkový rámec, systém je navržen tak, aby zachovával zásadu nezávislosti a zajistil, že politici nezasahují do každodenního redakčního obsahu.

Mezi klíčové silné stránky současného modelu financování tak podle názoru Olsen (2026) patří přechod od financování z poplatků k financování ze státního rozpočtu motivovaný technologickým vývojem a předvídatelnost financování díky čtyřletému rámci.

System má však také své slabiny a rizika, například dlouhodobě probíhající kritiku výše státního příspěvku pro NRK. V Norsku se opakovaně vede debata o přílišné velikosti rozpočtu médií veřejné služby. Na rok 2026 byla navržena dotace ve výši přibližně 7,76 miliardy NOK. Meziročně šlo o nárůst o 268 milionů NOK (asi 3,6 %), což je v souladu s obecným růstem cen a mezd. Mezi kritiky příspěvku jsou jak politici, tak soukromá média, NRK totiž dostává největší jednorázovou státní dotaci ze všech mediální organizací v Norsku. Kritici argumentují, že zatímco mnoho mediálních společností je pod finančním tlakem, NRK nadále dostává stále více finančních prostředků. Někteří se domnívají, že by bylo rozumné příspěvek snížit, a kritiku spojují také se zpochybňováním, zda NRK poskytuje dostatečně širokou a nezávislou obsahovou nabídku, která odráží rozmanitost norské společnosti. Někteří politici a komerční mediální organizace také spojují veřejné financování NRK s potenciálním oslabováním plurality soukromých médií, či kritizují, že rozsáhlé bezplatné online služby NRK narušují hospodářskou soutěž (Olsen, 2026). Na tuto kritiku průběžně reaguje *Norský úřad pro média* (Medietilsynet), který ve zprávě z roku 2021 dospěl k závěru, že služby NRK celkově pozitivně přispívají k mediální rozmanitosti, přičemž zároveň uznal, že konkurenční tlak v oblasti médií se zvýšil (Olsen, 2026).

3. Vývoj systému financování

Financování NRK z poplatků za vysílání bylo oficiálně zrušeno a k 1. lednu 2020 převedeno do státního rozpočtu. Hlavním důvodem za touto změnou byl fakt, že původní systém přestal odpovídat technologickému vývoji – poplatky byly totiž vázány na vlastnictví televizního přijímače. Důvodem bylo především to, že pravidla pro poplatky přestala odpovídat technologickým možnostem a stala se zastaralými – poplatky byly vázány na vlastnictví tradičního televizního přijímače. Podle expertky Olsen (2026) je nový systém financování prostřednictvím daňového systému s progresivním zdaněním vhodnější, protože lidé s vyššími příjmy platí více než ti s nižšími příjmy. Poplatky byly paušální pro domácnost, bez ohledu na příjem. Kromě toho s novým systémem odpadají náklady za výběr poplatků.

Diskuse o změně modelu financování médií veřejné služby probíhala již několik let před konečným rozhodnutím v roce 2019. Změna modelu byla široce diskutovaná a panovala shoda na změně zastaralého modelu. Nicméně kritici – zejména novináři, mediální výzkumníci a někteří politici – se obávali, že financování NRK ze státního rozpočtu by mohlo oslabit její redakční nezávislost. Komerční média měla obavy, že by se NRK mohla stát finančně příliš silnou, což by mohlo narušit soutěž na mediálním trhu. Někteří argumentovali, že nový systém je méně spravedlivý, protože vyžaduje, aby každý přispíval prostřednictvím daní bez ohledu na využívání služeb médií veřejné služby. Zastánci reformy, včetně vlády, zdůrazňovali, že financování z daní bude praktičtější, spravedlivější z hlediska rozdělení prostředků a bude se lépe hodit k moderní mediální spotřebě, u které obsah není vázán na vlastnictví televize (Olsen, 2026).

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Olsen (2026) jasně konstatuje, že podporuje současný model financování médií veřejné služby v Norsku. Klíčové pro ni je zajistit poskytování důvěryhodných zpráv a informací, které jsou

bezplatné a bez reklam, což je zvláště důležité pro mladé uživatele médií, kteří stále častěji získávají zprávy z platform sociálních médií bez redakční kontroly kvality a často nejsou za žurnalistiku ochotni platit. V důsledku toho jsou náchylní k dezinformacím a polarizujícímu obsahu. Přítomnost NRK s kvalitně zajištěnými zprávami, bez paywallu, přizpůsobenými této cílové skupině, je tedy důležitá pro zapojení mladých lidí do veřejné diskuse a pro to, aby se z nich stali informovaní občané. Zároveň však expertka (Olsen, 2026) uznává obavy, že neustále rostoucí rozpočet NRK v návaznosti na inflaci je vnímán jako nespravedlivý ostatními médii, která rovněž hrají významnou roli v poskytování kvalitní žurnalistiky veřejnosti.

Mezi klíčové institucionální, politické či sociální podmínky pro úspěšné fungování stávajícího modelu financování pak podle Olsen (2026) patří strukturální rámec, jako je Norský zákon o rozhlasovém a televizním vysílání a Stanovy NRK, které vyžadují nezávislou redakční kontrolu. Kromě toho je podle jejího názoru důležité, aby si NRK udržela svou vysokou úroveň důvěry a dosahu a nadále vyvíjela obsah a formáty, které jsou kulturně relevantní pro široké vrstvy obyvatelstva.

Španělsko

1. Popis systému financování a jeho vývoj

Současný model financování celostátního média veřejné služby, které zajišťuje rozhlasové i televizní vysílání, Corporación de Radio y Televisión Española (RTVE) byl zaveden zákonem 8/2009. Ten znamenal zásadní změnu, protože díky němu RTVE opustila reklamní trh, což bylo podle mediální odbornice Marty Rodríguez Castro (2026) prezentováno jako cesta k posílení nezávislosti RTVE na komerčních tlacích.

Financování RTVE je od té doby založeno na třech hlavních veřejných zdrojích. Prvním je každoroční příspěvek ze státního rozpočtu jako kompenzace za poskytování veřejné služby. Druhým zdrojem je podíl z poplatku za využívání veřejného rádiového spektra komerčními vysílateli. Třetím zdrojem jsou povinné příspěvky komerčních poskytovatelů audiovizuálních služeb, včetně televizních vysílatelů a platform pro sdílení videí, kteří odvádějí 1,5 % svých hrubých příjmů RTVE jako kompenzaci za to, že se stáhla z reklamního trhu. Celkově mohou příspěvky od soukromých poskytovatelů audiovizuálních služeb tvořit až 20 % celkových příjmů RTVE (Rodríguez Castro, 2026). Reklama může být pouze na digitální platformě RTVE Play, která byla spuštěna v roce 2021.

Vedle samotného financování zákon 17/2006 stanovuje také dva klíčové nástroje pro plánování a stabilitu systému – tzv. rámcový mandát a programovou smlouvu. Rámcový mandát, schvalovaný parlamentem, určuje strategické cíle RTVE na období osmi let, zatímco programová smlouva mezi vládou a RTVE má konkretizovat jejich naplňování ve čtyřletých cyklech (Rodríguez Castro, 2026).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Podle Rodríguez Castro (2026) španělský model vykazuje více slabin než silných stránek. Klíčovým problémem je absence efektivních mechanismů, které by zajišťovaly stabilitu,

předvídatelnost a dostatečnost financování. Přestože legislativa takové nástroje formálně obsahuje, v praxi nejsou využívány. Programová smlouva, která má být základním nástrojem střednědobého plánování, nebyla od přijetí zákona nikdy uzavřena (Rodríguez Castro, 2026), byl pouze podepsán rámcový mandát, ale jen na období 2008–2016.

Proto je RTVE silně závislá na každoročním vyjednávání o státním rozpočtu. Tento proces omezuje schopnost dlouhodobého plánování a zároveň oslabuje institucionální nezávislost média veřejné služby, jelikož financování je přímo spojeno s aktuální politickou situací (Rodríguez Castro, 2026).

Jak dále uvádí Rodríguez Castro (2026), navzdory stabilitě legislativního rámce se tedy v praxi nepodařilo zajistit funkční a dostatečný systém financování. Klíčové mechanismy plánování, které měly být zajištěny rámcovým mandátem a programovou smlouvou, totiž nejsou uplatňovány. Současná situace je navíc komplikována nestabilní politickou situací, kdy země funguje v prodlužovaném státním rozpočtu z roku 2023, protože žádný další dosud nebyl schválen (Rodríguez Castro, 2026).

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Podle Rodríguez Castro (2026) by bylo možné současný model výrazně zlepšit již pouhým důsledným uplatňováním existující legislativy, která je i v souladu s EMFA. Z hlediska přenositelnosti do jiných zemí, včetně České republiky, je španělský model funkční spíše teoreticky než prakticky. Jeho úspěšné fungování by vyžadovalo silný politický konsenzus o významu médií veřejné služby, stabilní politické prostředí a schopnost přijímat dlouhodobá rozhodnutí. A ani jedno v současném španělském politickém kontextu bohužel není naplněno.

Země využívající model financování ze státního rozpočtu (zákonem daný mechanismus)

Francie

1. Popis systému financování

France Télévisions je francouzská vysílací společnost poskytující veřejnou službu. Jedná se o státní podnik, který sdružuje televizní kanály France 2, France 3, France 4, France 5 a France Info. Má formu akciové společnosti (*société anonyme*) (Zákon Léotard, 1986) a řídí ji *Správní rada* (*Conseil d'administration*).

Vysílání veřejné služby je od roku 2025 financováno ze státního rozpočtu a je postaveno na podílu z výnosů daně z přidané hodnoty (DPH). Konkrétní částka je každoročně stanovena v Zákoně o financích (Zákon *Organique*, 2001). Financování je přidělováno každoročně, ale mezi státem a médii veřejné služby je podepisována víceletá *Smlouva o cílech* (COM), která stanovuje jeho konkrétní cíle a ukazatele na následující tři až pět let (Joux, 2026). Je však třeba dodat, že předmět smlouvy je užší než mandát svěřený médiu veřejné služby zákonem. Smlouva také obsahuje víceletý plán veřejných prostředků přidělených médiím veřejné služby na nadcházející roky, je však pouze orientační.

Expert Alexandre Joux (2026) vidí financování z výnosů DPH jako téměř „automatické“, což by mělo bránit politikům zneužívat ho k politickému vlivu. Dodává však, že takové nastavení nebrání parlamentu a vládě prostřednictvím parlamentu v tom, aby provozovatelům vysílání veřejné služby nařídil snížení rozpočtu. Výzkumníci (Ouakrat & Bienvenu, 2025: 35) poukazují na to, že tedy existuje riziko možných změn ve výši financí přidělených médiím veřejné služby státem a tyto změny mohou vést ke kolísání výše příspěvku, což může přinést snahu o různé formy lobbingu k prosazení změn ve prospěch různých zainteresovaných stran. To znamená, že může dojít k rostoucí politizaci financování médií veřejné služby a k oslabení jejich nezávislosti. Podle Joux (2026) byl však systém financování křehký již od roku 2008, kdy došlo ke zrušení reklamy na France Télévisions.

Zatímco rozpočet je médiu veřejné služby přidělován každoročně prostřednictvím Zákona o financích, jeho poslání je stanoveno v Audiovizuálním zákoně na dobu neurčitou a lze jej změnit pouze novelizací zákona (Zákon o financích, 2025). O rozpočtu médií veřejné služby se procedurálně hlasuje v rámci Zákona o financích (2025), a to po parlamentních debatách a slyšeních s prezidenty vysílacích kanálů, na kterých se probírá plnění jejich Smlouvy o cílech.

Existuje také ochranné opatření, které zajišťuje, že peníze přidělené médiím veřejné služby jsou přiměřené zadaným úkolům – při vyjednávání nové víceleté smlouvy mezi státem a médiem vydávají *Francouzský regulační úřad pro audiovizuální sektor (ARCOM)*, francouzské *Národní shromáždění* a francouzský *Senát* svá stanoviska k obsahu této smlouvy. Tato stanoviska se zaměřují na relevanci strategických cílů stanovených pro médium veřejné služby a také na soulad cílů s financemi přidělenými na jejich dosažení (Zákon o financích, 2025).

Pro rok 2025 bylo France Télévisions přiděleno více než 76 miliard EUR. Rozpočet na rok 2025 nicméně zahrnoval výrazné škrtky, což podle analytiků zpochybňuje nezávislost médií veřejné služby na vládním vlivu a jejich autonomii (Ouakrat & Bienvenu, 2025). Jelikož jsou média veřejné služby financována z částky odvozené z výnosů z DPH, tyto prostředky nespádají do působnosti meziroční rozpočtové regulace. Částku je však možné upravit, pokud to schválí francouzský parlament (Zákon o financích, 2025).

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Za hlavní silné stránky současného systému může být podle Jeanne-Perrier (2026) považována jasnost, kterou médiím veřejné služby systém poskytuje. Přispívá k tomu programově orientovaný rozpočet, který má následující cíle: jasnost ve veřejné politice; transparentnost rozpočtových dokumentů; kulturu orientovanou na výsledky, zaměřenou na efektivnější vynakládání prostředků a zlepšování účinnosti veřejné politiky; a nový přístup k řízení zaměřený na programové manažery. Expert Joux (2026) za silnou stránku považuje financování z rozpočtové položky oddělené od státního rozpočtu.

Nicméně předvídatelnost a nezávislost systému může být potenciálně narušena vzhledem k tomu, že financování vysílání zajišťuje stát prostřednictvím roční státní dotace vázané na procentní podíl z DPH. Ta tak může podléhat rozpočtovým nejistotám a být prostředkem politických mocenských bojů (Jeanne-Perrier, 2026; Joux, 2026).

Naopak za hlavní slabinu a riziko současného systému označuje expertka (Jeanne-Perrier, 2026) jeho finanční nestabilitu. Média veřejné služby ji pocítila nedávno, když se 20. ledna 2026 dozvěděla o pozměňovacím návrhu k návrhu Zákona o financích na rok 2026, který má dále snížit jejich rozpočet. Ke škrtům dochází na pozadí napjaté situace kolem vyšetřování fungování a financování vysílání speciálně vzniklou komisí (viz Reporters without Borders, 2026).

3. Vývoj systému financování

Ke změně ve financování francouzských médií veřejné služby došlo na konci roku 2024, kdy nový zákon (Zákon Organique, 2024) z prosince 2024 – který odrážel snahy prezidenta Emmanuela Macrona o reformu médií veřejné služby – změnil jejich financování z původního poplatku hrazeného veřejností na státní financování založené na podílu z DPH (Ouakrat & Bienvenu, 2025). Proces změn trval dva roky (Jeanne-Perrier, 2026). Ztráta státních příjmů vyplývající z přidělení části daně z přidané hodnoty audiovizuálním médiím veřejné služby byla kompenzována zavedením dodatečné daně ke spotřební dani z tabáku (Zákon o financích, 2025).

Podle Joux (2026) byla hlavním důvodem ke zrušení poplatku prostá politická snaha prezidenta Macrona o snížení daní Francouzům, sekundárně pak z technologických důvodů – tedy aby za média veřejné služby platili všichni, nejen majitelé televizí.

Ke změně způsobu financování došlo „po ústupcích pravicové opozici a navzdory protestům levicové opozice“ (Ouakrat & Bienvenu, 2025, p. 35). Veřejná debata o změnách probíhala spíše v odborných kruzích (Joux, 2026) a nebyla příliš vyhrocená, i když panovaly obavy ohledně jediného zdroje financování (Jeanne-Perrier, 2026) a související budoucí finanční závislosti médií veřejné služby (Ouakrat & Bienvenu, 2025). Analytici předpokládají, že přímá účast státu na financování těchto médií může zvýšit potenciál politického vlivu, ohrozit autonomii médií veřejné služby, či kvalitu a rozmanitost programů (Joux, 2026; Jeanne-Perrier, 2026; Ouakrat & Bienvenu, 2025).

S nedostatečným financováním se však francouzská média veřejné služby potýkají už od zrušení reklamy v roce 2008 a následného odporu prezidenta Nicolase Sarkozyho proti zvýšení poplatku, aby se ztráty kompenzovaly (Joux, 2026). Podle experta byl tento krok jedním z největších překvapení v oblasti financování médií veřejné služby, Sarkozy nicméně později své rozhodnutí přehodnotil a reklamu zrušil pouze v hlavním vysílacím čase (Joux, 2026).

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Stávající model financování francouzských médií veřejné služby není příliš stabilní – Jeanne-Perrier (2026) by doporučila financování médií veřejné služby postavit na diverzifikovaných zdrojích: kombinaci podílu z DPH, reklamy a státní podpory. K tomu by ale bylo potřeba jasné politické rozhodnutí, ve Francii však nastává období nejistoty: příští prezidentské volby se budou konat v roce 2027 a v závislosti na jejich výsledku lze očekávat další změny.

Joux (2026) dodává, že stávající model financování médií veřejné služby je i ve Francii ambivalentní: negativní, když se mluví o tom, že by za vysílání měli platit Francouzi (daň), ale je obhajováno a podporováno, když se zaměříme na zachování kulturní rozmanitosti (financování filmů, francouzských dokumentů) a kvalitních informací. V současné době však probíhá debata právě o této „kvalitě“ a zejména o neutralitě a nestrannosti redakcí.

Slovensko

1. Popis systému financování

Slovenské médium veřejné služby, Slovenská televízia a rozhlas (STVR), je od července 2023 financováno z nárokovatelného příspěvku ze státního rozpočtu, který je odvozen od makroekonomického ukazatele. Podle aktuální právní úpravy STVR každoročně náleží příspěvek ve výši nejméně 0,12 % hrubého domácího produktu za kalendářní rok, který o dva roky předchází roku, na nějž se prostředky poskytují (Zákon o Slovenskej televízii a rozhlase, 2024). Pokud by podle tohoto výpočtu došlo k meziročnímu poklesu, zákon stanoví, že STVR obdrží nejméně částku odpovídající příspěvku za předchozí rok. V praxi však STVR získává právě 0,12 % HDP; přestože zákon používá formulaci „nejméně“, tento podíl není navyšován.

2. Silné a slabé stránky stávajícího systému financování

Za silnou stránku stávajícího modelu lze považovat jeho jednoduchost, neboť odpadá administrativně náročný výběr poplatků i s ním spojené náklady a spory. Lze jej rovněž považovat za předvídatelnější než systém založený na každoroční diskreční dotaci ze státního rozpočtu, jelikož financování je určeno zákonným vzorcem a má charakter nárokové platby. Zákon navíc obsahuje pojistku proti meziročnímu poklesu příspěvku: pokud by podle stanoveného výpočtu došlo k jeho snížení, STVR má nárok alespoň na částku odpovídající příspěvku z předchozího roku. Navázání na HDP zároveň vytváří vazbu mezi celkovým ekonomickým výkonem země a objemem prostředků určených na poskytování veřejné služby.

Současně však model vykazuje významné slabiny. Klíčovým rizikem je jeho politická zranitelnost. Samotný parametr, tedy procento z HDP, lze změnit běžnou legislativní cestou, což se stalo při rychlém snížení z 0,17 % na 0,12 % v prosinci 2023, méně než tři měsíce po parlamentních volbách. Stabilita financování tak není dána pouze technickou konstrukcí vzorce, ale především politickou vůlí jej dlouhodobě respektovat. Formulace „nejméně“ zároveň vytváří prostor pro politické podmiňování navýšení příspěvku nad stanovené minimum, neboť rozhodnutí o částce převyšující zákonnou hranici zůstává v rukou vlády a parlamentu. Tím vzniká potenciální nástroj politického vlivu na médium veřejné služby. Financování ze státního rozpočtu obecně může posilovat vnímanou závislost na aktuální vládní většině a zvyšovat riziko politických tlaků.

3. Vývoj systému financování

Před červencem 2023 bylo financování založeno zejména na poplatcích hrazených domácnostmi a právníckými osobami, které byly doplňovány státním transferem a příjmy z reklamy a vlastní činnosti. Povinnost platit poplatek se vztahovala na každou domácnost

evidovanou v evidenci odběratelů elektřiny; dodavatelé elektřiny poskytovali součinnost a údaje o plátcích, samotný výběr však zajišťovala přímo Rozhlas a televize Slovenska (RTVS), tehdejší médium veřejné služby. Výše poplatku činila od roku 2003 do jeho zrušení 4,64 eura měsíčně (cca 113 Kč) a nebyla až do změny systému ke konci června 2023 valorizována. Tento model se postupně stával stále méně funkčním v důsledku kombinace inflace, dlouhodobého nezvyšování poplatku (během dvaceti let nebyl zvýšen ani jednou) a postupného osvobozování širokých skupin obyvatelstva od povinnosti jej platit (po roce 2019 došlo k rozšíření okruhu osob osvobozených od poplatku o pobíratele starobních důchodů a dávek v hmotné nouzi). S tím rostla závislost na státní dotaci poskytované prostřednictvím tzv. smlouvy se státem, pravidelně uzavírané mezi generálním ředitelem RTVS a ministrem kultury. Tato smlouva zahrnovala jak kompenzaci výpadku příjmů z poplatků, tak financování vybraných úkolů ve veřejném zájmu, uskutečnění investičních projektů a zabezpečení vysílání do zahraničí. Ačkoli byl smluvně stanoven víceletý rámec minimálního příspěvku, v praxi se v průběhu kalendářního roku uzavíraly opakované dodatky a částky se podle potřeby navyšovaly. Tato praxe zároveň oslabovala význam víceletého rámce a vytvářela prostor pro neformální vyjednávání o dodatečných prostředcích mezi vedením RTVS a ministerstvem kultury. Pro ilustraci, v roce 2022 tvořily poplatky přibližně 54 % příjmů RTVS, státní transfery zhruba 36 % a zbývající část pocházela z reklamy a vlastní činnosti.

Ačkoli byl tento model v praxi dlouhodobě problematický, proces jeho změny nelze hodnotit pozitivně. Systém financování založený na poplatcích byl zrušen v prosinci 2022 s účinností od 1. července 2023. K návrhu a následnému schválení této změny došlo náhle, v řádu dnů, bez širší odborné či veřejné diskuse a bez toho, aby byla v době zrušení poplatků projednána a dohodnuta adekvátní náhrada. Ke zrušení poplatků došlo v kontextu politických vyjednávání po vyslovení nedůvěry vládě na konci roku 2022, přičemž načasování kroku naznačuje i možnou snahu oslovit voliče v období před blížícími se předčasnými volbami. Takto rychlé zrušení poplatků bylo možné pouze proto, že příslušné ustanovení bylo narychlo přidáno k věcně nesouvisejícímu zákonu (zákon o dani z osobité stavby). Změna překvapila nejen vedení RTVS, ale i její kontrolní orgán, Radu RTVS; zachování poplatků přitom po celou dobu prosazovalo i ministerstvo kultury. Autoři návrhu změnu zdůvodnili tím, že výběr poplatků je „nespravedlivý a neetický, protože zavazuje občany přispívat na veřejnoprávní média bez ohledu na to, zda jejich služby využívají“ (Kollárová, 2023). Nejasné však zůstává, v čem financování ze státního rozpočtu tento kritizovaný nedostatek nahrazuje, jelikož do státního rozpočtu přispívají všichni občané.

V první polovině roku 2023 byl následně vytvořen nový mechanismus, podle něhož od 1. července 2023 náležel RTVS nárokovatelný příspěvek ve výši 0,17 % hrubého domácího produktu. Zvažovalo se také zakotvení tohoto modelu přímo v ústavě, tyto návrhy však nezískaly dostatečnou politickou podporu. Na konci září 2023 se konaly parlamentní volby, které vyhrála strana Smer-SD. Již v prosinci 2023 prosadila změnu zákona a snížení nárokového příspěvku z 0,17 % HDP na současných 0,12 % HDP v rámci souboru konsolidačních opatření zaměřených na zlepšení stavu veřejných financí. Následně byla k 1. červenci 2024 RTVS zrušena a nahrazena novou organizací, Slovenskou televizí

a rozhlasem (STVR). Tento krok vedl k zániku mandátu tehdejšího generálního ředitele i členů kontrolního orgánu a k novému obsazení těchto pozic v rámci vzniklé instituce.

Praktické dopady těchto změn nelze hodnotit pozitivně. Původně stanovená výše nárokového příspěvku v praxi vydržela pouze šest měsíců, přičemž již méně než tři měsíce po parlamentních volbách došlo k jejímu snížení téměř o třetinu. Tento vývoj ukazuje na nízkou stabilitu a předvídatelnost nového systému financování a zároveň naznačuje jeho omezenou odolnost vůči politickým tlakům.

4. Doporučení a přenositelnost modelu

Pokud jde o možná zlepšení současného modelu, za klíčové lze považovat především posílení jeho stability a institucionálních pojištěk proti politickým zásahům. Samotná konstrukce financování navázaného na podíl z hrubého domácího produktu může být relativně předvídatelná, pokud je tento parametr dlouhodobě stabilní. Dosavadní zkušenost však ukazuje, že jej lze snadno změnit běžnou legislativní cestou, což oslabuje předvídatelnost a stabilitu systému, stejně jako jeho adekvátnost a odolnost vůči politickým tlakům. Adekvátnost financování obecně závisí na politickém rozhodnutí o výši podílu z HDP a na ochotě reagovat na strukturální náklady spojené s poskytováním veřejné služby. Z hlediska politické nezávislosti je tento model citlivější na změny vládní většiny, pokud není doplněn silnými institucionálními pojištěkami. Jedním z možných zlepšení by proto bylo posílení ochrany tohoto mechanismu, například prostřednictvím zavedení podmínky kvalifikované většiny v parlamentu pro změnu příslušných ustanovení.

Pokud jde o přenositelnost tohoto modelu do jiného prostředí, slovenská zkušenost ukazuje, že samotná existence formulového mechanismu nezaručuje dlouhodobou stabilitu ani nezávislost, pokud není doprovázena silnou politickou kulturou a institucionálními pojištěkami. Tento model lze doporučit pouze tehdy, pokud existuje vysoká pravděpodobnost stability politického prostředí, respektu k nezávislosti médií veřejné služby a ochoty zajistit jejich adekvátní financování. Současně je vhodné, aby byl mechanismus financování založený na podílu z HDP chráněn právní úpravou, kterou aktuální vládní většina nemůže jednoduše změnit. Toho lze dosáhnout například požadavkem kvalifikované většiny v parlamentu nebo souhlasem obou komor parlamentu v případě dvoukomorového systému.

Literatura

- Apa, E., & Foca, E. (2022). *Transposition of the revised AVMSD*. European Audiovisual Observatory. https://merlin.obs.coe.int/article/9387?utm_source=chatgpt.com
- Berti, C. (2026). *Expertní konzultace*.
- BBC. (2019). *Age-related tv license policy*.
<https://downloads.bbc.co.uk/aboutthebbc/reports/consultation/age/decision-document.pdf>
- BBC. (2026). *How much is the BBC licence fee and how could it change?*
<https://www.bbc.com/news/articles/cz9k27yy839o>
- Belga News Agency. (2025). *Flemish public broadcaster to gain greater leeway for digital advertising revenue*. <https://www.belganewsagency.eu/flemish-public-broadcaster-to-gain-greater-leeway-for-digital-advertising-revenue>
- Beitragsservice. (2025). *Jahresbericht 2024*.
<https://presse.rundfunkbeitrag.de/documents/jahresbericht-2024-449265>
- Beitragsservice. (2026). *Informationen für Bürgerinnen und Bürger*.
<https://www.rundfunkbeitrag.de/buergerinnen-und-buerger/informationen>
- Bleyer-Simon, K., Polyák, G., & Urbán, Á. (2025). Monitoring media pluralism in the European Union: results of the MPM2025. Country report: Hungary. *Research Project Report*. Centre for Media Pluralism and Media Freedom.
<https://hdl.handle.net/1814/92894>
- Born, G., & Lewis, J. (Eds.). (2025). *Public service media: Funding and governance options—An international comparison to inform BBC Charter review 2027*. The British Academy.
https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/6012/Public_Service_Media_Policy_Briefs.pdf
- Cádima, F. et al. (2024). Monitoring media pluralism in the digital era : application of the Media Pluralism Monitor in the European member states and in candidate countries in 2023. Country report : Portugal. *Research Report*. European University Institute, Centre for Media Pluralism and Media Freedom. <https://hdl.handle.net/1814/77013>
- Communications Act*. (2003). Communications Act 2003.
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/21/contents>
- Costa e Silva, E.; Díaz-González, M.-J. (2020). Public broadcasters in Portugal and Spain under austerity policies. *Journalism Research News*.
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1748048520915669>
- Česká televize. (2025). *Memorandum o způsobu naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání v období let 2026–2030*. https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/api/media/documents/Memorandum_fin%C3%A1ln%C3%AD_n%C3%A1vrh_schv%C3%A1len%3%BD_Radou_%C4%8CT_dne_17.9.2025_a_podepsan%C3%BD_30.9.2025.pdf
- Česká televize. (2026). *Česká televize je poosmé v řadě nejsledovanější televizní skupinou*.
<https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/pro-media/ceska-televize-je-poosme-v-rade-nejsledovanejsi-televizni-skupinou/>

- Český rozhlas. (2026). *Ředitelé ČT a ČRo: Propouštěli bychom a rušili programy. Nastal by kolaps médií veřejné služby*. https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/reditele-ct-a-cro-propousteli-bychom-a-rusili-programy-nastal-kolaps-medii_2603242152_aha
- Český rozhlas. (2025). *Memorandum o způsobu naplňování veřejné služby v rozhlasovém vysílání na období let 2025–2030*. https://rada.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/3391ea3621cf9242db3a17c8d4d467f1_0.pdf
- Danmarks Radio. (2021). *Hvor bliver min licensregning af?* <https://www.dr.dk/om-dr/licens/hvor-bliver-min-licensregning-af>
- Danmarks Radio. (2016). *Licens er noget, vi giver til hinanden*. <https://www.dr.dk/om-dr/licens/licens-er-noget-vi-giver-til-hinanden>
- Dánská agentura pro digitální správu. (2018). *The abolition of the media licence contributes to digital-ready legislation*. <https://en.digst.dk/digital-transformation/digital-ready-legislation/guidances-and-tools/examples-of-digital-ready-legislation/example-6/>
- Department for Culture, Media & Sport. (2025). *Britain's Story: The Next Chapter - BBC Royal Charter Review, Green Paper and public consultation*. <https://www.gov.uk/government/consultations/britains-story-the-next-chapter-the-bbc-royal-charter-review-green-paper-and-public-consultation/britains-story-the-next-chapter-bbc-royal-charter-review-green-paper-and-public-consultation>
- Department for Culture, Media & Sport. (2025). *Review of the BBC Royal Charter 2025 to 2027 – Terms of reference*. <https://www.gov.uk/government/publications/review-of-the-bbc-royal-charter-2025-to-2027-terms-of-reference/review-of-the-bbc-royal-charter-2025-to-2027-terms-of-reference>
- Dohoda o vymezení činnosti DR*. (2018). Dohoda o vymezení činnosti Danmarks Radio a zrušení mediální licence ze dne 16. března 2018. <https://regeringen.dk/media/odebcein/ny-aftale-om-fokusering-af-dr-og-afskaffelse-af-medielicensen.pdf>
- Doporučení k boji proti nenávislným projevům*. (2022). Recommendation CM/Rec(2022)16 of the Committee of Ministers to member States on combating hate speech. [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%220900001680a67955%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%220900001680a67955%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]})
- Doporučení k financování vysílání veřejné služby*. (2009). Recommendation 1878 (2009) of Parliamentary Assembly on funding of public service broadcasting. <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17763&lang=en>
- Doporučení k pluralitě médií a transparentnosti vlastnictví médií*. (2018). Recommendation CM/Rec(2018)1 of the Committee of Ministers to member States on media pluralism and transparency of media ownership. <https://search.coe.int/cm/#%7B%22CoEIdentifier%22:%5B%220900001680790e13%22%5D,%22sort%22:%5B%22CoEValidationDate%20Descending%22%5D%7D>
- Doporučení k podpoře příznivého prostředí pro kvalitní žurnalistiku v digitální době*. (2022). Recommendation CM/Rec(2022)4 of the Committee of Ministers to member States on promoting a favourable environment for quality journalism in the digital age. <https://search.coe.int/cm/#%7B%22CoEIdentifier%22:%5B%220900001680a5ddd0%22%5D,%22sort%22:%5B%22CoEValidationDate%20Descending%22%5D%7D>

- Doporučení k vysílání veřejné služby.* (2004). Parliamentary Assembly Recommendation 1641 (2004) on public service broadcasting. <https://search.coe.int/cm?i=09000016805dbe6f>
- Dorries, H. N. (2022). *Final determination of the 2022 Licence Fee Settlement.* https://assets.publishing.service.gov.uk/media/61eaeae48fa8f505893f1df4/BBC_2022_Financial_settlement.pdf
- Dragomir, M. (2025). *State Media Monitor Global Dataset 2025.* Media and Journalism Research Center (MJRC). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17219015>
- Enel. (n.d.). *TV licence on your bill.* Enel. <https://www.enel.it/en-us/blog/guide/canone-rai>
- European Audiovisual Observatory. (2025). *Governance and funding of public service media.* Council of Europe. <https://rm.coe.int/psm-tables-april-2025/1680b5436b>
- European Broadcasting Union. (2026). *Funding of public service media.* <https://www.ebu.ch/publications/research/membersonly/report/funding-of-public-service-media>
- European Broadcasting Union. (2025, February). *Licence fee: Where? How? What's new? Public version.* <https://www.ebu.ch/publications/research/membersonly/report/licence-fee>
- Evropský akt o svobodě médií.* (2024). Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (Evropský akt o svobodě médií). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401083
- Estonský zákon o veřejnoprávním vysílání.* (Eesti Rahvusringhäälingu seadus). (2007). <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/507112024004/consolide>
- Faustino, P. (2026). *Expertní konzultace.*
- House of Commons. (2025). *TV licence fee statistics.* <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8101/>
- Herzog, C., & Karppinen, K. (2014). Policy streams and public service media funding reforms in Germany and Finland. *European Journal of Communication*, 29(4), 416–432.
- Horowitz, M., & Nieminen, H. (2025). Finland's Yle: The strengths and challenges of a media tax. In G. Born & J. Lewis (Eds.), *Public service media: Funding and governance options—An international comparison to inform BBC Charter review 2027* (pp. 29–32). The British Academy. https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/6012/Public_Service_Media_Policy_Briefs.pdf
- Horowitz, M. A. (2026). *Expertní konzultace.*
- House of Commons. Digital, Culture, Media and Sport Committee. (2021). *The future of public service broadcasting: Sixth report of session 2019–21 (HC 156).* UK Parliament. <https://committees.parliament.uk/publications/5243/documents/52552/default/>
- Hrvatín, S. B.; Petković, B. (2021). *Media Systems and Media Policy in Slovenia.* Ljubljana: Peace Institute. <https://mediaobservatory.net/publications/media-systems-and-media-policy-slovenia>
- International Federation of Journalists. (2018, March 19). *Denmark plans to cut 20% of funding for public service media.* <https://www.ifj.org/media->

[centre/news/detail/category/public-service-broadcasting/article/denmark-plans-to-cut-20-of-funding-for-public-service-media](https://www.centre-for-media-pluralism.org/news/detail/category/public-service-broadcasting/article/denmark-plans-to-cut-20-of-funding-for-public-service-media)

- Jeanne-Perrier, V. (2026). *Expertní konzultace*.
- Jõesaar, A. (2025). Monitoring media pluralism in the European Union: results of the MPM2025. Country report: Estonia. *Research Project Report*. Centre for Media Pluralism and Media Freedom. <https://hdl.handle.net/1814/92889>
- Joux, A. (2026). *Expertní konzultace*.
- Karppinen, K. E., & Ala-Fossi, M. (2017). Finland: Maintaining the fragile consensus. In C. Herzog, H. Hilker, L. Novy, & O. Torun (Eds.), *Transparency and Funding of Public Service Media: Die deutsche Debatte im internationalen Kontext* (pp. 107–117). Springer-Verlag. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-17997-7>
- Kaun, A., & Biendara, M. M. (2026). *What is the state of public service media in Sweden?* Friedrich-Ebert-Stiftung e.V. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:2038615/FULLTEXT02.pdf>
- Kollárová, Z. (2023). *Koncesionárske poplatky za RTVS od júla končia, náklady zaplatí štát*. Denník N. <https://e.dennikn.sk/3244454/koncesionarske-poplatky-za-rtvs-od-jula-koncia-naklady-zaplatai-stat/>
- Kommission zur Ermittlung des Finanzbedarfs der Rundfunkanstalten. (n.d.). *Zur Arbeit der Kommission*. <https://kef-online.de/kommission/zur-arbeit-der-kommission>
- Köuts-Klemm, R. (2026). *Expertní konzultace*.
- Kovács, I., Polyák, G., & Urbán, Á. (2021). Media Landscape after a Long Storm. The Hungarian media politics since 2010. *Mérték Media Monitor*. <https://mertek.eu/wp-content/uploads/2021/12/MertekFuzetek25.pdf>
- Lassen, J. M. (2025). Funding, de-politicisation and regulation on digital terms: lessons learned from Danish public service media. In *Public Service Media. Funding and governance options*. The British Academy. <https://www.thebritishacademy.ac.uk/publications/future-of-public-service-media/>
- Lassen, J. M. (2026). *Expertní konzultace*.
- Mapping Media Freedom. (2018). *Cuts to funding threaten the future of Denmark's public service journalism*. <https://www.mappingmediafreedom.org/2018/07/27/cuts-to-funding-threaten-the-future-of-denmarks-public-service-journalism/>
- Mediaguru. (2026). *Koalice v úterý navrhne zrušení poplatků ČT a ČRo pro seniory či firmy*. <https://www.mediaguru.cz/koalice-v-utery-navrhne-zruseni-poplatku-ct-a-cro-pro-seniory-ci-firmy>
- Mediální dohoda. (2023). *Mediaaftale for 2023–2026: Samling om frie medier og stærkt dansk indhold*. https://kum.dk/fileadmin/_kum/1_Nyheder_og_presse/2023/Mediaaftale_for_2023-2026_Samling_om_frie_medier_og_staerkt_dansk_indhold_-_TG.pdf
- Michalis, M. (2026). *Expertní konzultace*.
- Milosavljević, M. (2023). Public Service Media in Slovenia: Crisis, Depoliticisation and Governance Reform. *Journal of Digital Media & Policy*, 14(2), 215–232. https://doi.org/10.1386/jdmp_00095_1
- Milosavljević, M. (2026). *Expertní konzultace*.

- Ministerstvo kultury České republiky. (n. d.). *Směrnice o audiovizuálních mediálních službách*. <https://mk.gov.cz/smernice-o-audiovizualnich-medialnich-sluzbach-cs-492>
- Norský zákon o rozhlasovém a televizním vysílání. (2023). Zákon o vysílání a audiovizuálních mediálních službách. <https://lovdata.no/dokument/NLE/lov/1992-12-04-127>
- Olsen, R. (2026). *Expertní konzultace*.
- Ouakrat, A., & Bienvenu, G. (2025). Monitoring media pluralism in the European Union: results of the MPM2025. Country report: France. *Research Project Report*. Centre for Media Pluralism and Media Freedom. <https://hdl.handle.net/1814/92891>
- Österlund-Karinkanta, M. (2016, June 16). *Skatt i stedet for TV-lisens: Erfaringer fra Finland*. Vox Publica. <http://voxpública.no/2016/06/skatt-istedenfor-tv-lisens-erfaringer-fra-finland/>
- Protokol o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech*. (2008). Protokol (č. 29) o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008M/PRO/29>
- Public Media Alliance (2016). *Changes to Italian TV license measure 'better than expected'*. Public Media Alliance. <https://www.publicmediaalliance.org/changes-italian-tv-license-measure-better-expected/>
- Public Media Alliance (2023). *Pressure on Rai continues with licence fee cut*. Public Media Alliance. <https://www.publicmediaalliance.org/licence-fee-cut-no-end-to-turmoil-for-rai/>
- Public Media Alliance. (2024, August 5). *New funding structure and some added certainty for RTÉ*. Public Media Alliance. <https://www.publicmediaalliance.org/a-new-funding-structure-and-some-added-certainty-for-rte/>
- Public Media Alliance. (2024). *Germany: Reforms adopted but funding frozen*. Public Media Alliance. <https://www.publicmediaalliance.org/germany-zdf-ard-reforms-adopted-but-funding-frozen/>
- Rádio e Televisão de Portugal. (2025). *Relatório e Contas 2024*. <https://cdn-images.rtp.pt/mcm/pdf/3f4/3f4b5cb0f73811bee5d977b4f601fbce1.pdf>
- Rádio e Televisão de Portugal. (2025). *Relatório de Avaliação Anual PPR 2025*. https://media.rtp.pt/empresa/wp-content/uploads/sites/31/2025/03/Relatorio_Avaliacao_Anual_PPR_Fev_2025_compressed.pdf
- Radiotelevizija Slovenija. (2025). *Letno poročilo 2024*. https://www.rtv slo.si/files/letna_porocila/2024/letno_porocilo_2024.pdf
- Radiotelevizija Slovenija. (2026). *Letno poročilo 2025*. https://www.rtv slo.si/files/letna_porocila/2025/letno_porocilo_2025.pdf
- RAI. (2023). *Corporate reputation. Presentazione dei risultati 2023*. Rai.it. https://www.rai.it/dl/doc/1718202100120_Corporate_Reputation_2023.pdf
- Reporters without Borders. 2026. *At France's National Assembly, RSF insists on urgent need to protect public service media*. <https://rsf.org/en/france-s-national-assembly-rsf-insists-urgent-need-protect-public-service-media>
- Rodríguez Castro, M. (2026). *Expertní konzultace*.
- Rožánek, F. (2026). *Vládní návrh na zrušení části poplatků by ČT a rozhlas připravil o třetinu příjmů*. Lupa.cz. <https://www.lupa.cz/aktuality/vladni-navrh-na-zruseni-casti-poplatku-by-ct-a-rozhlas-pripravil-o-tretinu-prijmu/>

- Sdělení Komise*. (2009). Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52009XC1027\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52009XC1027(01))
- Sdělení Komise*. (2001). Sdělení komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:l26099&frontOfficeSuffix=%2F>
- Sehl, A. (2024). Funding of Public Service Media in Germany. *The Political Quarterly*, 95: 78–85. <https://doi.org/10.1111/1467-923X.13370>
- Schiffrin, A., Kostic, B., Nenadic, I., Haas, J., Helberger, N., & van Drunen, M. (2025). *Safeguarding media freedom in the age of big tech platforms and AI*. Organization for Security and Co-operation in Europe. <https://rfom.osce.org/representative-on-freedom-of-media/598525>
- Schrøder, K. C., Blach-Ørsten, M., & Eberholst, M. K. (2021). *Denmark*. In N. Newman, R. Fletcher, A. Schulz, S. Andi, C. T. Robertson, & R. K. Nielsen (Eds.), *Digital News Report 2021*. Reuters Institute for the Study of Journalism. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2021/denmark>
- Sjøvaag, H. (2025). Public service media in Norway. In *Public service media: funding and governance options*. The British Academy.
- Směrnice o audiovizuálních mediálních službách*. (2018). Směrnice (EU) 2018/1808 Evropského parlamentu a Rady ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018L1808>
- Směrnice o audiovizuálních mediálních službách*. (2010). Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0013>
- Sousa, H. (2026). *Expertní konzultace*.
- Královská charta. (2016). Royal Charter for the continuance of the British Broadcasting Corporation. https://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/2016/charter.pdf
- Rámcová dohoda. (2016). BBC Framework Agreement. <https://www.gov.uk/government/publications/bbc-charter-and-framework-agreement/bbc-framework-agreement>
- Speck, D. (2026). *Expertní konzultace*.
- STEM/MARK, MEDIAN, & Nielsen. (2026). *Radioprojekt 2025: Výsledky za období 1. 7. 2025 – 31. 12. 2025* [Tisková zpráva]. https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2026/02/RP_Tiskova_zprava_4kv_2025_v3.pdf
- Štětka, V. (2025). Czech Republic. In N. Newman, A. R. Arguedas, C. T. Robertson, R. K. Nielsen, & R. Fletcher (Eds.), *Digital news report 2025*. Reuters Institute for the Study of Journalism. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2025/czech-republic>

- The Communications (Television Licensing) Regulations*. (2004). The Communications (Television Licensing) Regulations 2004. <https://www.legislation.gov.uk/uksi/2004/692/contents>
- Trappel, J., & Tomaz, T. (2025). Learning from German-speaking Europe: Governance and future funding. In G. Born & J. Lewis (Eds.), *Public service media: Funding and governance options—An international comparison to inform BBC Charter review 2027* (pp. 18–23). The British Academy. https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/6012/Public_Service_Media_Policy_Briefs.pdf
- UNESCO. (2008). *Media development indicators: A framework for assessing media development*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000163102>
- Urbán, Á. (2026). *Expertní konzultace*.
- Urbániková, M. (2022). *Prečo je financovanie RTVS zo štátneho rozpočtu zlý nápad*. Denník N. <https://dennikn.sk/3165592/preco-je-financovanie-rtvs-zo-statneho-rozpocetu-zly-napad/>
- Urbániková, M. (2025). *Monitoring media pluralism in the European Union: Results of the MPM2025. Country report: Slovakia*. European University Institute, Centre for Media Pluralism and Media Freedom. <https://cadmus.eui.eu/bitstreams/efd53c90-b51a-4712-9b4f-6c60c895e576/download>
- Urbániková, M. (2026). Setting the stage: Public service media and its mission in the remaking. In M.
- Urbániková, K., Smejkal, I., Jansová, & L. Waschková Císařová (Eds.), *Reimagining public service media: Navigating change and exploring public consensus in the Czech Republic* (pp. 1–30). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003636625-1>
- Vigevani et al. (2025). Monitoring media pluralism in the European Union, results of the MPM2025 – Country Report: Italy, pp. 35–36, <https://cadmus.eui.eu/entities/publication/62002fd7-e2db-49ff-81cf-1280d19b5c8d>
- Vilím, P., Prokop, D., & Šoltés, M. (2024). *Chytřejší zdanění zaměstnanců: Návrh reformy*. PAQ Research. https://www.paqresearch.cz/content/files/2024/11/PAQ_Zamestnanci_Daneni_Reforma-3.pdf
- Vláda České republiky. (2026). *Programové prohlášení vlády*. <https://vlada.gov.cz/cz/vlada/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-224629/>
- VLV. (2024). *VLV report into BBC funding*. <https://vlv.org.uk/wp-content/uploads/VLV-Report-into-BBC-public-funding-Revised-November-2024.pdf>
- Vojtěchovská, M. (2025a). *Český rozhlas už pociťuje výrazný pokles příjmů z reklamy*. Mediaguru.cz. <https://www.mediaguru.cz/cesky-rozhlas-uz-pocituje-vyrazny-pokles-prijmu-z-reklamy>
- Vojtěchovská, M. (2025b). *ČT a ČRo přijdou o reklamu v digitálu, zásadně se omezí reklama na ČRo*. Mediaguru.cz. <https://www.mediaguru.cz/ct-a-cro-prijdou-o-reklamu-v-digitalu-zasadne-se-omezi-reklama-na-cro>
- Yle. (2025). *Finances*. <https://yle.fi/aihe/about-yle/finances>

- Yle. (2025). *Yle's result in 2024 was better than budgeted as a result of cost-cutting measures from 2025*. <https://yle.fi/aihe/a/20-10008434>
- Zákon č. 119/2025. (2025). Zákon č. 119/2025, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2025-119>
- Zákon č. 1548/2018. (2018). Zákon č. 1548/2018. Zákon, kterým se mění zákon o rozhlasové a televizní činnosti, zákon o dani z příjmu fyzických osob, zákon o sociálním důchodu a různé další zákony. <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1548>
- Zákon č. CLXXXV. (2010). *Zákon CLXXXV o mediálních službách a masové komunikaci*. <https://njt.hu/jogszabaly/2010-185-00-00>
- Zákon, kterým se mění zákon o Státním televizním a rozhlasovém fondu. (2012). Zákon č. 475/2012, kterým se mění zákon o Státním televizním a rozhlasovém fondu. <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saadokokoelma/2012/475?language=fin>
- Zákon Léotard. (1986). Zákon č. 86-1067 z 30. září 1986 o svobodě komunikace (Loi Léotard). <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006068930/>
- Zákon o České televizi. (1991). 483/1991 Sb. Zákon o České televizi. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-483>
- Zákon o Českém rozhlasu. (1991). 484/1991 Sb. Zákon o Českém rozhlasu. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-484>
- Zákon o financích. (2025). Zákon č. 2025-127 ze 14. října 2025 o financích. <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000051168007/>
- Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání. (1998). Zákon č. 744/1998 o provozování rozhlasového a televizního vysílání. <https://www.finlex.fi/api/media/statute-foreign-language-translation/688750/mainPdf/main.pdf?timestamp=1998-10-08T21%3A00%3A00.000Z>
- Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání. (2001). 231/2001 Sb. Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-231>
- Zákon o Rozhlase a televízii Slovenska. (2010). Zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska. <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/532/?ucinnost=29.06.2022>
- Zákon o rozhlase a televizi Slovinska. (2005). Zákon ZRTVS-1 o rozhlase a televizi Slovinsko. <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO4461>
- Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání. (2010). Zákon č. 477/2010 o rozhlasovém a televizním vysílání. https://slks.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/medier/radio_og_tv/Engelsk_side/Pro-mulgation_of_the_Radio_and_Television_Broadcasting_Act_2010.pdf
- Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích. (2005). Zákon č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-348>
- Zákon o Slovenskej televízii a rozhlase. (2024). Zákon č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlase. <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2024/157/>

- Zákon o Státním televizním a rozhlasovém fondu.* (1998). Zákon č. 745/1998 o Státním televizním a rozhlasovém fondu.
<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1998/745?language=swe>
- Zákon o televizním a rozhlasovém poplatku.* (2012). Zákon č. 484/2012 o rozhlasovém a televizním poplatku. <https://www.finlex.fi/en/legislation/2012/484?language=fin>
- Zákon Organique.* (2001). Zákon č. 2001-692 z 1. srpna 2001, který se váže na finanční zákony (Loi Organique).
https://www.legifrance.gouv.fr/loda/article_lc/LEGIARTI000050780588
- Zákon Organique.* (2024). Zákon č. 2024-1177 z 13. prosince 2024 o reformě financování veřejnoprávního vysílání (Loi Organique).
<https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000050774292>
- Zákon o změnách zákona o rozhlase a televizi Slovinska.* (2022). Zákon ZRTVS-1B o změnách zákona o rozhlase a televizi Slovinska. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2022-01-4192>
- Zákon o změnách zákona o rozhlase a televizi Slovinska.* (2025). Zákon ZRTVS-1C o změnách zákona o rozhlase a televizi Slovinska. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2025-01-3984>